

Návrh systému řízení BOZP v zařízeních zabývajících se výchovou předškolní mládeže

Bc. Lukáš Dröhsler

Diplomová práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta aplikované informatiky

akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Lukáš Dröhsler**
Osobní číslo: **A12270**
Studijní program: **N3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Návrh systému řízení BOZP v zařízeních zabývajících se výchovou předškolní mládeže**

Téma anglicky: **A Draft OSH Management System in Institutions Dealing with Education Pre-school Youth**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte literární rešerši předmětné problematiky z hlediska obecných přístupů k BOZP.
2. Analyzujte normativní a legislativní požadavky na BOZP s důrazem na specifické prostředí předškolní výchovy.
3. Vytvořte modelové prostředí objektu předškolní výchovy.
4. Proveďte bezpečnostní analýzu. Ke sběru informací využijte dotazníkové šetření.
5. Na základě získaných poznatků z bezpečnostní analýzy zpracujte návrh systému řízení BOZP.
6. V modelovém prostředí návrhněte nutné úpravy tak aby objekt splňoval jak požadavky na výchovu, tak i na bezpečnost.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

1. ŠENK, Zdeněk. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci: prakticky a přehledně podle normy OHSAS. 2. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2012, 311 s. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-737-9.
2. NEUGEBAUER, Tomáš. Poskytování BOZP v kostce neboli o čem je současná BOZP. 1. vyd. Praha: ASPI, 2011, 260 s. ISBN: 978-80-735.
3. ŠMÍDOVÁ, Miroslava. Soubor právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení. 6., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2012, 242 s. ISBN: 978-80-7357-720.
4. SMEJKAL, Vladimír a Eva PINCOVÁ. Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích: podle právního stavu k 30.4.2007. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2010, 354 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3051-6.
5. NEUGEBAUER, Tomáš a Eva PINCOVÁ. Vyhledání a vyhodnocení rizik v praxi: podle právního stavu k 30.4.2007. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008, 84 s. Bezpečnost práce v praxi. ISBN 978-807-3573-560.
6. BĚLINA, Miroslav. Zákoník práce: komentář. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012, xviii, 1616 s. Velké komentáře. ISBN 978-807-1792-512.

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. Jiří Gajdošík, CSc.

Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání diplomové práce:

7. února 2014

Termín odevzdání diplomové práce:

27. května 2014

Ve Zlíně dne 7. února 2014

prof. Ing. Vladimír Vašek, CSc.
děkan

doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl jsem seznámen s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- Že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce seznamuje čtenáře s problematikou bezpečnosti a ochrany zdraví při práci se zaměřením na prostředí předškolního vzdělávání. Rozdělená je na teoretickou a praktickou část. Teoretická část definuje základní pojmy a právní úpravu této oblasti v České republice. Součástí je i statistika nejčastějších úrazů v prostředí předškolního vzdělávání. V praktické části je vytvořeno modelové prostředí objektu mateřské školy. Na základě získaných poznatků z dotazníkového šetření jsme do modelového prostředí implementovali systém řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, technická a režimová opatření k minimalizaci dopadů rizik.

Klíčová slova:

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, mateřská škola, předškolní vzdělávání, vyhledávání rizik.

ABSTRACT

The thesis acquaints the readers with the topic of occupational health and safety in institutions dealing with education pre-school youth. The thesis is divided into theoretical and practical part. Theoretical part deals with basic terms of security and law aspects concerning this topic in the Czech Republic. This part also includes statistics with the most common injuries in the pre-school environment. In practical part of thesis there is created a model of kindergarten. Based on the newly gained knowledge from our questionnaires the model also contains system of controlling the health security at work placement in pre-school environment and technical equipment to minimize the causes of injuries.

Keywords:

Occupational health and safety, kindergarten, pre-school education, detection of problems.

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce panu doc. Ing. Jiřímu Gajdošíkovi, CSc. za cenné rady, připomínky a odbornou pomoc, kterou mi poskytl při zpracování mé diplomové práce.

Také bych chtěl poděkovat své rodině a blízkým za morální podporu při zpracování diplomové práce i během studia.

Prohlášení

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 DEFINICE POJMŮ BOZP A PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	13
1.1 VŠEOBECNÁ TERMINOLOGIE BOZP.....	13
1.1.1 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (BOZP).....	13
1.1.2 Riziko.....	13
1.1.2.1 Riziko práce.....	13
1.1.3 Vyhledávání a vyhodnocování rizik při práci.....	14
1.1.4 Osobní ochranné pracovní prostředky.....	16
1.1.5 Hygiena práce.....	17
1.1.6 Hygienické limity.....	17
1.1.7 Evidence úrazů.....	18
1.1.8 Kniha úrazů.....	18
1.1.9 Zaměstnavatel.....	19
1.1.10 Zaměstnanec.....	19
1.1.11 Školení zaměstnanců o BOZP.....	19
1.2 TERMINOLOGIE PRO OBLAST PŘEDŠKOLNÍ VÝCHOVY.....	20
1.2.1 Předškolní vzdělávání.....	20
1.2.2 Mateřská škola.....	20
1.2.3 Pedagogický pracovník.....	22
1.2.4 Školní úraz.....	23
2 NORMATIVNÍ A LEGISLATIVNÍ POŽADAVKY BOZP	24
2.1 VŠEOBECNÉ POŽADAVKY.....	24
2.2 POŽADAVKY BOZP S DŮRAZEM NA PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	26
2.2.1 Hygienické požadavky na prostředí předškolního vzdělávání.....	26
2.2.1.1 Hygienická zařízení a šatny.....	27
2.2.1.2 Ergonomické parametry nábytku pro práci vsedě.....	27
2.2.1.3 Výměna vzduchu a mikroklimatické podmínky prostor.....	28
2.2.2 Legislativní požadavky na venkovní dětská hřiště.....	30
2.2.2.1 Konstrukce a materiál.....	30
2.2.2.2 Zásady bezpečného pádu a dopadu.....	31
2.2.2.3 Dětská hřiště s pískovištěm.....	32
2.2.2.4 Kontrolní činnost.....	32
3 NEJČASTĚJŠÍ PŘÍČINY ÚRAZŮ DĚTÍ V MŠ	34
4 PRÁVA A POVINNOSTI ÚČASTNÍKŮ PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY	37
4.1 DÍTĚ PŘIJATÉ K PŘEDŠKOLNÍMU VZDĚLÁVÁNÍ.....	37
4.2 ZÁKONNÝ ZÁSTUPCE.....	38
4.3 UČITEL/KA.....	39
4.4 ŘEDITEL/KA MŠ.....	40
II PRAKTICKÁ ČÁST	41
5 MODELOVÉ PROSTŘEDÍ MŠ	42

5.1	UMÍSTĚNÍ OBJEKTU	42
5.2	POPIS OBJEKTU	42
5.3	NÁKRES OBJEKTU	43
5.3.1	Venkovní areál MŠ Jitřenka	43
5.3.2	Vnitřní prostory MŠ Jitřenka	45
5.3.2.1	Přízemí	46
5.3.2.2	První podlaží	48
6	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	50
6.1	OBSAH DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	50
6.1.1	Úvodní strana dotazníku	50
6.1.2	Seznam otázek.....	51
6.2	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	52
6.2.1	Obecné dotazy	53
6.2.1.1	Typ mateřské školy – umístění	53
6.2.1.2	Počet oddělení (tříd) v MŠ.....	54
6.2.1.3	Celkový počet pedagogických pracovníků	55
6.2.1.4	Kdo provádí dohled nad dětmi.....	55
6.2.1.5	Kdo zodpovídá za kontrolu a dodržování BOZP ve vaší MŠ.....	56
6.2.1.6	Kontrola zaměstnanců, zdali nejsou pod vlivem alkoholu	57
6.2.1.7	Dopadová plocha atrakcí dětského hřiště je tvořena	57
6.2.1.8	Provádí pedagogický pracovník dohled nad dětmi samostatně	58
6.2.1.9	Zabezpečení proti přístupu osob do MŠ v průběhu dne	59
6.2.2	Školení zaměstnanců MŠ a dětí	60
6.2.2.1	Četnost školení pedagogických pracovníků	60
6.2.2.2	Školení pedagogických pracovníků provádí.....	61
6.2.2.3	Školení dětí o hrozbách a reakcích na ně.....	61
6.2.3	Úrazy, úrazovost a sociálně-patologické jevy.....	62
6.2.3.1	Průměrný počet úrazů dětí navštěvujících MŠ (ročně):.....	62
6.2.3.2	Místo, kde nejčastěji dochází k úrazům.....	63
6.2.3.3	Nebezpečí úrazu elektrickým proudem od zásuvek	64
6.2.3.4	Četnost výskytu sociálně-patologických jevů u dětí.....	65
6.2.4	Dodržování norem, zákonů, předpisů a doporučení z oblasti BOZP	66
6.2.4.1	Je vedena kniha úrazů	66
6.2.4.2	Hygiena v umývárkách	66
6.2.4.3	Nachází se pískoviště v areálu MŠ	67
6.2.4.4	Osvětlení v MŠ	68
6.2.4.5	Bezpečnost a způsob větrání prostor v MŠ.....	68
6.2.4.6	Stav označení únikových východů, umístění lékárníček a OOPP	69
6.2.4.7	Je pracoviště vybaveno lékárníčkami	70
6.2.4.8	Využíváte při činnostech mimo MŠ reflexní vesty pro děti	70
6.2.4.9	Provádí se nácvik evakuace	71
6.2.5	Názor respondentů	72
6.2.5.1	Nejrizikovější místa vaší MŠ (Váš názor)	72
6.2.5.2	Počet dětí, při dohledu jedním pedagogickým pracovníkem.....	73
6.2.5.3	Počet dětí, při dohledu dvěma pedagogickými pracovníky	74
6.2.5.4	Schopnost dětí poradit si a správně reagovat na možné hrozby	75
6.2.5.5	Vybavení interiéru MŠ (hračky, nábytek, spotřebiče).....	78
6.2.5.6	Názor respondenta	78

6.3	CELKOVÉ VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	79
7	ANALÝZA RIZIK V MODELOVÉM PROSTŘEDÍ.....	81
7.1	BODOVÁ METODA K VYHODNOCENÍ RIZIK	81
7.2	APLIKACE BODOVÉ METODY V MŠ JITŘENKA	82
7.3	ANALÝZA RIZIK NEJRIZIKOVĚJŠÍCH PROSTOR A ČINNOSTÍ V MŠ JITŘENKA	85
7.3.1	Dětská sociální zařízení.....	85
7.3.2	Schodiště a chodby.....	86
7.3.3	Venkovní dětská hřiště	86
7.3.4	Areál mimo MŠ – procházka s dětmi v rámci města	87
7.4	ANALÝZA RIZIK DALŠÍCH PROSTOR V MŠ JITŘENKA	88
7.4.1	Dětská herna.....	88
7.4.2	Venkovní areál MŠ mimo dětská hřiště	89
7.4.3	Jídelna	90
7.4.4	Tělocvična	90
7.4.5	Dětské šatny	91
8	NÁVRH TECHNICKÝCH A REŽIMOVÝCH OPATŘENÍ V MŠ JITŘENKA K MINIMALIZACI DOPADŮ RIZIK.....	93
8.1	DĚTSKÁ SOCIÁLNÍ ZAŘÍZENÍ.....	93
8.1.1	Technická opatření	93
8.1.2	Režimová opatření	95
8.2	SCHODIŠTĚ A CHODBY	96
8.2.1	Technická opatření	96
8.2.2	Režimová opatření	98
8.3	VENKOVNÍ DĚTSKÁ HŘIŠTĚ	99
8.3.1	Technická opatření	99
8.3.2	Režimová opatření	101
8.4	VENKOVNÍ AREÁL MŠ JITŘENKA MIMO DĚTSKÁ HŘIŠTĚ	102
8.4.1	Technická opatření	103
8.4.2	Režimová opatření	104
8.5	DĚTSKÁ HERNA	105
8.5.1	Technická opatření	106
8.5.2	Režimová opatření	108
8.6	JÍDELNA.....	109
8.6.1	Technická opatření	109
8.6.2	Režimová opatření	110
8.7	TĚLOCVIČNA	111
8.7.1	Technická opatření	111
8.7.2	Režimová opatření	112
8.8	DĚTSKÉ ŠATNY	113
8.8.1	Technická opatření	114
8.8.2	Režimová opatření	115
9	NÁVRH SYSTÉMU ŘÍZENÍ BOZP V MŠ JITŘENKA	117

9.1	ORGANIZAČNÍ ČLENĚNÍ	117
9.2	VNITŘNÍ ŘÁD MŠ JITŘENKA	118
9.2.1	Provoz MŠ Jitřenka	118
9.3	ŠKOLENÍ ZAMĚSTNANCŮ	119
9.4	ŠKOLENÍ DĚTÍ	119
9.5	EVIDENCE ÚRAZŮ	120
9.6	ZAVÁDĚNÍ A KONTROLA TECHNICKÝCH A REŽIMOVÝCH OPATŘENÍ.....	121
9.7	ÚDRŽBA AREÁLU A ZAŘÍZENÍ V MŠ JITŘENKA	121
9.8	STANOVENÍ ZODPOVĚDNOSTÍ	121
9.9	POSKYTOVÁNÍ PRVNÍ POMOCI A OŠETŘENÍ PŘI PORANĚNÍ.....	123
9.10	POSKYTOVÁNÍ OOPP A ČISTICÍCH PROSTŘEDKŮ	123
9.11	KATEGORIZACE PRACÍ A LÉKAŘSKÉ PROHLÍDKY ZAMĚSTNANCŮ	123
	ZÁVĚR	125
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	126
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	128
	SEZNAM OBRÁZKŮ	129
	SEZNAM TABULEK.....	130

ÚVOD

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci nabývá stále většího významu a prosazování systémového přístupu k plnění povinností v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a ochrany životního prostředí a stává se součástí státní politiky. Základním způsobem, jak úspěšně předejít pracovním rizikům, je implementace řešení pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci prostřednictvím účinných, soudržných a ucelených právních předpisů. [1]

Zaměstnavatelé si stále více uvědomují, že bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky jsou jedním z předpokladů úspěšného podnikání a také spokojenosti zaměstnanců, která ovlivňuje kvalitu výkonu jejich práce. K základním povinnostem zaměstnavatelů vůči zaměstnancům patří zajistit bezpečnou a zdraví neohrožující práci, vyhledat a vyhodnotit nebezpečné činitele a procesy pracovního prostředí a pracovních podmínek, zjišťovat jejich příčiny a zdroje. Na základě těchto zjištění vyhledávat a hodnotit rizika a přijímat opatření k jejich odstranění či jejich minimalizaci. [1]

Diplomová práce je zaměřena na oblast předškolní výchovy, konkrétně na mateřské školy. Pro zaměstnance lze toto prostředí považovat za málo rizikové, a to i přesto, že se zde určité zdroje rizik nacházejí, pravděpodobnost újmy na životech a zdraví zaměstnanců jsou minimální. Rizikové jsou mateřské školy především pro děti, které je navštěvují. Z toho důvodu jsme vytvořili modelové prostředí mateřské školy. Ukázali jsme rizika, kterým jsou děti při činnostech spojených s výchovou v mateřských školách vystaveny. Rizika jsme definovali a vytvořili nutná opatření k jejich minimalizaci, stejně tak i plán řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, který by měl být implementován v každé mateřské škole.

Informace o dodržování právních předpisů týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v mateřských školách, informace pro analýzu rizik v tomto prostředí a zjištění názoru pedagogických pracovníků na bezpečnost pracovního prostředí jsme získali elektronickým dotazníkem. Dotazníkového šetření se zúčastnilo přes 400 mateřských škol z celé České republiky.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DEFINICE POJMŮ BOZP A PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Obor bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je velmi rozsáhlý a zahrnuje různá odvětví. Každé odvětví má své specifické normy, zákony a vyhlášky, kterými se musí daná organizace a její zaměstnanci řídit. Tato kapitola pojednává o základních termínech BOZP, se kterými se v organizacích můžeme setkat.

1.1 Všeobecná terminologie BOZP

1.1.1 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (BOZP)

Termín bezpečnost a ochrana zdraví při práci, zkráceně označovaný jako BOZP, doposud nemá stanovenou obecnou definici. BOZP lze chápat jako souhrn zákonů, norem, vyhlášek a předpisů k ochraně zaměstnanců a ostatních dotčených osob před úrazy a poškozením zdraví. Systém BOZP slouží k minimalizaci rizik, která na pracovišti hrozí a jsou pro naši činnost nepřijatelné.

1.1.2 Riziko

Riziko vzniká vzájemným působením hrozby a aktiva. Hrozba je síla, událost, aktivita nebo osoba, která má nežádoucí vliv na bezpečnost nebo může způsobit škodu. Hrozbou může být například požár, přírodní katastrofa, krádež zařízení, získání přístupu k informacím neoprávněnou osobou, chyba obsluhy a jiné. Škoda, kterou způsobí hrozba při jednom působení na určité aktivum, se nazývá dopad hrozby. Dopad hrozby může být odvozen od absolutní hodnoty ztrát, do které jsou zahrnuty náklady na znovuoobnovení činnosti aktiva nebo náklady na odstranění následků škod způsobených subjektu hrozbou. [2]

S riziky obecně úzce souvisí pojem protiopatření. Protiopatření je postup, procedura, technický prostředek nebo cokoliv, co bylo speciálně navrženo pro zmírnění působení hrozby (její eliminaci), snížení zranitelnosti nebo dopadu hrozby. Protiopatření se navrhuje s cílem předejít vzniku škody, újmě na zdraví osob nebo jejich životě. Protiopatření je z pohledu analýzy rizik charakterizováno efektivitou a náklady. Efektivita protiopatření vyjadřuje, nakolik protiopatření sníží účinek hrozby. [2]

1.1.2.1 Riziko práce

Riziko práce, respektive riziko možného ohrožení života a zdraví zaměstnanců při práci je termín, který není definován jak v evropském právu, tak ani v českém právním řádu.

Riziko při práci chápeme jako určitou pravděpodobnost vzniku škody na životech a zdraví zaměstnanců (v důsledku pracovních úrazů, nemocí z povolání a jiných poškození zdraví).

Základní dělení pracovních rizik rozlišuje rizika nepřijatelná, přijatelná a zbytková. Naší snahou je vyhledávat nepřijatelná rizika, odstranit je nebo přeměnit na rizika přijatelná. Přijatelná rizika poté můžeme definovat jako taková rizika, která byla snížena na úroveň, kterou může organizace tolerovat se zřetelem na své právní závazky a vlastní politiku BOZP. Zkušenosti však ukazují, že není možné vytvořit takové pracovní prostředí, kde by se nevyskytovala žádná pracovní rizika. Pracovní rizika, která nelze odstranit, označujeme jako rizika zbytková, neodstranitelná nebo nevyhnutelná. [1]

Podle dalšího dělení rozlišujeme pracovní rizika na rizika:

1. Fyzikální – vibrace, hluk, elektřina
2. Chemická - karcinogeny
3. Biologická – viry, bakterie, plísně, paraziti
4. Nepříznivé mikroklimatické podmínky – extrémní chlad, teplo, vlhkost.

Tato rizika jsou dále popsána v příloze č. 1 k nařízení vlády 495/2001 Sb.

1.1.3 Vyhledávání a vyhodnocování rizik při práci

Zákoník práce po zaměstnavateli požaduje, aby soustavně vyhledával nebezpečné činitele a procesy pracovního prostředí, pracovních podmínek a zjišťoval jejich příčiny i zdroje (provádět identifikaci nebezpečí). Na základě tohoto zjištění je zaměstnavatel povinen vyhledávat a vyhodnocovat rizika a dále přijímat opatření k jejich odstranění. K tomu je povinen pravidelně kontrolovat úroveň BOZP ve své firmě a úroveň rizikových faktorů pracovních podmínek. [3]

Vyhledávání rizik při práci, které v sobě zahrnuje identifikaci nebezpečí (nebezpečných činitelů a zdrojů rizik) a odhad rizika, které z něho vzniká, tzn. analýzu četnosti a analýzu následků je nejnáročnější a nejvíce problematickou částí managementu rizik při práci. Proces vyhledávání rizik by měl být založen na:

- a) Pozorování prostředí pracoviště
- b) Identifikaci úkolů vykonávaných na pracovišti
- c) Posouzení všech úkolů vykonávaných na pracovišti
- d) Pozorování probíhající práce – kontrola postupů, které jsou stanoveny nebo se předpokládají

- e) Posouzení normálního průběhu práce
- f) Posouzení vnějších faktorů, které by mohly ovlivnit pracoviště – například působení povětrnostních vlivů na pracující ve venkovních pracovištích
- g) Zkoumání psychologických, sociálních a fyzikálních faktorů, které by mohly přispět ke vzniku stresu při práci, jejich vzájemné působení a působení spolu s jinými faktory v organizaci práce a v pracovním prostředí
- h) Pozornosti organizace v zájmu udržení stávajících podmínek včetně bezpečnostních opatření [3]

Metody vyhledávání rizik

Pro vyhledávání rizik při práci lze použít různé metody, z nichž mnohé nebyly zpracovány pro problematiku pracovních rizik, ale většinou pro vyhodnocování technologických nebezpečí. Proto je nutné je kombinovat i s jinými zdroji informací – prohlídky pracovišť, dotazníky, atd. Při vyhledávání rizik, lze použít například tyto modely: [3]

- a) Analýza pomocí kontrolních listů (Check list)
 - využívají se kontrolní seznamy jednotlivých položek, které analyzují stav systému
- b) Co se stane, když...
 - kladení otázek, které nemusí být systemizovány
- c) Úvodní (předběžná) analýza nebezpečí (PHA)
 - rychlé poskytnutí podkladů pro detailní analýzu
- d) Relativní hodnocení
 - posuzování nebezpečí na základě fyzikálně chemických vlastností látek, kvantit a charakteristických parametrů systému. Neumožňuje sledování souvislosti příčina - důsledek
- e) Studie nebezpečí a provozuschopnosti (HAZOP)
 - základním principem metody je hledání odchylek od správné funkce (účelu) analyzovaného úseku (subsystému) a od správných hodnot zásadních veličin (např. tlak, teplota, složení apod.) na základě aplikace tzv. klíčových slov na tuto funkci. Vychází se z předpokladu, že hodnoty významných veličin se musí pohybovat v mezích, které se považují za bezpečné
- f) Analýza možnosti poruch a jejich následků
 - hodnocení poruch zařízení a jejich vlivy na technologický proces na různých úrovních systému
- g) Analýza stromem poruch

- používá se pro určení kombinací poruch, které mohou vést ke vzniku havárie
- h) BOMECH
- bodová metoda pro hodnocení rizik strojů, zařízení a pracovišť, kterou provádí tým složený minimálně ze tří osob znajících tuto metodu, ale i stroj, zařízení nebo pracoviště. [3]

1.1.4 Osobní ochranné pracovní prostředky

Osobní ochranné pracovní prostředky (používaná zkratka OOPP) jsou takové ochranné prostředky, které musí chránit zaměstnance před riziky, nesmí ohrožovat jejich zdraví a nesmí bránit při výkonu práce. Požadavky na osobní ochranné pomůcky jsou stanoveny v nařízení vlády č. 21/2003 Sb.

Podle části lidského těla, které chrání, rozlišujeme tyto druhy OOPP dle přílohy č. 2 k nařízení vlády č. 495/2001 Sb.: [4]

ČÁST LIDSKÉHO TĚLA	PŘÍKLADY OOPP
HLAVA	<ul style="list-style-type: none"> • Ochranné přilby pro použití v průmyslu (doly, stavenišť, lesnictví) • Čepice, barety, nepromokavé klobouky • Síťky na vlasy
UŠI	<ul style="list-style-type: none"> • Zátkové a mušlové chrániče sluchu • Protihlukové přilby
OČI, OBLIČEJ	<ul style="list-style-type: none"> • Ochranné, rentgenové, laserové a infračervené brýle • Obličejové štítky • Svářečské masky a přilby
DÝCHACÍ ORGÁNY	<ul style="list-style-type: none"> • Filtry proti částicím • Protiplynové filtry a filtry proti radioaktivnímu prachu • Izolační přístroje s přívodem vzduchu
RUCE, PAŽE	<ul style="list-style-type: none"> • Rukavice pro ochranu před strojním zařízením a ručním náradím • Rukavice pro ochranu před chemickými a biologickými látkami
NOHY	<ul style="list-style-type: none"> • Polobotky, kotníčkové boty, polovysoké boty • Oteplené boty • Chrániče kolen
TRUP, BŘICHO	<ul style="list-style-type: none"> • Ochranné vesty, kabátky a zástěry pro ochranu před strojním zařízením a ručním náradím • Zahřívané a záchranné vesty
CELÉ TĚLO	<ul style="list-style-type: none"> • Oděv odolný proti žáru, ohni

	• Prachotěsné a plynotěsné oděvy
--	----------------------------------

Tabulka 1 Příklady OOPP dle části lidského těla [4]

1.1.5 Hygiena práce

Hygiena práce je jedním ze samostatných odvětví hygieny a je nedílnou součástí v prevenci ochrany a udržování zdraví zaměstnanců. Cílem hygieny práce je zajistit takové pracovní prostředí, které bude odpovídat přirozeným vlastnostem zaměstnanců, dále je chránit před škodlivými vlivy a nadměrným zatížením. Vhodně navržené opatření musí podporovat rozvoj tvůrčích schopností zaměstnanců.

V rámci hygieny práce se provádí zařazení dané práce do příslušné kategorie dle zákona č. 432/2003 Sb. a to v příloze č. 1. Kategorie rozlišujeme čtyři v závislosti na úrovni zátěže zaměstnance. Kategorizace se provádí v závislosti na možnosti výskytu a rizikovosti faktorů, které mohou ovlivnit zdravotní stav zaměstnance a úroveň zabezpečení jeho ochrany.

Kategorie	Typ práce
I.	Práce vykonávané za podmínek, u kterých se nepředpokládá ohrožení života a zdraví zaměstnanců.
II.	Práce, při nichž expozice nepřekračuje stanovené hygienické limity, ale nelze vyloučit, že při této míře expozice se u vnímavých jedinců neprojeví nepříznivé účinky na zdraví.
III.	Práce, při nichž není expozice zaměstnanců faktorům spolehlivě snížena technickými opatřeními na úroveň stanovenou hygienickými limity a pro zajištění ochrany zdraví zaměstnanců je proto nezbytné využívat OOPP, organizační a jiná ochranná opatření.
IV.	Práce a pracovní procesy, u kterých nelze vyloučit vysoké riziko ohrožení života a zdraví zaměstnanců ani při využití OOPP, organizačních a jiných opatření.

Tabulka 2 Kategorizace prací dle zákona 432/2003 Sb. [5]

Zaměstnavatel je povinen na základě hygienických limitů provést taková opatření, která zamezí ohrožení zdraví zaměstnanců, dále musí informovat odborovou organizaci o opatřeních provedených ke zlepšení hygieny práce. [1]

1.1.6 Hygienické limity

Hygienické limity úzce souvisí s hygienou práce. Tyto limity slouží jako údaj o hraničních hodnotách určitých látek, prachu, vibrací nebo hluku, které nesmíme překročit. Pokud

nejsme schopni splnit tyto limity, provedeme taková opatření, aby jim zaměstnanci nebyli přímo vystaveni. [1]

Hygienické limity udávají:

1. Nejvyšší přípustné hodnoty rizikových faktorů (zákon č. 309/2006 Sb.)
2. Přípustný expoziční limit (n.v. č. 361/2007 Sb., n.v. č. 272/2011 Sb.)
3. Nejvyšší přípustnou koncentraci (n.v. č. 361/2007 Sb.)
4. Nejvyšší přípustné hodnoty expozice (n.v. 1/2008 Sb.)
5. Nejvyšší přípustné hodnoty mezní hodnoty expozice (n.v. 1/2008 Sb.)

1.1.7 Evidence úrazů

Zaměstnavatel vede evidenci pracovních úrazů elektronickou nebo tištěnou formu. Evidence musí obsahovat dostatečné množství údajů o vzniklém úrazu, aby mohla být použita pro provedení příslušných opatření a pozdější sepsání záznamu o úrazu v případě, že se následky úrazu projeví s časovým odstupem.

Evidence úrazů se provádí u všech úrazů, ať už jimi nebyla způsobena pracovní neschopnost nebo byla způsobena pracovní neschopnost trvající méně než 3 kalendářní dny.

Evidence úrazů ve školských zařízeních se řídí školskými předpisy. Podle nich se v knize úrazů evidují veškeré úrazy dětí, žáků a studentů, ke kterým došlo při vzdělávání nebo činnostech souvisejícími se vzděláváním a při poskytování školských služeb. Evidenci je nutno provést nejpozději do 24hodin od doby, kdy se škola nebo školské zařízení o úrazu dozví. [1]

1.1.8 Kniha úrazů

Kniha úrazů slouží pro zaznamenávání úrazů. (viz. kapitola 1.1.7 – Evidence úrazů)

Evidence v knize úrazů musí vždy obsahovat tyto údaje: [1]

- a. Jméno (jména) a příjmení zaměstnanců postižených úrazem
- b. Hodinu a datum úrazu
- c. Místo, kde došlo k úrazu
- d. Činnost, při které k úrazu došlo
- e. Počet hodin odpracovaných bezprostředně před vznikem úrazu
- f. Celkový počet zraněných osob
- g. Druh zranění a zraněnou část těla

- h. Druh úrazu
- i. Zdroj úrazu
- j. Příčiny úrazu
- k. Jména a příjmení svědků úrazu
- l. Jméno, příjmení a pracovní zařazení toho, kdo údaj zaznamenal do knihy úrazů

Zaměstnavatel je povinen vydat kopii, nebo umožnit nahlédnutí do knihy úrazů zaměstnanci, o němž je zde veden záznam, nebo rodinnému příslušníkovi v případě smrtelného úrazu zaměstnance na pracovišti, a to bez jakéhokoliv poplatku.

1.1.9 Zaměstnavatel

Definice termínu zaměstnavatel je popsána v zákoníku práce (zákon č. 262/2006 Sb.) a říká, že zaměstnavatelem je osoba, která zaměstnává fyzickou osobu v pracovněprávním vztahu.

Zaměstnavatel má povinnost vytvářet a rozvíjet pracovněprávní vztahy v souladu se zákoníkem práce a ostatními právními předpisy a s dobrými mravy. Zaměstnavatel dále zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví při výkonu pracovních činností. [6]

1.1.10 Zaměstnanec

Zaměstnancem rozumíme podle zákoníku práce fyzickou osobu, která v pracovněprávním vztahu osobně vykonává pro zaměstnance práci dle pokynů zaměstnavatele, jeho jménem, za mzdu, plat nebo odměnu, a to v pracovní době nebo jinak stanovené a dohodnuté době na pracovišti zaměstnavatele, popř. na jiném dohodnutém místě na náklady zaměstnavatele a jeho zodpovědnost. [6]

1.1.11 Školení zaměstnanců o BOZP

Zaměstnavatel je povinen zajistit zaměstnancům základní seznámení s informacemi ohledně BOZP obsažených v předpisech (= školení).

Školení je nutno provést: [2]

1. při nástupu zaměstnance do práce
2. při změně pracovního zařazení nebo změně druhu práce
3. při zavedení nové technologie, změně výrobních a pracovních prostředků, změně technologických anebo pracovních postupů

4. v případech, které mají nebo mohou mít podstatný vliv na BOZP

Obsah a způsob školení, způsob ověření znalostí zaměstnanců, způsob vedení dokumentace a četnost školení určuje zaměstnavatel. Obecně se školení skládá ze dvou základních částí a to: [2]

- a) Část obecná - je stejná pro všechny zaměstnance organizace a týká se především ustanovení zákoníku práce
- b) Část specifická - obsahem této části je seznámení zaměstnanců s rizikovými faktory, které se vyskytují na jejich pracovišti. Liší se podle zařazení zaměstnanců dle pracovní činnosti v organizaci

1.2 Terminologie pro oblast předškolní výchovy

Jak již bylo zmíněno, obor BOZP zasahuje do různých odvětví a jedním z nich je oblast předškolního vzdělávání a výchovy předškolní mládeže. V této kapitole jsou uvedeny specifické termíny pro toto odvětví, případně upřesnění výše uvedených obecných definic BOZP.

1.2.1 Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání se uskutečňuje v mateřských školách, v některých případech v přípravných třídách základních škol a je určeno pro děti ve věku od tří do šesti let, přičemž je možné udělit výjimku dětem, které ještě věku tří let nedosáhly. Ze zákona nevyplývá žádná povinnost provádění povinné docházky dítěte do MŠ před nástupem do první třídy základní školy.

Předškolní vzdělávání podporuje rodinu ve vzdělávání dítěte a je první etapou ve vzdělávacím systému ČR. Díky tomuto vzdělání dítě získává zejména sociální zkušenosti a základní poznatky o životě kolem sebe. Předškolní vzdělávání se podílí na zdravém citovém, rozumovém a tělesném vývoji dítěte a na osvojení základních životních hodnot a mezilidských vztahů.

1.2.2 Mateřská škola

Mateřskou školou rozumíme instituci, která umožňuje předškolní vzdělávání. Vedoucí osobou MŠ je ředitel, který zodpovídá za chod MŠ.

Mateřské školy dělíme podle zřizovatele a podle vzdělávacího programu viz tabulka č. 3: [7]

Tabulka 3 Dělení mateřských škol v ČR

Dělení MŠ podle zřizovatele:

1. Veřejné MŠ

Veřejné mateřské školy jsou zřizovány státem, obcí, krajem nebo svazkem obcí. Vztahuje se na ně zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon. Jsou zapsány ve školském rejstříku a mají nárok na finanční prostředky od svého zřizovatele. [7]

2. Soukromé mateřské školy – rejstříkové

Jedná se o MŠ zřizované církevními nebo jinými právnickými osobami, jejichž předmětem činnosti je stejně jako u státních MŠ poskytování vzdělávání a školských služeb podle školského zákona. Jsou zapsány do školského rejstříku a mají nárok na finanční prostředky. [7]

3. Soukromé mateřské školy - ostatní

Jako jediné z mateřských škol nejsou zapsány ve školním rejstříku, a tím pádem nemají nárok na finanční prostředky. Tento typ MŠ je zřizován jako volná živnost dle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. [7]

Dělení MŠ podle vzdělávacího programu

Mateřské školy lišící se vzdělávacím programem mohou spadat pod kteroukoliv výše uvedenou kategorii. Rozdíly mezi nimi jsou ve formě vzdělávacího programu.

- a) Církevní MŠ seznamuje děti zábavnou formou se základními náboženskými fakty.
- b) U lesních MŠ probíhá větší část výuky ve venkovním prostředí a to za jakéhokoliv počasí.
- c) Montessori MŠ se přizpůsobují potřebám dítěte. Dítě se samo rozhodne pro činnost, kterou chce provádět za podmínky, že nebude rušit ostatní.
- d) Daltonské MŠ mají obdobné zásady jako u vzdělávacího programu Montessori.
- e) Warldorfské MŠ kladou zejména důraz na morální a citový vývoj dítěte a na vnímání přírody.
- f) Jazykové MŠ jsou charakteristické tím, že veškerá komunikace mezi učitelem a žákem probíhá v cizím jazyce.
- g) Speciální MŠ jsou určeny pro děti se specifickými vzdělávacími potřebami (logopedické a jiné zdravotní problémy nebo postižení). [7]

1.2.3 Pedagogický pracovník

Pedagogickým pracovníkem je osoba vykonávající přímou vyučovací, výchovnou, speciálně-pedagogickou nebo pedagogicko-psychologickou činnost a to přímým působením na vzdělávaného. Pedagogický pracovník je zaměstnancem právnické osoby, která vykonává činnost školy, nebo je zaměstnancem státu. Pedagogický pracovník je zodpovědný za přípravu, řízení, organizaci a výsledek školícího procesu vzdělávané osoby. [8]

Pedagogickou činnost oboru předškolní výchovy provádí učitel mateřské školy. Kvalifikace učitele předškolní výchovy je popsána v §6 zákona 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

Učitel MŠ získá odbornou kvalifikaci: [8]

1. VŠ vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů MŠ.
2. VŠ vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů prvního stupně základní školy, vychovatelství nebo pedagogiku volného času nebo studijního oboru pedagogika

- a vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů MŠ.
3. Vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu učitelů MŠ.
 4. Vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu vychovatelů a vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů mateřské školy.
 5. Středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu učitelů MŠ.
 6. Středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu vychovatelů a vykonáním jednotlivé zkoušky, která svým obsahem a formou odpovídá zkoušce profilové části maturitní zkoušky z předmětu zaměřeného na pedagogiku předškolního věku.

1.2.4 Školní úraz

Školní úraz je termín využívaný pro úraz dítěte, žáka nebo studenta, ke kterému došlo při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb. [9]

Stejně jako u pracovního úrazu je nutné vést evidenci úrazů, vyhotovit záznam o úrazu, který má obdobnou formu jako záznam o pracovním úrazu, avšak jsou zde uvedeny informace o vykonávané činnosti studenta, jeho ročníku a o času, kdy byl vyrozuměn zákonný zástupce. Záznam o školním úrazu je nutno zaslat stanoveným orgánům a institucím. [9]

2 NORMATIVNÍ A LEGISLATIVNÍ POŽADAVKY BOZP

Rozlišili jsme všeobecné požadavky a požadavky s důrazem na prostředí předškolní výchovy. Obě podkapitoly obsahují seznamy vybraných normativních a legislativních požadavků rozdělených podle jejich druhu na zákony, nařízení vlády a vyhlášky. Jsou zde uvedeny veškeré novelizace k datu odevzdání diplomové práce.

2.1 Všeobecné požadavky

Všeobecné normativní a legislativní požadavky BOZP nespecifikují prostředí předškolního vzdělávání, ale mateřské školy se jimi musí řídit a dodržovat je.

ČÍSLO ZÁKONA	NÁZEV ZÁKONA
262/2006 Sb.	zákoník práce
309/2006 Sb.	o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
258/2000 Sb.	o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů
251/2005 Sb.	o inspekci práce
361/2000 Sb.	o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů
372/2011 Sb.	o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování
373/2011 Sb.	o specifických zdravotních službách
350/2011 Sb.	o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů
22/1997 Sb.	o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů
ČNR č. 174/1968 Sb.	o státním odborném dozoru nad bezpečností práce

Tabulka 4 Vybrané zákony oboru BOZP

ČÍSLO N. V.	NÁZEV NAŘÍZENÍ VLÁDY
378/2001 Sb.	bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a náradí
495/2001 Sb.	rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pra-

	covních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků
11/2002 Sb.	vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů
168/2002 Sb.	způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky
101/2005 Sb.	o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí
362/2005 Sb.	o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky
592/2006 Sb.	o podmínkách akreditace a provádění zkoušek z odborné způsobilosti
361/2007 Sb.	podmínky ochrany zdraví při práci

Tabulka 5 Vybrané nařízení vlády oboru BOZP

ČÍSLO VYHLÁŠKY	NÁZEV VYHLÁŠKY
ČÚBP č. 48/1982 Sb.	základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení
238/2011 Sb.	o stanovení hygienických požadavků na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch
MZ č. 106/2001 Sb.	o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti ve znění pozdějších předpisů
MZ č. 137/2004 Sb.	o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách provozní a osobní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných
306/2012 Sb.	podmínky předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a hygienické požadavky na provoz zdravotnických zařízení
98/2012 Sb.	o zdravotnické dokumentaci

Tabulka 6 Vybrané vyhlášky oboru BOZP

2.2 Požadavky BOZP s důrazem na předškolní vzdělávání

Činnost mateřských škol se musí řídit jak všeobecnými požadavky, tak i požadavky specifickými k jejich činnosti. Jsou zde uvedeny pouze vybrané zákony a vyhlášky, které byly k datu odevzdání diplomové práce platnými.

ČÍSLO ZÁKONA	NÁZEV ZÁKONA
561/2004 Sb.	školský zákon
370/2012 Sb.	zákon, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
306/1999 Sb.	o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením
563/2004 Sb.	o pedagogických pracovnících

Tabulka 7 Vybrané zákony prostředí předškolní výchovy

ČÍSLO VYHLÁŠKY	NÁZEV VYHLÁŠKY
64/2005 Sb.	o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů
14/2005 Sb.	o předškolním vzdělávání
15/2005 Sb.	náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy
16/2005 Sb.	o organizaci školního roku
73/2005 Sb.	o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných
MZ č. 410/2005 Sb.	o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění vyhlášky č. 343/2009 Sb.
107/2005 Sb.	o školním stravování, ve znění vyhlášky č. 107/2008 Sb.

Tabulka 8 Vybrané vyhlášky prostředí předškolní výchovy

2.2.1 Hygienické požadavky na prostředí předškolního vzdělávání

Kapitola obsahuje popis nejzákladnějších požadavků BOZP na prostředí předškolní výchovy. Jedná se o legislativní a normativní požadavky, které je nutno dodržovat. Na správ-

né fungování BOZP dohlíží a provádí kontrolu Státní úřad inspekce práce, Krajské hygienické stanice a Odborové organizace.

2.2.1.1 Hygienická zařízení a šatny

Vyhláška 410/2005 Sb. v příloze č. 1 uvádí požadavky na počet a vybavení hygienických zařízení ve školách zaměřených na předškolní výchovu. Jejich počet se stanovuje dle počtu dětí vzdělávaných v MŠ. Pro pět dětí musí být vždy zřízena 1 záchodová mísa a umyvadlo. Maximálně dvě záchodové mísy lze nahradit dětským pisoárem, který se umísťuje ve výšce 40cm od země. Umyvadla musí být propojena se společnou mísicí baterií, která je umístěna mimo dosah dětí. Každé umyvadlo je opatřeno pouze jedním odtokovým ventilem. V umývárkách jsou umístěny maximálně 2 sprchy navržené tak, aby je dítě nemohlo samostatně bez dozoru učitele používat, ani do nich vstupovat. [10]

Umyvadla a sprchy musí být vybavena tekoucí teplou i studenou pitnou vodou. V blízkosti umyvadel musí být umístěno mýdlo v dávkovači. Usušení rukou je realizováno elektronickým vysoušečem rukou, papírovými jednorázovými ručníky, nebo ručníkem látkovým, který vlastní každé dítě. Tyto ručníky jsou umístovány tak, aby se vzájemně nedotýkaly. Toaletní papír musí být součástí každého hygienického zařízení.

Stěny a podlahy hygienických zařízení musí být omyvatelné, čistitelné a umožňující provádět dezinfekci minimálně do výšky 1,5m od země. [10]

2.2.1.2 Ergonomické parametry nábytku pro práci vsedě

Ergonomie je vědní obor zabývající se vztahem člověk – technika – pracovní prostředí za účelem dosažení zdraví, pohody, bezpečnosti a optimální výkonnosti.

V příloze č. 2, zákona 410/2005 Sb. jsou stanoveny konstrukční parametry nábytku pro dodržení fyziologického sedu a správného postavení páteře a pánve.

Zákon stanovuje: [10]

- a) Výška sedadla je rovna délce bérce, zvětšené o výšku nízkého podpatku (1 - 2 cm), tj. chodidla jsou při zadním sezení celou plochou v pevném kontaktu s podlahou tak, aby bylo možno se o ně pevně opřít.
- b) Efektivní hloubka sedadla podepírá nejméně 2/3 délky stehna. Přední hrana sedadla nesmí zasahovat do podkolenní jamky a musí být zaoblená.

- c) Opěradlo slouží především jako opora beder, nikoliv hrudní páteře. Pro volný pohyb horních končetin nemá sahat výš, než k dolnímu úhlu lopatek.
- d) Výška pracovní plochy stolu je umísťována ve výšce loktů volně spuštěných paží sedícího žáka.
- e) Vhodný je snadno nastavitelný náklon desky stolu. Stupeň nastavení pro psaní je 10-16 stupňů, pro čtení až 35 stupňů.

Židle a stoly jsou v přímém kontaktu s podlahou a jsou stabilní. Nedoporučuje se dlouhotrvající statický sed, ale provádění krátkodobých alternativních poloh mimo židli, lavici (např. klek, leh). Dále se doporučuje využívání pomůcek pro dynamický sed, jako jsou balanční podložky a míče.

2.2.1.3 Výměna vzduchu a mikroklimatické podmínky prostor

Příloha č. 3, zákona 410/2005 Sb. stanovuje požadavky na výměnu vzduchu v šatnách, tělocvičnách, učebnách a hygienických prostorech v zařízeních a provozovnách pro výchovu a vzdělávání. Do této kategorie spadají i MŠ, které se tímto zákonem musí řídit. Výměnu vzduchu je možno provádět klimatizačními/ventilačními jednotkami nebo výměnou vzduchu otevřením oken. Při větrání okny je nutno dodržet zásady bezpečnosti, a to tak, že budou otevírány pouze okna, ke kterým nemají děti přístup, nebo bude ventilace prováděna okny opatřenými bezpečnostními prvky (zarážka proti otevření okna na více jak 6,5cm, použitím předokenních mříží). [10]

Typ prostoru	Množství vzduchu [m ³ .hod ⁻¹]
Učebny	20 až 30 na 1 dítě
Tělocvičny	20 až 90 na 1 dítě *
Šatny	20 na 1 dítě
Umývárny	30 na 1 umyvadlo
Sprchy	150 až 200 na 1 sprchu
Záchody	50 na 1 kabinku 25 na 1 pisoár

Tabulka 9 Požadavky na výměnu vzduchu dle typu prostor [10]

* Výměnu vzduchu v tělocvičnách se odvíjí v závislosti na vykonávané činnosti, počtu dětí, velikosti prostor.

Zákon dále stanovuje požadavky na teplotu, vlhkost a rychlost proudění vzduchu v místnostech, dle jejich typu.

Mikroklimatické podmínky

Mikroklimatické podmínky jsou určeny teplotou vzduchu, relativní vlhkostí vzduchu a rychlostí proudění vzduchu. Tyto podmínky jsou na sobě závislé, a pokud dojde ke změně jedné z nich, změní se i ostatní. Obecně lze říct, že ideální podmínky vnitřních prostor, ve kterých hrozí minimální zdravotní riziko, jsou takové, kde: [10]

- je teplota vzduchu v rozmezí 19-24°C,
- rychlost proudění vzduchu je přibližně 0,2m.s⁻¹,
- rozdíl teplot mezi teplotou vzduchu a teplotou okolních stěn není vyšší než 2°C
- a lidé uvnitř tohoto prostoru jsou přiměřeně oblečení.

Průměrné hodnoty výsledných teplot, rychlosti proudění vzduchu a relativní vlhkosti vzduchu jsou stanovy v příloze č. 3, zákona 410/2005 Sb. viz tabulka níže.

Typ prostoru	Výsledná teplota			Rychlost proudění	Relativní vlhkost
	t _{g min} [°C]	t _{g opt} [°C]	t _{g max} [°C]	v _a [m.s ⁻¹]	rh [%]
Učebny, pracovny, místnosti určené k dlouhodobému pobytu	20	22±2	28	0,1-0,2	30-65
Tělocvičny	18	20±2	28	0,1-0,2	30-65
Šatny	20	22±2	28	0,1-0,2	30-65
Sprchy	24	—	—	—	—
Záchody	18	—	—	0,1-0,2	30-65
Chodby	18	—	—	0,1-0,2	30-65

Tabulka 10 Mikroklimatické podmínky dle druhu místnosti [10]

Vysvětlivky k tabulce č. 10:

t_{g min} – minimální teplota místnosti naměřená na kulovém teploměru

$t_{g \text{ opt}}$ – optimální teplota místnosti naměřená na kulovém teploměru

$t_{g \text{ max}}$ – maximální teplota místnosti naměřená na kulovém teploměru

v_a – rychlost proudění vzduchu v místnosti

rh – relativní vlhkost v místnosti

2.2.2 Legislativní požadavky na venkovní dětská hřiště

Venkovní dětská hřiště jsou součástí MŠ k provádění venkovních školních aktivit. Problematika zabývající se dětskými hřišti je zahrnuta v legislativě, a to:

1. ČSN EN 1176 – zařízení dětských hřišť
2. ČSN EN 1177 – Povrchy hřišť tlumící nárazy
3. Zákon č.22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky
4. Vyhláška č. 238/2011 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích
5. Nařízení vlády č. 329/2002 Sb., které stanovuje vybrané výrobky pro posuzování shody

Legislativa se zabývá například zásadami bezpečného pádu a dopadu, pískovišti, zabránění zachycení, volným prostorem v okolí atrakce, zásadami provozu a kontrolou dětských hřišť.

Soubor norem ČSN EN 1176 obsahuje požadavky na zařízení v závislosti na jejich funkci. Rozlišuje: [11]

- a) houpačky – ČSN EN 1176 – 2,
- b) skluzavky – ČSN EN 1176 – 3,
- c) lanovky – ČSN EN 1176 – 4,
- d) kolotoče – ČSN EN 1176 – 5,
- e) kolébačky – ČSN EN 1176 – 6.

2.2.2.1 Konstrukce a materiál

Výše uvedená dětská zařízení mají specifické parametry, které je nutné při jejich konstrukci dodržet, stejně tak, jako požadavky na umístění a dopadové plochy, které jsou popsány v normě ČSN EN 1177. U obecných bezpečnostních požadavků na zařízení dětských hřišť je kladen důraz především na materiál a konstrukci. Materiál musí odpovídat příslušné funkci atrakce a evropským normám. Konstrukce musí být stabilní, odolná a vybavena

prvky zabraňujícím pádu (zábradlí, bariéry) a musí být umožněn přístup osobě provádějící dozor, a to v případě zaklínění dítěte v atrakci nebo jeho zranění při hře. Atrakce je navržena tak, aby se v ní neudržovala voda, mimo vodních atrakcí. Výrobce je povinen při návrhu a konstrukci minimalizovat rizika možného nežádoucího zachycení dítěte v atrakci, které by mohlo způsobit poranění. Otvory v atrakci musí být buď dostatečně malé, aby v nich nehrozilo zachycení nebo dostatečně velké, aby dítě mohlo část těla bezpečně vytáhnout.

Při montáži je nutno dodržet požadavky na volný prostor v okolí atrakce. Potřebný volný prostor je závislý na typu atrakce, výšce pádu. Při činnosti na atrakci dochází k tzv. nucenému pohybu, ke kterému dochází při houpání na houpačce, jízdě po skluzavce, točení na kolotoči a podobně. [11]

2.2.2.2 Zásady bezpečného pádu a dopadu

Hlavním ukazatelem je výška volného pádu. Výška volného pádu je největší svislá vzdálenost mezi oporou těla a dopadovou plochou pod ní (například vzdálenost mezi hrazdou a dopadovou plochou). Rozloha dopadové plochy se odvozuje od výšky volného pádu. S rostoucí výškou volného pádu se zvětšuje rozměr dopadové plochy, za jejíž počátek je považována vyvýšená část zařízení. Pro zařízení s výškou volného pádu do 150cm je velikost dopadové plochy 150cm od vyvýšené části zařízení. U zařízení dětských hřišť lze konstruovat pouze zařízení, která mají výšku volného pádu nižší než 300cm. [12]

Používané materiály dopadových ploch jsou různého typu a každý z nich má své výhody i nevýhody. Například u materiálů vyrobených ze dřeva je větší náchylnost na zahnívání a tvorbu plísní. Cenově nejdostupnější je využívání travnatých ploch, u kterých je vyšší hrozba zranění kvůli její tvrdosti. Používaný písek a štěrk musí být praný s minimálními příměsemi hlíny, aby byla zachována sypkost a tím i tlumící vlastnosti. [12]

Materiál	Popis	Min. hloubka	Max. výška pádu
Drny/ornice	—	—	≤ 1000 mm
Kůra	zrnitost 20 - 80 mm	300 mm	≤ 3000 mm
Dřevité třísky - mechanicky drcené dřevo	zrnitost 5 - 30 mm	300 mm	≤ 3000 mm
Písek bez prachových a jiných jílových částic	zrnitost 0,2 - 2 mm	300 mm	≤ 3000 mm
Štěrka bez prachových a jílových částic	zrnitost 2 - 8 mm	300 mm	≤ 3000 mm
Pryžový povrch	protipádová dlažba	20 mm	≤ 1100 mm
Pryžový povrch	protipádová dlažba	30 mm	≤ 1220 mm
Pryžový povrch	protipádová dlažba	40 mm	≤ 1510 mm
Pryžový povrch	protipádová dlažba	45 mm	≤ 1800 mm
Pryžový povrch	protipádová dlažba	50 mm	≤ 2110 mm
Pryžový povrch	protipádová dlažba	60 mm	≤ 2410 mm
Pryžový povrch	protipádová dlažba	75 mm	≤ 2890 mm
Pryžový povrch	protipádová dlažba	100 mm	≤ 3500 mm

Tabulka 11 Materiály dopadových ploch dle ČSN EN 1177 [12]

2.2.2.3 Dětská hřiště s pískovištěm

Většina dětských hřišť je vybavena pískovištěm. Pískoviště je definováno jako ohraničená plocha s možností výměny písku, určená pro hraní dětí. Hygienické limity, kterým musí písek v pískovišti vyhovovat, jsou uvedeny ve vyhlášce č. 238/2011 Sb. Aby byly hygienické limity splněny, je nutné provést opatření, které zabrání nebo znemožní kontaminaci písku mikrobiologickým znečištěním. Těmito opatření je myšleno zabránění pohybu zvíře v prostorách pískoviště nebo zakrytí pískoviště. Kontrola pískoviště se doporučuje minimálně jednou ročně a to před začátkem sezóny. Je vhodné provádět kontroly i v průběhu sezóny. Předmětem kontroly je vizuální prohlídka pískoviště a kontrola provozního řádu. V případě, že je pískoviště zjevně znečištěné nebo jinak znehodnocené musí provozovatel zajistit okamžitou nápravu stavu.

2.2.2.4 Kontrolní činnost

Provozovatel dětského hřiště je povinen provádět kontrolu provozovaných herních a sportovních zařízení. V případě, že je zařízení shledáno za nevyhovující, musí provozovatel zamezit jeho provozu, a to do doby jeho opravy. [13]

Druhy kontrol: [13]

- a) Běžná vizuální kontrola, kterou provádí provozovatelem pověřená osoba. V případě nalezení závady je sepsán zápis.
- b) Provozní kontrola je prováděna provozovatelem pověřená osoba, která je proškolená a seznámená s charakterem zařízení. Počet provozních kontrol je závislý na četnosti používání zařízení, klimatických podmínkách a druhu zařízení. O provozních kontrolách je vždy veden písemný záznam.
- c) Odborná technická kontrola je prováděna výhradně oprávněnou osobou s certifikací minimálně jednou ročně v závislosti na frekvenci užívání daného zařízení podle doporučení výrobce s přihlédnutím k místním podmínkám. O každé provedené odborné technické kontrole je vystaven samostatný protokol.

3 NEJČASTĚJŠÍ PŘÍČINY ÚRAZŮ DĚTÍ V MŠ

U dětí ve věku od tří do šesti let se rozvíjí koordinace pohybů a s tím spojená šikovnost. Děti takto nízkého věku si neuvědomují rizika, kterým jsou vystaveny a proto je nutné je seznamovat s možným nebezpečím při činnostech, které budou vykonávat. Bezpečnostní pokyny se musí dětem opakovat kvůli jejich náchylnosti na zapomínání, případné snížené koncentraci, rozrušenosti nebo vzrušenosti. I přes udělení bezpečnostních pokynů a zajištění takového pracovního prostředí, které bude minimalizovat možná bezpečnostní rizika, k úrazům dětí dochází. Nejčastější úrazy, ke kterým může v prostředí mateřské školy docházet, jsou uvedeny níže. [14]

Pády

K pádům všeobecně dochází zejména kvůli špatné koordinaci, neorganizovanému chování skupiny dětí nebo špatnému odhadu.

Rozlišuje tři druhy pádů, kterým se snažíme zabránit.

1. Pád ze schodů

K pádům ze schodů dochází zejména při neorganizovaném pohybu dětí po schodištích, nevhodné obuvi dětí, dále u schodišť bez zábradlí nebo u schodišť se špatnými velikostními parametry (krátké nášlapy, vysoké schody).

2. Pád z oken

Vypadnutí z okna je rizikem s následnými těžkými následky, které mohou znamenat trvalé zranění, v nejhorším případě smrt dítěte. Okna musí být navržena tak, aby nebylo možné jejich otevření dětmi, musí být opatřeny bariérou, popřípadě záložkami, které nedovolí otevřít okno na více než 6,5 cm všude, kde má dítě přístup na okenní parapet.

3. Pád z hracích prvků

Hracími prvky rozumíme zařízení venkovních hřišť, tělocvičen nebo patrových postelí, využívaných dětmi jako herní zařízení interiéru. Požadavky na vybavení dětských hřišť je popsáno v zákonech:

- ČSN EN 1176-1:2000 Zařízení dětských hřišť – Část 1: Všeobecné bezpečnostní požadavky a zkušební metody
- ČSN EN 1177:1998 Povrch hřiště tlumící náraz – Bezpečnostní požadavky a zkušební metody

Není možné odstranit veškerá rizika pádů, avšak je nutné minimalizovat následky vhodně zvolenou dopadovou plochou, školením dětí a prováděním přímého dozoru při pohybu dětí na zařízení.

Dušení

K udušení dítěte nastává ve většině případů nešťastnou náhodou při manipulaci s plastovými obaly k ukládání hraček, plastovými sáčky a obaly. Nejvhodnější prevencí je tyto materiály nepoužívat.

Vdechnutí cizího tělesa

Děti předškolního věku již mají odstraněný návyk dávat předměty do úst, začínají používat i rozložitelné předměty obsahující drobné díly. U dětí od tří let je vyšší riziko vdechnutí potravin (např. bonbony, žvýkačky) než riziko vdechnutí malých částí předmětů. Jako prevence je nutné, aby děti jedly v klidu, u stolu, bez rozptylování dalšími činnostmi.

Otrava

Děti nesmí mít přístup k látkám ohrožujícím život a zdraví, k lékům, alkoholu, tabákovým výrobkům. Největší riziko je u venkovních aktivit a otravách jedovatými rostlinami nebo plody, které děti neznají. Proto musí být dětské hřiště kontrolováno příslušnou osobou, která popřípadě tyto rostliny odstraní nebo zamezí dětem v přístupu k nim. Při venkovních aktivitách mimo areál školského zařízení učitel seznámí děti s bezpečnostními zásadami týkajícími se nebezpečí požití neznámých látek, rostlin a plodů.

Škrčení

Riziko škrčení je velmi nízké. Může k němu dojít při zachycení tkanicemi oděvu o vybavení hřiště a zábradlí.

Popálení

V předškolním věku již jsou děti seznámeny s pojmem horké, chladné, avšak při nepozornosti může dojít k popálení horkou vodou, topením. Zvláště nebezpečná je manipulace se zápalkami nebo zapalovačem, kdy děti už jsou schopné překonat dětskou pojistku zapalovačů. Tyto prostředky držíme mimo dosah dětí.

Tonutí

Nebezpečím jsou především bazény a vodní plochy v areálu MŠ. Přístup k bazénu je umožněn dětem pouze za dozoru učitele nebo pověřené osoby. Při pohybu mimo areál MŠ

v blízkosti vodních ploch je nutné provést školení dětí o bezpečnosti, udržovat odstup od vodních ploch a dodržovat dohled nad dětmi.

Řezné rány

K řezným ranám dochází při manipulaci s nůžkami, ostrými předměty, břitvami nebo sklem. Děti by měly mít k dispozici pouze nůžky s kulatou špičkou, břitvy by neměly používat vůbec. Skleněné plochy, které jsou v jejich dosahu, a mohlo by dojít k jejich roztříštění je nutno nahradit bezpečnostními skly (např. tvrzené sklo).

Hrozby venkovního prostředí všeobecně

Jedná se především o nehody způsobené dopravními prostředky, ať už nehodou způsobenou při kontaktu se silničním dopravním prostředkem, nebo při užívání dopravního prostředku dětmi (kolo, koloběžka). Při pohybu po komunikaci je nutný doprovod učitele, využití reflexní vesty dětmi, proškolení dětí o bezpečnosti. Řízení dětského dopravního prostředku je umožněno pouze dětem, které tuto činnost ovládají, a při použití přilby, případně chráničů kolen, loktů (nebo kola s přidavnými kolečky).

Další hrozbou venkovního prostředí je komunikace dětí s neznámými osobami, které pro ně mohou být nebezpečné. Tomuto zabraňuje učitelský dozor a školení dětí.

4 PRÁVA A POVINNOSTI ÚČASTNÍKŮ PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Účastníky předškolního vzdělávání rozumíme osoby, které se určitým způsobem do tohoto procesu zapojují. Obecně to jsou děti, zákonný zástupce dítěte a pedagogický pracovník. Jejich práva a povinnosti jsou popsány ve školním řádu, který musí zpracovat každá MŠ a musí být k dispozici osobám dotčených vzdělávacím procesem dané MŠ.

4.1 Dítě přijaté k předškolnímu vzdělávání

O přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání rozhoduje ředitel MŠ na základě žádosti zákonného zástupce dítěte. Dále musí zákonný zástupce předložit evidenční list dítěte potvrzený pediatrem a podepsaný zákonným zástupcem, oznámení zákonných zástupců o vyzvedávání dítěte a přihlášku ke stravování.

Práva dětí

Každé přijaté dítě má práva vycházející z Listiny lidských práv a svobod a Úmluvy o právech dítěte. Další práva jsou popsány ve školním řádu MŠ. [15]

Děti mají právo na:

- a) svobodu myšlení, svědomí, náboženského vyznání a svobodu projevu
- b) vzdělávání dle školského zákona
- c) výchovu, která směřuje k rozvoji osobnosti, nadání, rozumových a fyzických schopností dítěte
- d) informace a poradenskou činnost ze strany MŠ
- e) emočně kladné prostředí a projevování lásky
- f) odpočinek a volný čas, na účast ve hře odpovídající věku a schopnostem
- g) rozvíjení všech svých schopností a nadání
- h) zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví a na život ve zdravém prostředí
- i) ochranu před jakoukoliv formou diskriminace, před fyzickým a psychickým násilím, zneužíváním, zanedbáváním a před sociálně patologickými jevy

Povinnosti dětí

Děti musí být seznámeny se svými povinnostmi zákonným zástupcem a pedagogickým pracovníkem. Seznámení by mělo být prováděno opakovaně.

Základní povinnosti dětí:

- a) Děti se řídí pokyny pedagogických pracovníků a dalších pověřených oprávněných osob.
- b) Děti se nesmějí dopouštět projevů rasismu a šikany.
- c) Děti musí dodržovat pravidla kulturního a etického chování v rámci svých možností.
- d) Děti nesmí do školy nosit cenné věci, peníze nebo předměty ohrožující život, zdraví a výchovu ostatních dětí i jeho samotného.

4.2 Zákonný zástupce

Zákonným zástupcem dítěte (nezletilého) jsou zpravidla jeho rodiče, přičemž zastupování dítěte je součástí rodičovské zodpovědnosti. Zákonný zástupce je oprávněn jednat za dítě jeho jménem. [15]

Zákonný zástupce dítěte má právo:

- a) na diskrétnost a ochranu informací, týkajících se jejich osobního a rodinného života,
- b) po dohodě s pedagogem být přítomen ve třídě tak, aby nenarušil provoz MŠ, práci pedagoga ani činnosti ostatních dětí
- c) na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dětí, jejich individuálních pokrocích či problémech, na poradenskou činnost
- d) přispívat svými nápady a náměty k obohacení výchovného programu MŠ
- e) vznášet připomínky a podněty k práci školy přímo u učitelky nebo u ředitelky školy, která je v zákonné lhůtě vyřídí nebo postoupí nadřízeným orgánům
- f) účastnit se po dohodě s učitelkou nebo ředitelkou školy mimoškolních aktivit MŠ

Zákonný zástupce dítěte má povinnost:

- a) zajistit, aby dítě do MŠ docházelo řádně
- b) dle zákona dokládat důvody nepřítomnosti dítěte v MŠ
- c) na vyzvání ředitele školy se osobně zúčastnit projednání závažných otázek týkajících se výchovy a vzdělávání dítěte
- d) oznamovat škole údaje nezbytné pro školní matriku a další údaje podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost dítěte a změny v těchto údajích, především změna adresy, příjmení, místo trvalého pobytu, svěření dítěte do péče, telefonní kontakt apod.

- e) informovat školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích dítěte nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání
- f) uhradit předepsané platby za předškolní vzdělávání a stravování dítěte v daném termínu

4.3 Učitel/ka

Učitel, učitelka je pedagogický pracovník a je zaměstnancem MŠ. Jeho práva a povinnosti vycházejí z uzavřené pracovní smlouvy, zákoníku práce a dalších obecně platných předpisů, kolektivní smlouvy a vnitřních předpisů. Pedagogickým pracovníkem je i ředitel/ka MŠ. Ředitel vykonává činnost učitele. [15]

Pedagogický pracovník má právo:

- a) nepřijmout dítě, které jeví známky nemoci a mohlo by ohrozit zdraví ostatních
- b) nepřijmout dítě, které nebylo včas přihlášené do MŠ
- c) upozornit rodiče na nevhodné chování a oblečení
- d) na odmítnutí požadavků rodičů, které nejsou v souladu se Školním řádem a ostatními dokumenty MŠ nebo jsou v rozporu s Úmluvou o právech dítěte
- e) nevydat dítě jiné osobě, než je zákonný zástupce dítěte nebo osoba k tomu písemně rodiči zmocněná

Pedagogický pracovník má povinnost:

- a) dodržovat pracovní kázeň a plnit příkazy ředitele
- b) odpovídat za bezpečnost a výchovnou činnost svěřených dětí
- c) zajišťovat ochranu dětí před patologickými jevy, jakými jsou šikana, týrání, drogy – informuje ředitele MŠ
- d) informovat rodiče o změnách při provozu MŠ
- e) informovat ředitele o veškerých změnách a problémech
- f) spolupracovat s rodiči
- g) zachovávat mlčenlivost, nepodávat jakékoliv informace jiné osobě než zákonným zástupcům
- h) chránit majetek a hospodařit s prostředky, které jsou mu svěřeny
- i) respektovat a dodržovat práva dětí a zákonných zástupců

4.4 Ředitel/ka MŠ

V § 5 vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání (novelizované vyhláškou č. 214/2012 Sb.) je stanoveno, že právnická osoba, která vykonává činnost mateřské školy, vykonává dohled nad dítětem od doby, kdy je pedagogický pracovník převezme od jeho zákonného zástupce nebo jím pověřené osoby, až do doby, kdy je pedagogický pracovník předá jeho zákonnému zástupci nebo jím pověřené osobě. Předat dítě pověřené osobě lze jen na základě písemného pověření vystaveného zákonným zástupcem dítěte. [16]

K zajištění bezpečnosti dětí při pobytu mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání, stanoví ředitel mateřské školy počet pedagogických pracovníků tak, aby na jednoho pedagogického pracovníka připadlo nejvýše 20 dětí z běžných tříd (lze navýšit na 28 dětí), nebo 12 dětí (lze navýšit na 23 dětí) ve třídě, kde jsou zařazeny děti se zdravotním postižením. Při navýšení počtu dětí nebo při specifických činnostech, například sportovních činnostech, nebo při pobytu dětí v prostředí náročném na bezpečnost určí ředitel mateřské školy k zajištění bezpečnosti dětí dalšího pedagogického pracovníka, ve výjimečných případech jinou zletilou osobu, která je způsobilá k právním úkonům a která je v pracovněprávním vztahu k právnické osobě, která vykonává činnost mateřské školy. [16]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 MODELOVÉ PROSTŘEDÍ MŠ

V praktické části diplomové práce jsme vytvořili modelové prostředí mateřské školy, které slouží jako názorná ukázka jedné z možností zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s dětmi předškolního věku. Námi vytvořené modelové prostředí se jmenuje Mateřská škola Jitřenka, je státní školou s kapacitou 56 dětí předškolního věku, které jsou rozděleny do dvou tříd.

5.1 Umístění objektu

Objekt MŠ je situován v okrajové části města Zlín (asi 80 000 obyvatel) v blízkosti panelových i rodinných domů. Objekt se nenachází v zátopové oblasti ani v oblasti s rizikem jiných nežádoucích přírodních vlivů (silný vítr, nadměrné sněžení). Kriminalita v dané lokalitě je nízká, stejně tak jako na území města Zlína. Dojezdová doba složek integrovaného záchranného systému je do pěti minut a to v časech:

- Hasičská záchranná služba – 4 minuty
- Policie ČR – 2 minuty
- Záchranná zdravotnická služba – 2 minuty

Ve vzdálenosti 200 m od objektu se nachází zastávka městské hromadné dopravy města Zlína. Příjezdové cesty k objektu jsou dvě. Hlavní příjezdová cesta je umístěna na jižní straně areálu. Na jejím konci se nachází hlavní vjezd do areálu MŠ a to na parkoviště vyhrazené pro návštěvníky a zaměstnance MŠ Jitřenka. Vjezd motorových vozidel je umožněn pouze v době, kdy probíhá výuka dětí, nebo po předchozí domluvě s ředitelkou nebo zaměstnanci MŠ. Mimo tuto dobu je hlavní brána uzamčena. Druhý vjezd do objektu se nachází na severní straně areálu a je určený především pro zásobování školní kuchyně, jako evakuační východ osob z areálu a jako vjezd do areálu pro složky IZS. Pro jiné účely není umožněn přístup osobám ani motorovým prostředkům skrze tuto bránu, která je uzamčena mimo čas zásobování.

5.2 Popis objektu

MŠ Jitřenka je samostatnou budovou, fungující jako státní instituce určená pro předškolní výchovu dětí. Objekt byl postaven v roce 1995 a rekonstrukcí prošel v roce 2010. Rekonstrukce zahrnovala zateplení objektu, čímž došlo ke snížení nákladů na vytápění objektu. Vnitřní prostory objektu zůstaly nezměněny. Budova je dvoupatrová, bez sklepních

prostor. Střecha je nízká sedlová se sklonem 18° osazená taškami jako střešní krytinou. Mateřská škola má kapacitu 56 dětí předškolního věku. Děti jsou rozděleny do dvou tříd. Jedna třída je určena pro nejmladší děti (zpravidla tříleté), druhá třída je pak pro děti předškolního věku a děti, které jsou již schopny provádět činnosti na úrovni dětí předškolního věku. Nejčastějším způsobem přechodu dětí z jednoho oddělení do druhého je věkový faktor. Po jednom roce navštěvování MŠ je dítě přeřazeno do druhého oddělení k dětem stejně starým a starším. Dále je součástí MŠ tělocvična, která je určena k provádění činností spojených s výchovou dětí a není přístupná veřejnosti (například k provozování sportovních aktivit). Školní jídelna zajišťuje přípravu jídel zaměstnancům a dětem navštěvujících MŠ. Venkovní areál školy je oplocen tak, aby byl znemožněn pohyb cizích osob v něm, stejně tak i zvířít, která by mohla způsobit škody na životě a zdraví osob a majetku.

MŠ Jitřenka zaměstnává 8 osob a to:

- 1 ředitelka, která je zároveň učitelkou
- 3 učitelky
- 2 kuchařky
- 1 uklízečka
- 1 údržbář

Realizace rozsáhlých oprav objektu nebo vybavení je prováděna po dohodě s příslušnou společností, která za úplatu danou opravu provede. Stejně tak je formou outsourcingu prováděno i školení zaměstnanců o BOZP, kdy školení zaměstnanců zajišťuje v pravidelných intervalech daná organizace. Za dodržování předpisů týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zodpovídá ředitelka MŠ, která je povinna dohlížet na dodržování předpisů zaměstnanci, dále je povinna při nákupu vybavení zohledňovat jeho kvalitu, cenu a bezpečnost.

5.3 Náskres objektu

V půdorysných náskresech je zobrazeno rozložení objektu, venkovního areálu a vnitřních místností. Jedná se pouze o náskresy a ne výskresovou dokumentaci stavby.

5.3.1 Venkovní areál MŠ Jitřenka

Celý areál MŠ Jitřenka je oplocený. Rozměry pozemku jsou 55,5 m x 35,5 m s plochou necelých 2 000 m². Přístup do areálu je možný dvěma vjezdy pro motorová vozidla a vstupy pro osoby. Hlavní vstup i vjezd se nachází na jižní straně areálu a jsou určeny k přístupu

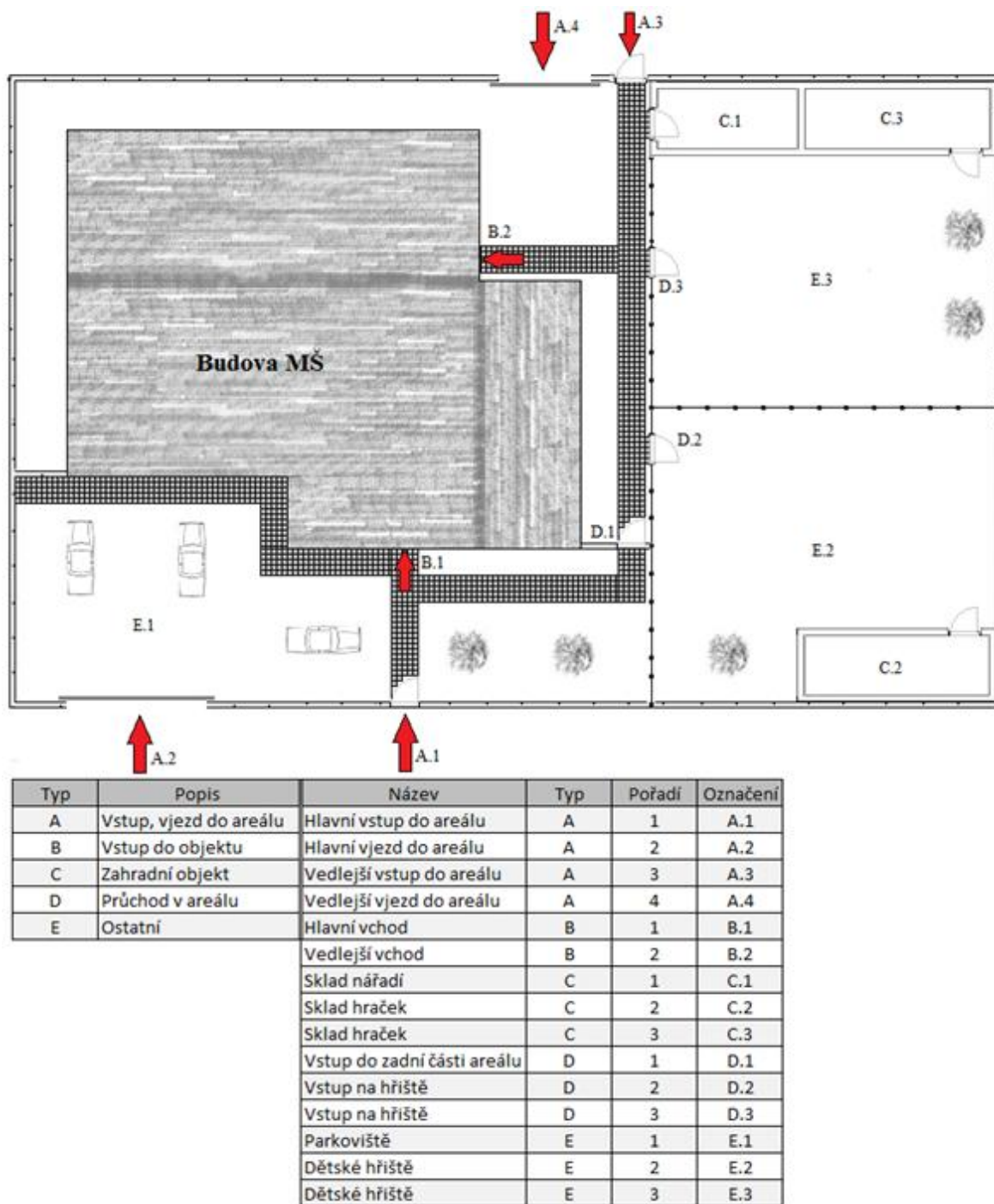
do areálu veřejnosti. Vedlejší vchod i vjezd jsou umístěny na severní straně areálu. Vstupy do objektu jsou dva. Jeden je hlavní a slouží k přivádění/odvádění dětí do MŠ, přícho-
du/odchodu zaměstnanců, ke společném odchodu dětí a pedagogického pracovníka mimo
areál MŠ a pro návštěvy. Vedlejší vchod je určen pro zásobování kuchyně a jako průchod
mezi hřištěm mateřské školy a vnitřním prostorem.

Ve venkovním areálu MŠ Jitřenka se nachází parkoviště pro maximálně tři motorová vozi-
dla, sklad nářadí a venkovního vybavení pro údržbu MŠ, dvě oddělená dětská hřiště, každé
z nich má vlastní sklad hraček a vybavení. Jednotlivá oddělení MŠ mají své dětské ven-
kovní hřiště. Tato hřiště jsou od sebe odděleny a přístup na ně je pouze přes uzamykatel-
nou branku. K pohybu mezi jednotlivými částmi areálu slouží chodníky, které propojují
veškeré důležité části pozemku.

Rozměry jednotlivých částí venkovního areálu MŠ Jitřenka:

Popis	Označení	Rozměry		
		x [m]	y [m]	obsah [m ²]
Sklad nářadí	C.1	7,78	3,54	27,52
Sklad hřiště	C.3	10,26	3,54	36,27
Sklad hřiště	C.2	10,26	3,54	36,27
Hřiště	E.3	19,80	14,15	280,09
Hřiště	E.2	19,80	16,98	299,84
Celkové rozměry areálu	—	55,46	35,47	1967,17

Tabulka 12 Rozměry - venkovní areál

Obrázek 1 Náčrtek venkovního areálu MŠ Jitřenka

5.3.2 Vnitřní prostory MŠ Jitřenka

Celková rozloha objektu mateřské školy je v maximálních vzdálenostech 29 m x 24 m a celková užitná plocha je 852 m². Užitnou plochou rozumíme součet ploch jednotlivých místností obou podlaží bez plochy, kterou zabírá zdivo. Jednotlivé místnosti objektu jsou označeny číselnou zkratkou, která vyjadřuje jejich umístění – přízemí, první patro, typ místnosti a pořadí místnosti podle daného typu. Číselná zkratka usnadňuje orientaci

v půdorysných nákresech objektu. V následující tabulce jsou popsány jednotlivé typy místností, které jsme rozlišili dle jejich funkce.

Typ	Označení
Sociální zařízení	1
Šatna - děti	2
Šatna - zaměstnanci	3
Třída (herna, spaní, sklad pomůcek)	4
Kancelář	5
Chodba, schodiště	6
Tělocvična	7
Ostatní	8

Tabulka 13 Označení místností dle jejich typu

5.3.2.1 Přízemí

Objekt mateřské školy je rozdělen do dvou podlaží. Přízemní část je řešena jako bezbariérová a je tedy umožněn i snadný vjezd s kočárky nebo lidem na invalidním vozíku. Do druhého patra už není umožněn bezbariérový vstup, proto je umístěna kancelář ředitelky v přízemí. V přízemí jsou i šatny dětí a učitelek. Tyto šatny jsou umístěny blízko sebe v případě vycházky pedagogického pracovníka s dětmi, kdy není potřeba vzdalovat se od dětí. Každá ze tříd má svou vlastní šatnu, aby byl zajištěn lepší přehled o dětech a jejich oblečení. V přízemí se dále nachází kuchyň, do které mají přístup pouze kuchaři MŠ. Kuchaři mají vlastní šatnu se sociálním zařízením. Sklad potravin pro kuchyni je v blízkosti kuchyně a umístěný tak, aby zde nebyl umožněn přístup nepovolaným osobám. Kuchyň je propojena s jídelnou o kapacitě 40- ti osob a to o počtu 32 dětí a osmi dospělých osob. Naproti přes chodbu se nachází sociální zařízení pro děti. Výdej jídla se provádí přes výdejní okénko z kuchyně. Největší místností v přízemí je tělocvična, propojená se skladem pomůcek a vybavením tělocvičny.

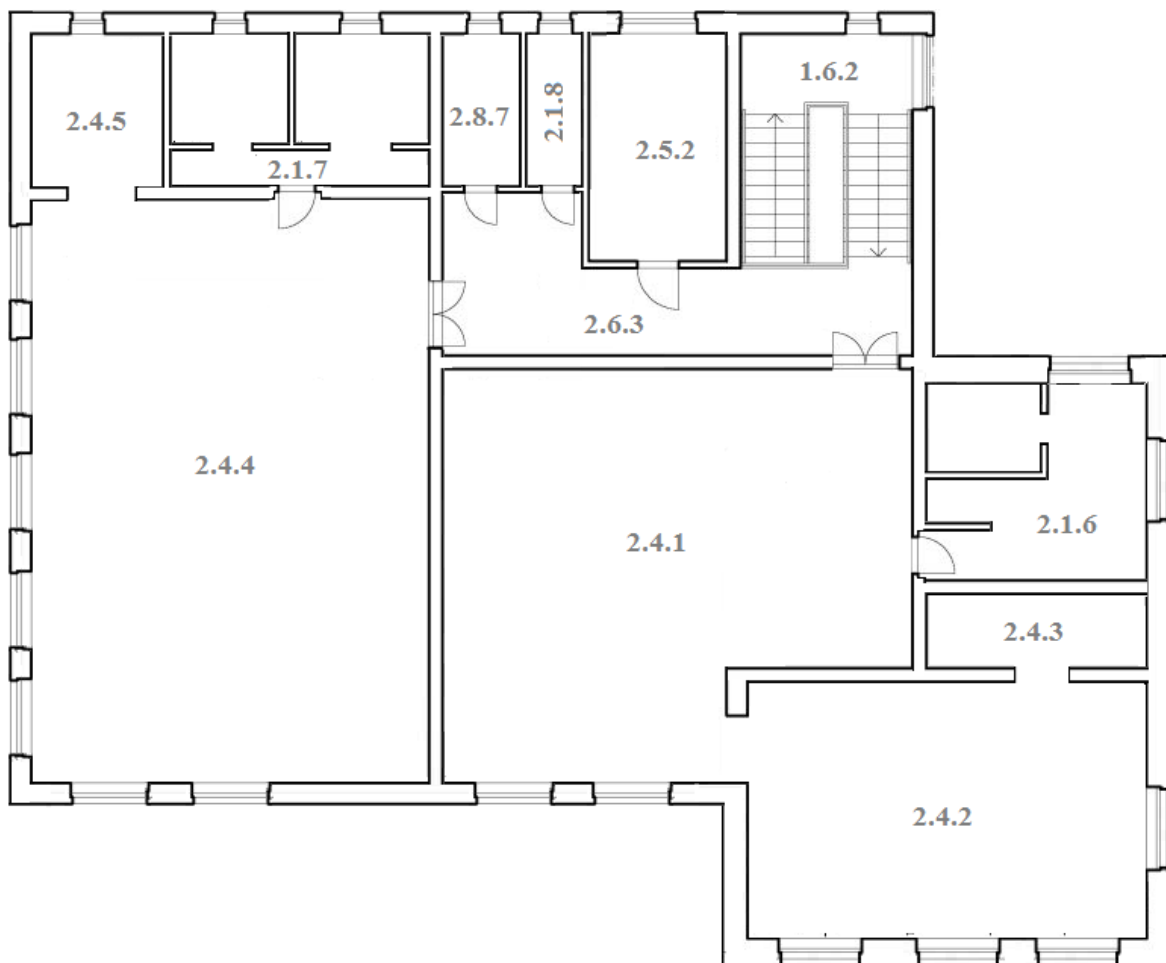
Obrázek 2 Nákres přízemí MŠ Jitřenka

Místnosti					Rozměry		
název	podlaží	typ	pořadí	Označení	x [m]	y [m]	plocha [m ²]
Jídelna	1	8	1	1.8.1	9,80	6,13	60,03
Kuchyň	1	8	2	1.8.2	5,25	7,00	36,75
Šatna - kuchařky	1	3	1	1.3.1	2,45	4,20	10,29
WC - kuchařky	1	1	1	1.1.1	1,40	4,20	5,88
Sklad (kuchyně)	1	8	3	1.8.3	3,85	1,58	6,06
Umývárna - děti	1	1	2	1.1.2	4,03	3,68	14,79
Úklidová místnost	1	8	4	1.8.4	3,50	4,20	14,70
Šatna - učitelky	1	3	2	1.3.2	5,78	4,20	24,26
WC - učitelky	1	1	3	1.1.3	1,40	4,20	5,88
Šatna - děti	1	2	1	1.2.1	5,25	4,20	22,05
Šatna - děti	1	2	2	1.2.2	5,60	3,85	21,56
WC - ženy	1	1	4	1.1.4	2,10	5,25	11,03
WC - muži	1	1	5	1.1.5	1,75	5,25	9,19
Ředitelna	1	5	1	1.5.1	3,15	5,25	16,54
Tělocvična	1	8	5	1.8.5	9,45	7,88	74,42
Sklad (tělocvična)	1	8	6	1.8.6	3,50	6,30	22,05
Chodba	1	6	1	1.6.1	12,60	17,85	61,62
Schodiště	1	6	2	1.6.2	3,50	5,60	19,60
Celkem							417,08

Tabulka 14 Označení místností v přízemí a jejich rozměry

5.3.2.2 První podlaží

V prvním podlaží se nachází obě oddělení MŠ. Součástí každého oddělení jsou dětská sociální zařízení, sklad hraček a potřeb pro spaní (matrace, polštáře a přikrývky). Kapacita obou oddělení je stejná a je určena maximálně pro 28 dětí na každé oddělení. Z chodby je přístup do úklidové místnosti pro první patro a sociálního zařízení pro učitelky. Poslední místností prvního patra je kancelář pedagogických pracovníků, která slouží k jejich osobní potřebě.

Obrázek 3 Nákres prvního podlaží MŠ Jitřenka

Místnosti					Rozměry		
název	podlaží	typ	pořadí	označení	x [m]	y [m]	plocha [m ²]
Herna 1. oddělení	2	4	1	2.4.1	* 11,2	* 10,15	101,43
Spaní 1. oddělení	2	4	2	2.4.2	9,8	6,3	61,74
Sklad hraček/postele	2	4	3	2.4.3	5,25	1,75	9,19
Sociální zařízení 1. odd.	2	1	6	2.1.6	5,25	4,9	25,73
Herna+spaní 2. odd.	2	4	4	2.4.4	9,8	14,35	140,63
Sklad hraček/matrace	2	4	5	2.4.5	3,15	3,68	11,59
Sociální zařízení 2. odd.	2	1	7	2.1.7	6,47	3,68	23,81
Úklidová místnost	2	8	7	2.8.7	1,75	3,68	6,44
WC - učitelky	2	1	8	2.1.8	1,4	3,68	5,15
Kabinet - učitelky	2	5	2	2.5.2	3,32	5,6	18,59
Chodba	2	6	3	2.6.3	* 11,55	* 5,75	30,99
Celkem							435,29

Tabulka 15 Označení místností prvního patra a jejich rozměry

* u nesymetrických místností jsou zapsány maximální velikosti, obsah je ovšem reálný

6 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Formou elektronického dotazníku analyzujeme stav BOZP a dodržování legislativních předpisů v mateřských školách. Dotazník je určený pro pedagogické pracovníky mateřských škol všech typů na území ČR.

Elektronickou formu jsme zvolili z důvodu jednoduššího způsobu získávání dat od respondentů a jejich následnému vyhodnocení. Pro jeho vytvoření jsme využili služeb serveru survio.com, který nabízí vytvoření online dotazníku, jeho vyplnění přes odkaz a následný sběr vyplněných dotazníků. Žádost o vyplnění dotazníku byla odeslána prostřednictvím elektronické pošty celkem 2 000 mateřských škol po celém území ČR. Sběr odpovědí trval od 3. března 2014 do 2. dubna 2014.

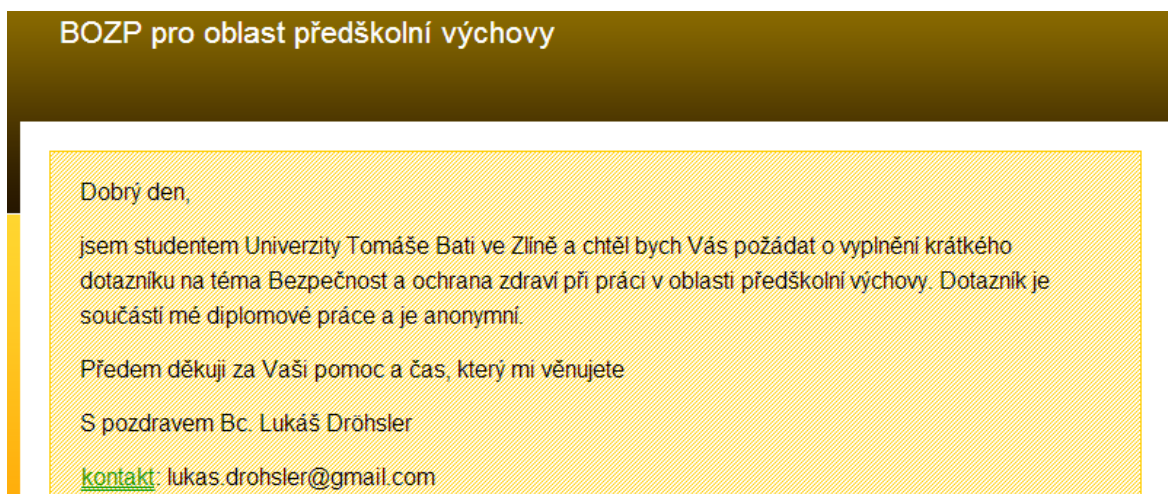
6.1 Obsah dotazníkového šetření

Dotazník se skládá z 31 otázek. Otázky jsme rozdělili do pěti kategorií, dle jejich významu:

1. Obecné dotazy
2. Školení zaměstnanců MŠ a dětí
3. Úrazy, úrazovost a sociálně-patologické jevy
4. Dodržování norem, zákonů, předpisů a doporučení z oblasti BOZP
5. Názor respondentů na dané otázky

6.1.1 Úvodní strana dotazníku

První strana (úvodní strana) seznamuje respondenta s tématem dotazníku, důvodem jeho vytvoření a kontaktem na autora dotazníku pro možné reakce a dotazy směřované na jeho osobu.

Obrázek 4 Úvodní strana internetového dotazníku

6.1.2 Seznam otázek

Odpověď na všechny otázky je povinná a není možné odeslat dotazník bez jeho kompletního vyplnění. Odpovědi k jednotlivým otázkám byly voleny tak, aby respondent mohl vždy odpovědět.

Podle způsobu odpovědi rozlišujeme otázky na otázky:

- s jednou možnou odpovědí
- s více možnými odpověďmi
- s vlastní psanou odpovědí
- se známkovým hodnocením (1 - minimum až 5 - maximum)

Jednotlivé otázky dotazníku:

Obecné dotazy

Typ mateřské školy - umístění
Počet oddělení (tříd) v MŠ
Celkový počet pedagogických pracovníků
Kdo provádí dohled nad dětmi
Kdo zodpovídá za kontrolu a dodržování BOZP ve vaší MŠ
Kontrola zaměstnanců, zdali nejsou pod vlivem alkoholu
Dopadová plocha atrakcí dětského hřiště je tvořena...
Provádí pedagogický pracovník dohled nad dětmi samostatně
Zabezpečení proti přístupu osob do MŠ v průběhu dne

Školení zaměstnanců MŠ, dětí

Četnost školení pedagogických pracovníků
Školení pedagogických pracovníků provádí
Školení dětí o hrozbách a reakcích na ni

Úrazy, úrazovost a sociálně-patologické jevy

Průměrný počet úrazů dětí navštěvujících MŠ (ročně):

Místo, kde nejčastěji dochází k úrazům

Nebezpečí úrazu elektrickým proudem od zásuvek

Četnost výskytu sociálně-patologických jevů u dětí

Dodržování norem, zákonů, předpisů a doporučení z oblasti BOZP

Je vedena kniha úrazů

Hygiena v umývárkách

Nachází se pískoviště v areálu MŠ

Osvětlení v MŠ

Bezpečnost a způsob větrání prostor v MŠ

Stav označení únikových východů, umístění lékárniček a OOPP

Je pracoviště vybaveno lékárničkami

Využíváte při činnostech mimo MŠ reflexní vesty pro děti

Provádí se nácvik evakuace

Názor respondentů

Nejrizikovější místa vaší MŠ (Váš názor)

Počet dětí při provádění dohledu jedním pedagogickým pracovníkem

Počet dětí při provádění dohledu dvěma pedagogickými pracovníky

Schopnost dětí poradit si a správně reagovat na možné hrozby

Vybavení interiéru MŠ (hračky, nábytek, spotřebiče)

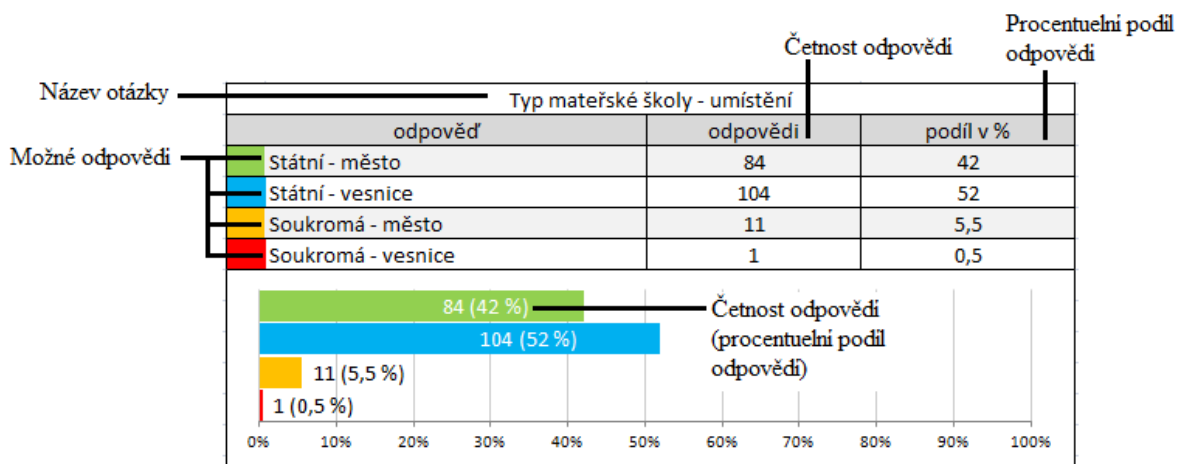
Názor respondenta

6.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření

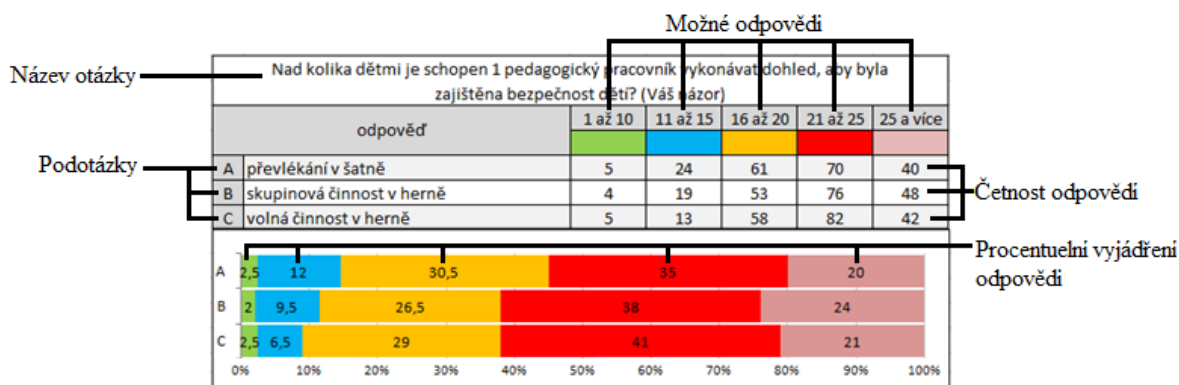
Internetový dotazník od společnosti survio.com umožňuje pouze omezený počet responsí k danému dotazníku v bezplatné variantě. Celkový počet přijatých vyplněných dotazníků byl 446, z nichž z důvodu omezení bylo možno použít k vyhodnocení pouze 200 responsí. Výsledky uvedené v této kapitole vychází z těchto 200 vyplněných dotazníků.

K vytvoření statistických údajů jsme využili softwarový nástroj Microsoft Office Excel 2007.

Výsledky jsou interpretovány dvěma grafickými metodami. První grafická metoda, je určena pro jednoduché otázky, jejichž součástí nejsou podotázky. Druhá grafická metoda je naopak pouze pro otázky s podotázkami. Následující obrázky slouží jako legenda k daným grafickým znázorněním.

Obrázek 5 Příklad první grafické metody znázornění výsledku

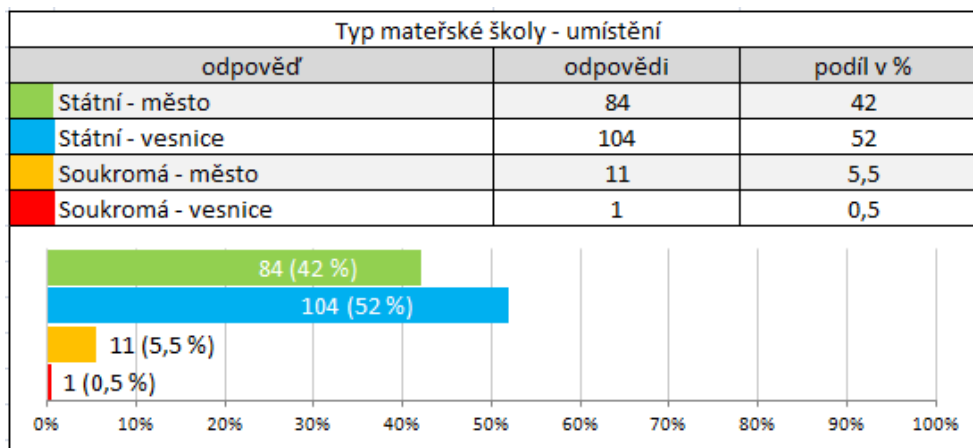
Obrázek 6 Příklad druhé grafické metody znázornění výsledku

6.2.1 Obecné dotazy

6.2.1.1 Typ mateřské školy – umístění

Typ mateřské školy jsme rozlišili dle umístění (město, vesnice) a zřizovatele (stát, soukromý). Mezi soukromé MŠ jsme zařadili i mateřské školy církevní. Respondenti byli z 52 % zaměstnanci státní mateřské školy, jejímž zřizovatelem je stát. Nejmenší podíl respondentů pochází ze soukromých vesnických škol.

Z otázky vyplývá podíl soukromých a státních mateřských škol, kdy soukromých je zanedbatelný počet a jsou orientovány především na městské zástavby. Desetiprocentní rozdíl mezi státními městskými a vesnickými mateřskými školami je také velmi nízký a jejich podíl na responsích můžeme považovat za téměř rovnocenný.

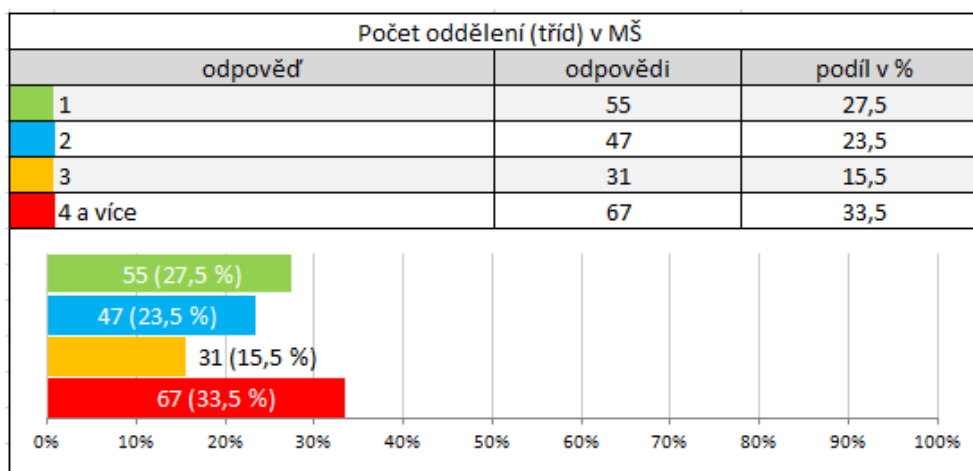

Tabulka 16 Typ mateřské školy - umístění

6.2.1.2 Počet oddělení (tříd) v MŠ

Při tvorbě otázky jsme předpokládali vyšší podíl mateřských škol s nízkým počtem tříd u vesnických mateřských škol a naopak vyšší počet tříd u městských škol. Soukromé MŠ jsou obecně orientovány na menší skupiny dětí a svými vzdělávacími programy jsou výrazně vyhraněny (lesní MŠ, Montessori). Počet tříd takovýchto MŠ lze očekávat také nízký.

67 respondentů (33,5 %) pocházelo z MŠ, které mají 4 a více tříd, což znamená při maximálním zaplnění tříd nejméně 112 dětí ve školce. Druhou nejčastější odpovědí byly s 55 odpověďmi (27,5 %) mateřské školy s jednou třídou. U těchto MŠ je jednou třídou rozuměno jedno oddělení, které navštěvují děti různého věku v rozmezí tří až šesti let (s možností výjimky odkladu nástupu dítěte do prvního ročníku základní školy.)

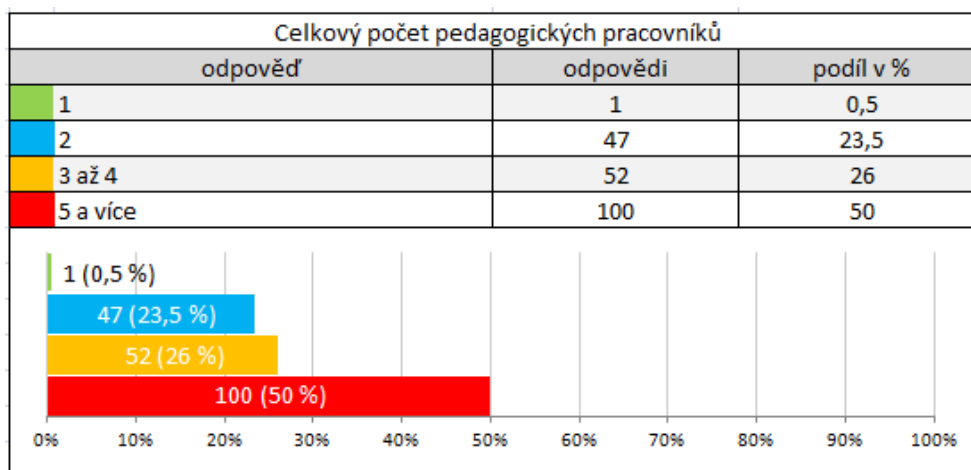

Tabulka 17 Počet oddělení (tříd) v MŠ

6.2.1.3 Celkový počet pedagogických pracovníků

Celkový počet pedagogických pracovníků by měl odpovídat počtu tříd (oddělení) mateřských škol v předchozí otázce, kde jsme předpokládali 2 pedagogické pracovníky na jedno oddělení. Ředitel mateřské školy je také pedagogický pracovník.

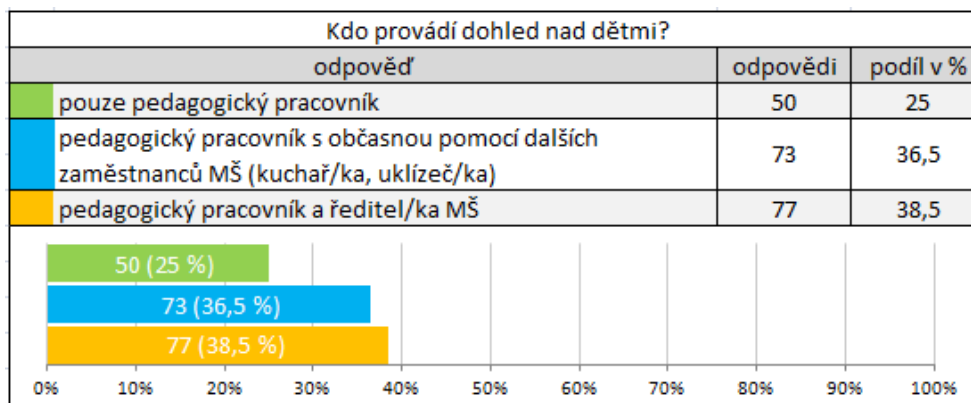
100 respondentů pracuje v mateřských školách v kolektivu minimálně pěti pedagogických pracovníků. Dva pedagogičtí pracovníci by podle předpokladu měli pracovat v MŠ s jedním oddělením (kterých je 55, viz předchozí otázka). V našem průzkumu je tento počet rozdílný, z čehož plyne, že ředitel dané MŠ neprovádí činnost učitele nebo učitelé MŠ nemají celý pracovní úvazek. Další možností je, že v daných mateřských školách je zaměstnán jeden nebo více pedagogických pracovníků, kteří slouží jako náhrada v případě nemoci, zranění, odchodu jiného pedagoga.

Tabulka 18 Celkový počet pedagogických pracovníků

6.2.1.4 Kdo provádí dohled nad dětmi

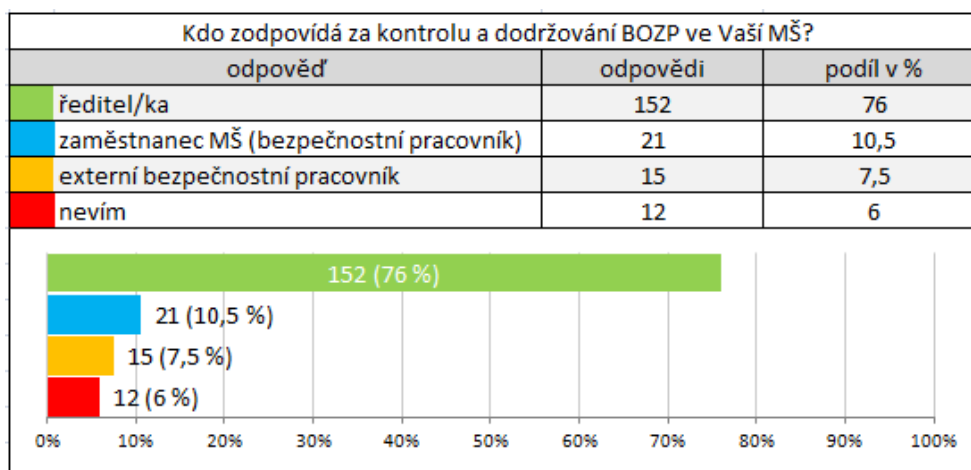
Dohled nad dětmi může provádět pedagogický pracovník, ale i jiná osoba, která splňuje požadavky k provádění dohledu. Mezi tyto požadavky patří absolvované školení o BOZP, plnoletost, souhlas nadřízeného, zodpovědnost. Mezi pedagogické pracovníky spadá i ředitel/ka MŠ. U mateřských škol s menším počtem zaměstnanců a oddělení dochází častěji k využívání ostatních zaměstnanců při dohledu nad dětmi, zatímco u větších mateřských škol dohled provádí především pedagogičtí pracovníci. Ředitel/ka MŠ nemusí provádět stálý dohled, ale pouze občasný v případě dočasné nepřítomnosti jednoho z pedagogů. Odpovědi byly poměrně rovnoměrně rozděleny mezi všechny tři možnosti, s tím že mateřských škol, kde provádí dohled pouze pedagogický pracovník je nejnižší počet.

Tabulka 19 Osoba provádějící dohled nad dětmi

6.2.1.5 Kdo zodpovídá za kontrolu a dodržování BOZP ve vaší MŠ

Zodpovědná osoba je povinna kontrolovat dodržování bezpečnostních předpisů zaměstnanci, stav objektu i vybavení a vyhledávat i analyzovat možná rizika, proti kterým tvoří vhodná opatření. V 76 % je v mateřských školách zodpovědnou osobou ředitel/ka MŠ a dále s podobným poměrem odpovědí bezpečnostní pracovník dané mateřské školy a externí bezpečnostní pracovník. I přesto, že nejčastější zodpovědnou osobou je ředitelka, předpokládáme, že nemá dostatečné znalosti ani dostatek času k provádění analýzy rizik. Za nejvhodnější z níže uvedených možností volíme zaměstnat bezpečnostního pracovníka. Tento pracovník by byl v neustálém kontaktu s pracovním prostředím a aplikoval by nové metody a legislativu k zajištění bezpečnosti provozu.

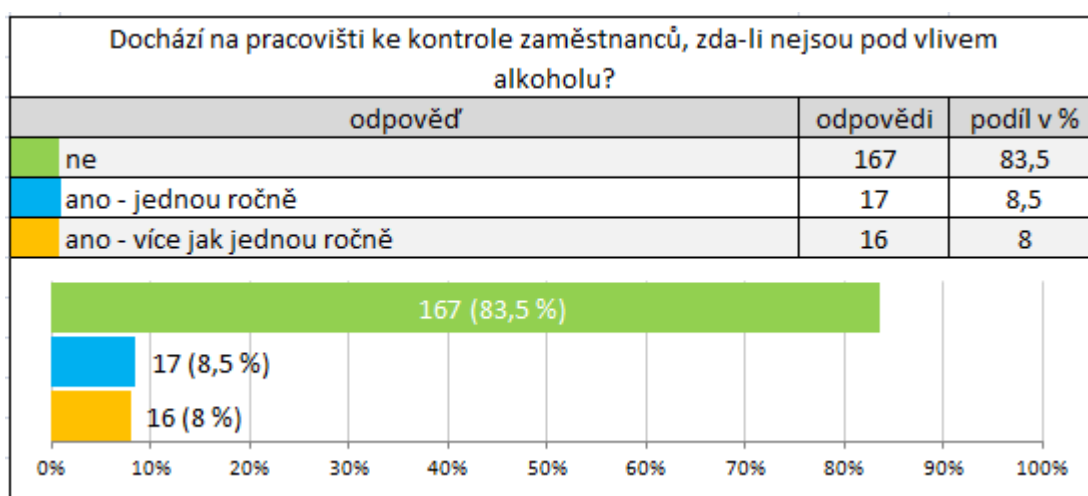

Tabulka 20 Kontrola a dodržování BOZP v MŠ

6.2.1.6 Kontrola zaměstnanců, zda-li nejsou pod vlivem alkoholu

V legislativě není stanovena povinnost zaměstnavatele provádět kontrolu zaměstnanců, zda-li jsou pod vlivem alkoholu během provádění pracovní činnosti. Výsledkem toho je i 83,5 % podíl odpovědí respondentů, že na jejich pracovišti ke kontrolám nedochází.

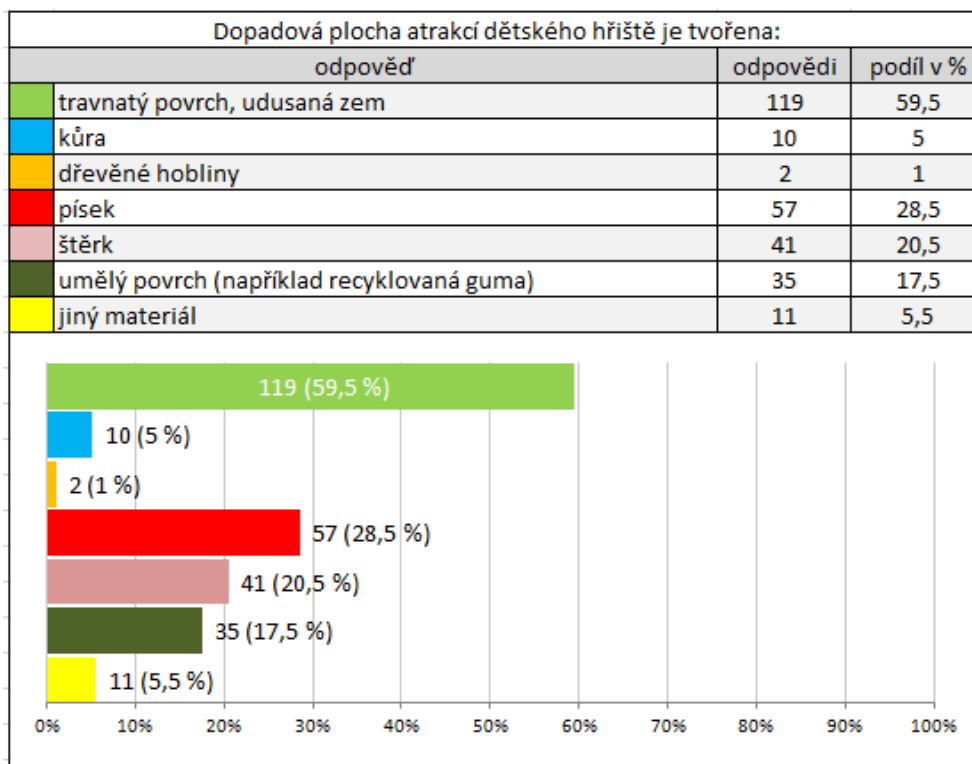
I přesto, že zaměstnavatel nemá povinnost kontrolu provádět, zastáváme názor, že by k ní docházet mělo a to minimálně jednou ročně. Pedagogický pracovník je zodpovědný za děti, které jsou mu pověřenou osobou předány a v případě, že by byl pod vlivem alkoholu, mohlo by to mít významné následky na životech a zdraví dětí nad kterými provádí dohled.

Tabulka 21 Kontrola zaměstnanců, zda-li nejsou pod vlivem alkoholu

6.2.1.7 Dopadová plocha atrakcí dětského hřiště je tvořena

Dopadová plocha atrakcí dětského hřiště může být z libovolného níže uvedeného materiálu. Jeho volba závisí na druhu atrakce, výšce možného pádu, klimatickým podmínkám a finančním možnostem dané mateřské školy. Nejčastější dopadovou plochou je travnatý povrch nebo udusaná zem, která je z bezpečnostního hlediska nejméně vhodná, ale z finančního hlediska nejpříznivější a proto tak rozšířená. Druhým nejčastějším materiálem je písek (57 odpovědí) a dále štěrk se 41 odpověďmi. Jako nejvhodnější materiál považujeme recyklovanou gumu, která svými vlastnostmi tlumí náraz při pádu, je lehce čistitelná, netvoří plísň díky tomu, že nezadržuje vlhkost. Její hlavní nevýhodou je pořizovací cena, která je na rozdíl od travnatého povrchu několikanásobná.

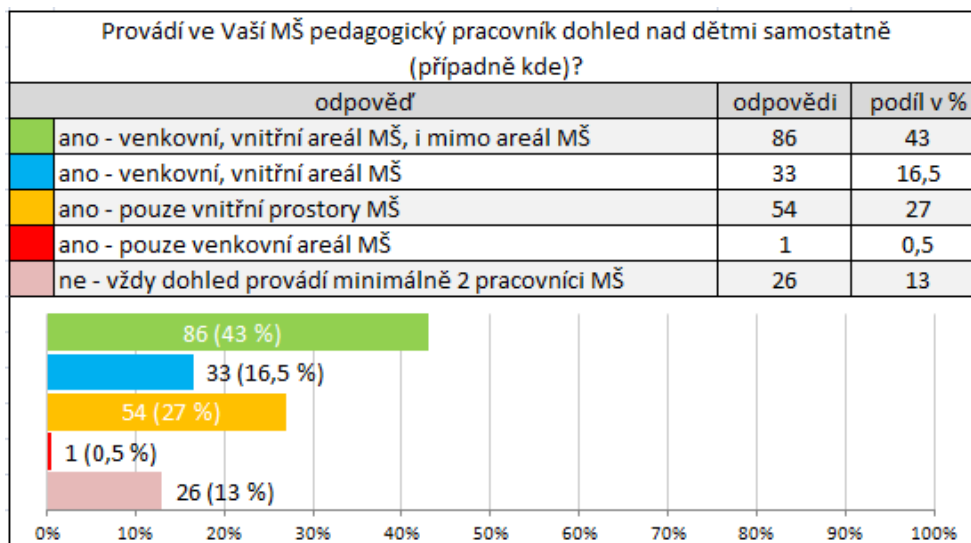

Tabulka 22 Dopadová plocha atrakcí dětského hřiště

6.2.1.8 Provádí pedagogický pracovník dohled nad dětmi samostatně

V závislosti na počtu dětí je možné, aby pedagogický pracovník prováděl dohled nad dětmi i samostatně. Ze zákona může jeden pedagogický pracovník provádět dohled nad 28 dětmi v areálu MŠ a nad 20 dětmi z běžných tříd mimo areál MŠ. Otázka se nezabývá počtem dětí, nad kterým daný pedagog provádí dohled, ale zdali tento dohled někdy provádí samostatně. V případě samostatného dohledu jedním pedagogickým pracovníkem hrozí riziko jeho zranění a tím znemožnění provádění dohledu. V případě takového zranění, které by ohrožovalo jeho život nebo schopnost dále provádět dohled nad dětmi, hrozí riziko dětem a to především při pohybu mimo areál MŠ.

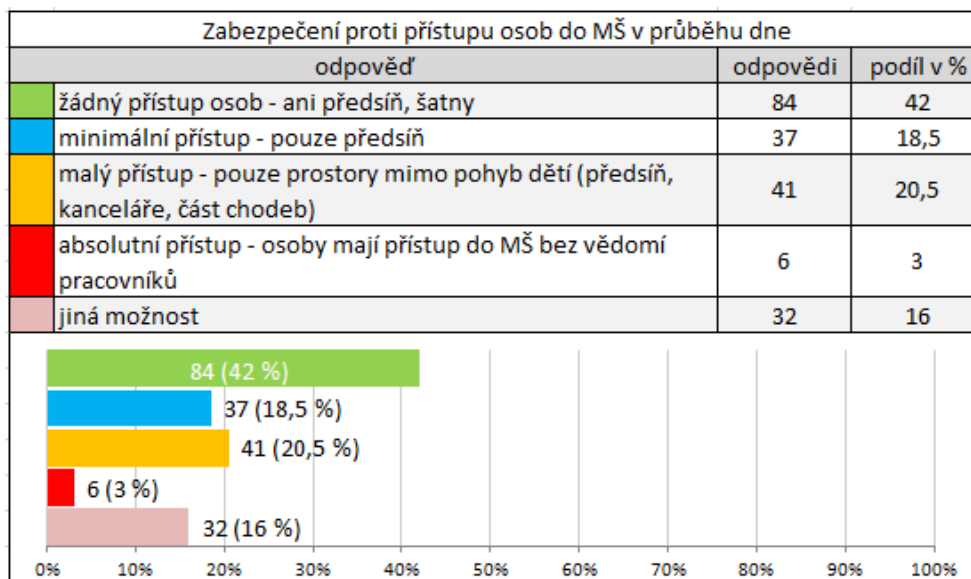
V pouhých 13 % provádí dohled nad dětmi vždy dva pedagogičtí pracovníci i přesto, že tato varianta je považována za nejvhodnější a nejbezpečnější. Nejčastěji (43 % odpovědí) provádí dohled pedagogický pracovník během dne samostatně a to při všech činnostech s dětmi (na území vnitřního, venkovního areálu MŠ i mimo areál MŠ).

Tabulka 23 Provádění dohledu nad dětmi v MŠ

6.2.1.9 Zabezpečení proti přístupu osob do MŠ v průběhu dne

Zabezpečení objektu proti přístupu osob v průběhu dne je velmi zásadní z hlediska bezpečnostního i hlediska páchaní kriminality. Kriminalitou rozumíme krádeže majetku, jeho poškozování a nevhodné manipulace s ním. Bezpečnostní hledisko se zabývá především odchodem dítěte s cizí osobou, napadení zaměstnanců a dětí cizí osobou nebo vyhrožováním. Jako nejvhodnější variantu bezpečnostního opatření vidíme znemožnění přístupu do vnitřního objektu MŠ, bez předchozího svolení zaměstnance. Toho je dosaženo uzamčením všech vstupů do objektu, kromě únikových, které jsou otevíratelné z vnitřní strany objektu. Otevření osobě je umožněno pouze na dotaz zaměstnance formou zvonku, komunikačního zařízení nebo videozařízení, kdy se příchozí osoba musí identifikovat minimálně svým jménem a uveďte důvod návštěvy. Tuto metodu využívá 42 % dotázaných mateřských škol. Dalších 39 % mateřských škol umožňuje přístup osobám do prostor, kde se nepohybují děti samostatně. Jako nevyhovující MŠ považujeme šest škol z dotázaných, ve kterých se může cizí osoba volně pohybovat po celém vnitřním areálu v průběhu dne.

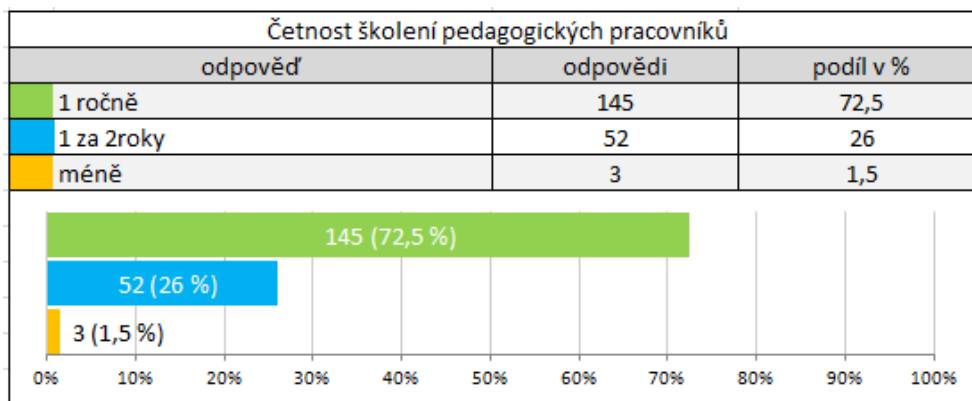
Tabulka 24 Zabezpečení proti přístupu osob do MŠ v průběhu dne

6.2.2 Školení zaměstnanců MŠ a dětí

6.2.2.1 Četnost školení pedagogických pracovníků

Školení zaměstnanců rozlišujeme na školení prováděné při přijetí do pracovního poměru a na školení opakované, které je prováděno ve stanovených časových intervalech v průběhu pracovního poměru. Četnost školení stanovuje zaměstnavatel na základě zhodnocení rizik souvisejících s výkonem práce a přijatých opatření na ochranu před působením těchto rizik. Jelikož se jedná o práci s dětmi a pedagogický pracovník je za dané děti zodpovědný, volili bychom opakované školení provádět jednou ročně i přesto, že prostředí MŠ není pro zaměstnance výrazně rizikovým.

Respondenti jsou školeni v 72,5 % případech jednou ročně a u 26 % případů jednou za období dvou let. Ve třech mateřských školách, které se zúčastnily dotazníkového šetření, se opakované školení provádí jednou za tři roky a méně často. Opakované školení zaměstnanců, které je prováděno méně než jednou za rok považujeme za nedostatečné a neodpovídá rizikům a danému pracovnímu prostředí.

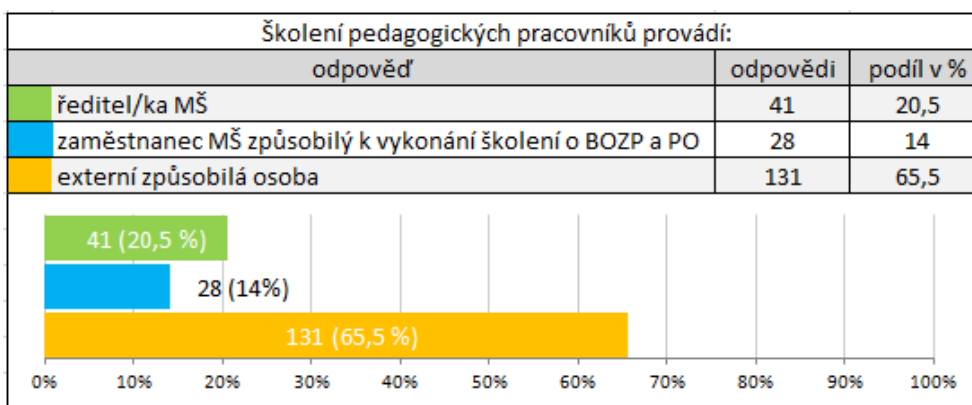

Tabulka 25 Četnost školení pedagogických pracovníků

6.2.2.2 Školení pedagogických pracovníků provádí

Osoba školitele není definována v legislativě. Díky tomu může školení pedagogických pracovníků provádět jakákoliv osoba, která má základní znalosti problematiky BOZP pro dané odvětví. Osnovu a obsah školení by ovšem měla zpracovat osoba odborně způsobilá v prevenci rizik (zákon č. 309/2006 Sb.). Z toho plyne, že osoba školitele může být ředitel/ka, jiný zaměstnanec MŠ nebo externí osoba způsobilá provádět školení o BOZP.

Nejčastějším způsobem (65,5 % odpovědí) školení zaměstnanců MŠ je školení externí osobou (společností), se kterou daná MŠ spolupracuje. Druhým nejčastějším školitelem je ředitel/ka MŠ s 28 odpověďmi.

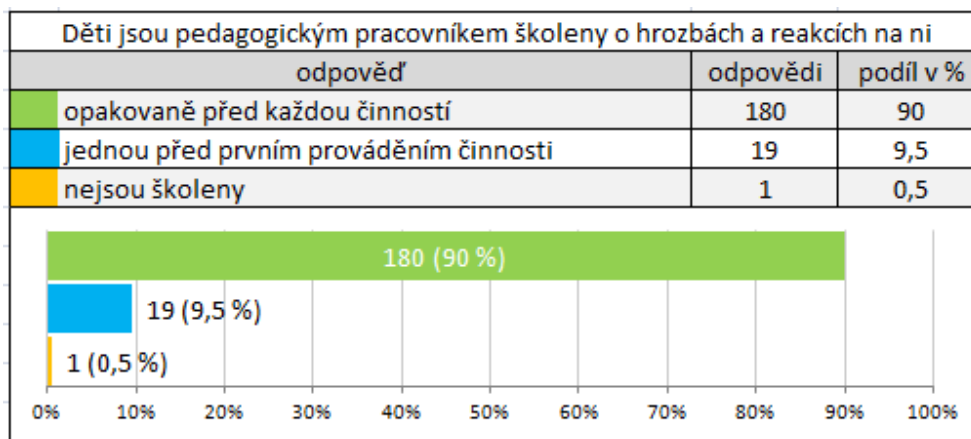
Tabulka 26 Školení pedagogických pracovníků provádí

6.2.2.3 Školení dětí o hrozbách a reakcích na ně

Školení dětí je velmi obtížnou záležitostí. Verbální školení dětí bez názorných ukázek vede k jejich nepozornosti a nezájmu, daný problém (hrozbu) si nezapamatuje a nedokáže na něj reagovat nebo se mu vyvarovat. Školení by měl pedagogický pracovník provádět před kaž-

dou prováděnou činností, u které hrozí i minimální rizika. Školení před prvním prováděním činnosti by mělo být obsáhlejší a detailnější, opakované školení dětí už by mělo jenom jejich znalosti obnovovat, připomenout možná rizika a reakce na ně.

90 % dotázaných pedagogických pracovníků provádí správně školení opakovaně před každým prováděním činnosti, zatímco 9,5 % dotázaných provádí školení pouze jednou před prvním prováděním činnosti.

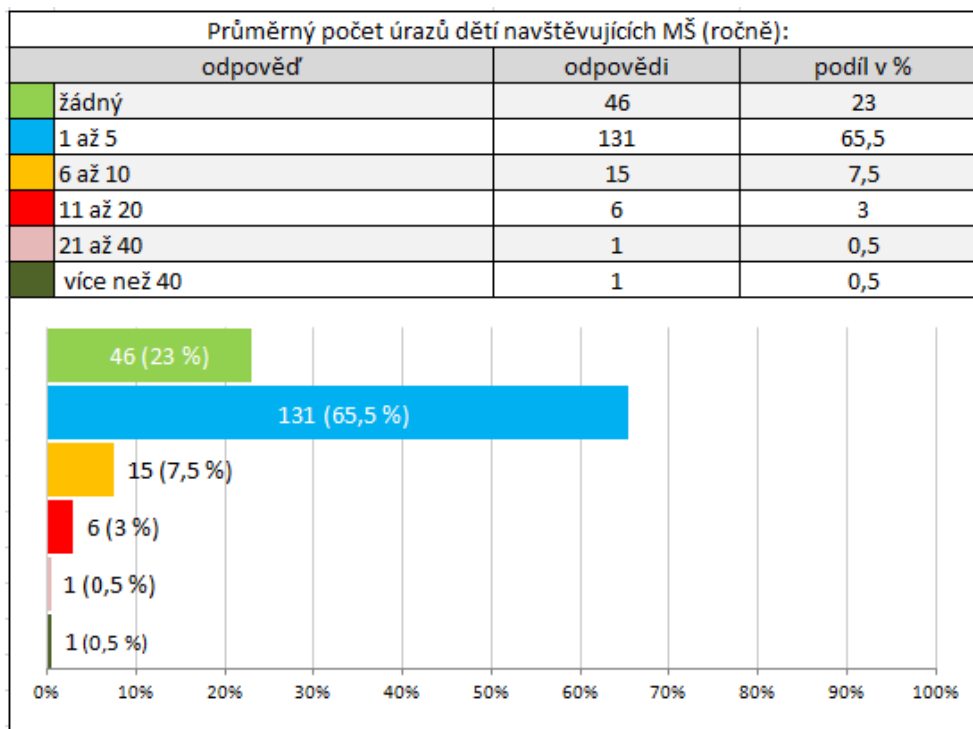

Tabulka 27 školení dětí o hrozbách a reakcích na ně

6.2.3 Úrazy, úrazovost a sociálně-patologické jevy

6.2.3.1 Průměrný počet úrazů dětí navštěvujících MŠ (ročně):

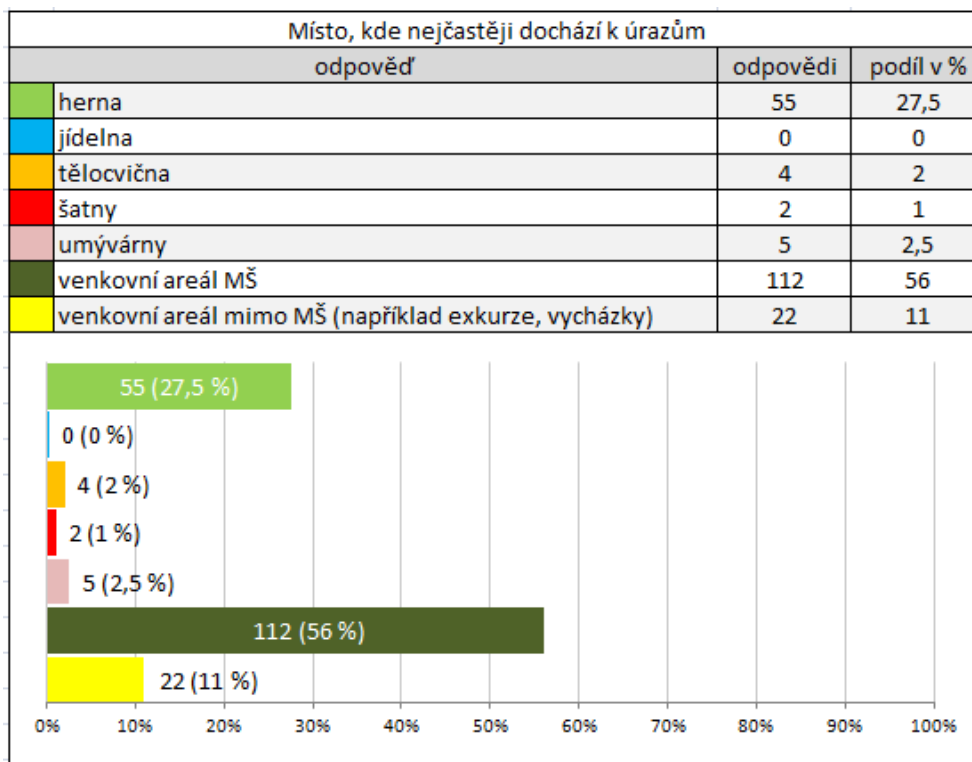
Cílem metodiky BOZP je minimalizovat rizika daného prostředí a tím i snížit zranění osob pohybujících se v daném areálu na nulu. Výsledek této otázky ukazuje, že ve většině dotázaných mateřských škol je daný systém BOZP dostačující a vhodně navržen. Počet úrazů dětí v mateřské škole je ve většině případů nižší než 6 za rok. Mateřské školy, kde je úrazovost vyšší než 10 za rok, by měli upravit svůj systém BOZP, identifikovat rizika a určit místa, kde nejčastěji k úrazům dochází. Otázka je ovlivněná i velikostí mateřské školy, ale při vhodně nastaveném způsobu řízení rizik, lze i u největších mateřských škol úrazovost přiblížit nulové hodnotě.

Tabulka 28 Průměrný počet úrazů dětí navštěvujících MŠ (ročně):

6.2.3.2 Místo, kde nejčastěji dochází k úrazům

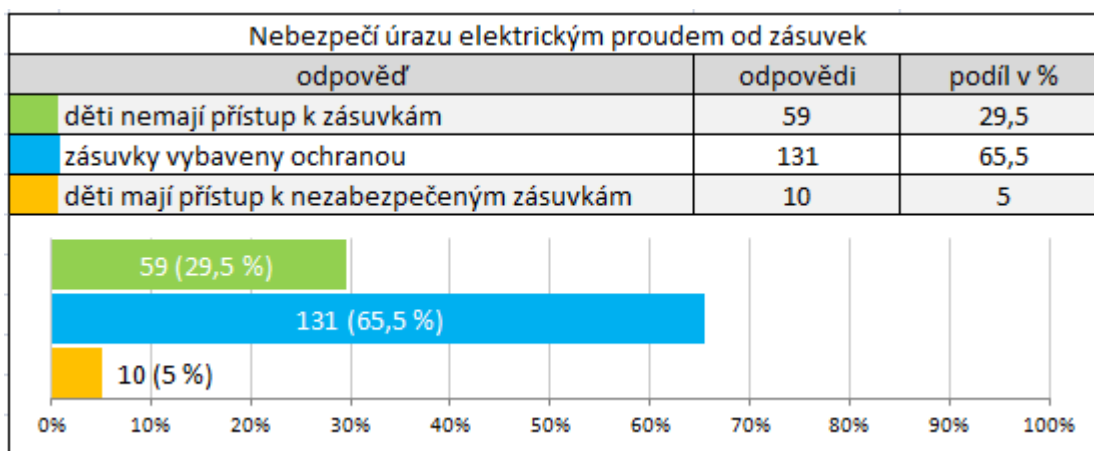
Abychom byli schopni snížit úrazovost dětí i zaměstnanců, je nutné vyhledávat riziková místa. K tomu nám slouží tato otázka, pomocí které určíme místa, ve kterých nejčastěji dochází k úrazům. Nejvíce úrazů v dotázaných mateřských školách vzniká ve venkovním areálu MŠ (například dětské hřiště, atrakce dětského hřiště, okolí vstupu do objektu MŠ). Druhým nejčastějším místem vzniku úrazu je herna uvnitř školy, která slouží k provádění skupinových i individuálních aktivit dětí. Úrazy v tomto prostředí mohou být způsobeny nevhodným vybavením, hračkami, topením a jinými faktory. Třetí nejčastější odpovědi byly mimoškolní aktivity spojené s vyučováním. Jedná se například o exkurze, výlety a procházky. Zdrojem rizika ve všech prostředích může být neukázněnost dětí a jejich špatné seznámení s riziky pedagogickým pracovníkem.

Tabulka 29 Místo, kde nejčastěji dochází k úrazům

6.2.3.3 Nebezpečí úrazu elektrickým proudem od zásuvek

Úrazy způsobené elektrickým proudem jsou velmi závažné a v nejhorším případě mohou způsobit smrt zasažené osoby, v našem případě dítěte. Aby nedošlo ke kontaktu s elektrickým proudem, je nutné dětem zabránit v manipulaci s elektrickými zásuvkami nebo používat ochranu elektrických zásuvek. U pěti procent MŠ mají děti přístup k nezabezpečeným zásuvkám. Zbýlých 95 % dotázaných MŠ je z tohoto hlediska bezpečných.

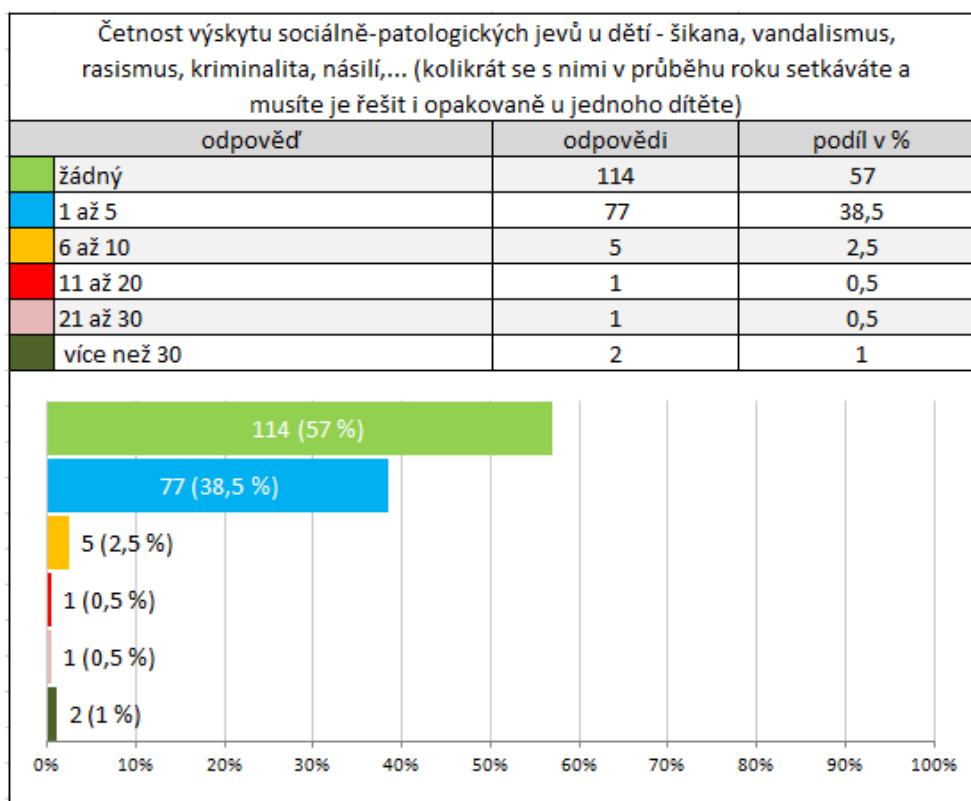

Tabulka 30 Nebezpečí úrazu elektrickým proudem od zásuvek

6.2.3.4 Četnost výskytu sociálně-patologických jevů u dětí

Sociálně patologickými jevy rozumíme například šikanu, vandalismus, rasismus nebo násilí. Sociálně-patologické jevy vyskytující se u dětí je nutno odstranit vhodnou prací s dítětem a spoluprací s rodiči (nebo zákonnými zástupci dítěte). Při prvotním výskytu jevu musí být dítěti oznámeno, že je dané chování nevhodné, nepřipustné a že se ho nesmí nadále dopouštět. Při opakovaném výskytu jevu u dítěte je možné vyžádat pomoc specializovaného pracovníka, který odborně řeší odstranění výskytu jevu u dítěte.

V 57 % dotázaných MŠ nedochází k výskytu žádného ze sociálně-patologických jevů. K jednomu až pěti výskytům v období jednoho roku dochází u 77 mateřských škol. V případě výskytu maximálně pěti činností spojených se sociálně patologickými a jejich následnému odstranění hovoříme o dostatečných a funkčních opatřeních. Při výskytu více jak pěti sociálně-patologických jevů v průběhu jednoho školního roku je nutné zavést vhodná opatření, aby byl tento počet snížen. Vhodným opatřením může být lepší práce pedagogických pracovníků s dětmi.

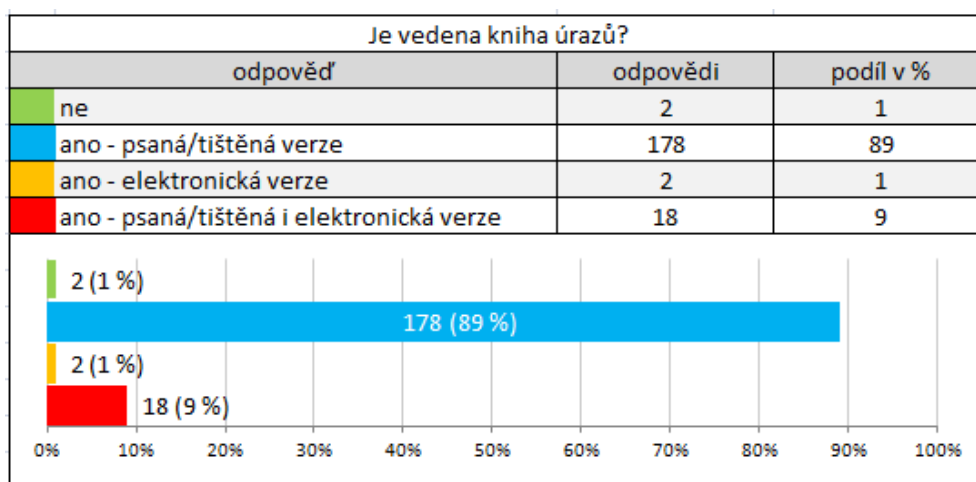
Tabulka 31 Četnost výskytu sociálně-patologických jevů u dětí v MŠ

6.2.4 Dodržování norem, zákonů, předpisů a doporučení z oblasti BOZP

6.2.4.1 Je vedena kniha úrazů

Dle zákona 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) má mateřská škola povinnost vést knihu úrazů se záznamy o úrazech dětí, popřípadě doloženými lékařskými posudky. Kniha úrazů může být jak v tištěné tak i v elektronické podobě. Vhodné je její zálohování, nebo kopírování pro případ ztráty nebo poškození originálu.

Ve dvou případech respondenti uvedli, že v dané mateřské škole kniha úrazů není vedena. 89 % pedagogických pracovníků používají na pracovišti tištěnou/psanou verzi knihy úrazů a pouze 2 % zaznamenávají záznamy do elektronické knihy úrazů. Nejvhodnější metodou je kombinace tištěné a elektronické verze, díky čemuž máme stále i zálohu v případě ztráty nebo poškození jedné z nich. Tuto variantu využívá 9 % respondentů.

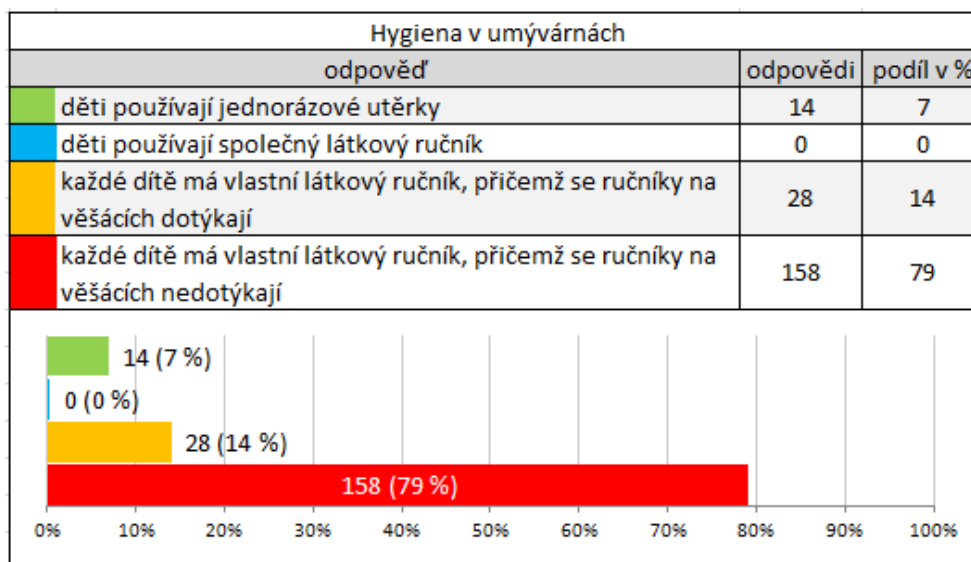

Tabulka 32 Je vedena kniha úrazů

6.2.4.2 Hygiena v umývárkách

Hygienické požadavky na společné umývárny stanoví, že osoušení rukou musí být prováděno jednorázovými utěrkami, elektronickými osoušeči rukou nebo látkovými ručníky, kdy každé dítě má svůj vlastní. Při využívání látkových ručníků musí být ručníky označeny a nesmí se vzájemně dotýkat. Při jejich dotyku hrozí možnost přenosu infekčních nebo jiných nemocí mezi dětmi. Zamezení dotyku jednotlivých ručníků lze zajistit vhodným rozmístěním věšáků nebo jejich oddělení vertikálními příčkami. Jako nejvhodnější variantu volíme používání jednorázových utěrek, kdy není potřeba řešit problematiku donášky osobního ručníku dítětem ani jeho pravidelná obměna.

V 79 % mateřských škol děti používají osobní látkové ručníky, které jsou umístěny tak, aby splňovaly hygienické požadavky. Dalších 14 % MŠ využívá jednorázové utěrky. Nevyhovujících mateřských škol z hlediska hygienických požadavků na osušování dětí je 14%, kdy děti používají látkové ručníky, které se navzájem dotýkají.

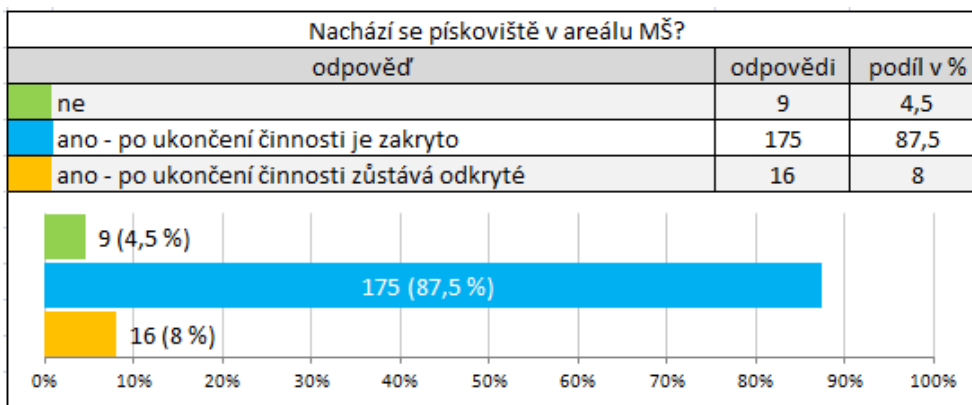

Tabulka 33 Hygiena v umývárkách

6.2.4.3 Nachází se pískoviště v areálu MŠ

Pískoviště lze považovat za jednu z nejoblíbenějších venkovních aktivit dětí předškolního věku a proto se s ním tak často v mateřských školách setkáváme. Aby byly dodrženy hygienické předpisy, musí být pískoviště po ukončení činnosti zakryto, tím bude zabráněno vniknutí nežádoucích předmětů, pohybu zvířat nebo způsobení jiných nežádoucích kontaminací.

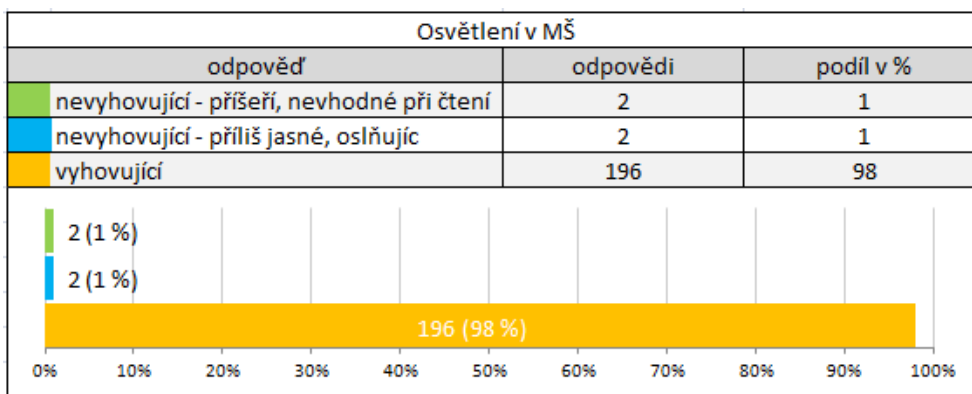
191 mateřských škol (z celkových 200) mají v areálu alespoň jedno pískoviště, kdy 175 z nich dodržují hygienický předpis zakrýváním pískoviště. 16 mateřských škol po ukončení činnosti pískoviště nezakrývá a ohrožuje tím zdraví dětí špatným stavem písku.

Tabulka 34 Pískoviště v areálu MŠ

6.2.4.4 Osvětlení v MŠ

Osvětlení v mateřských školách je definováno hygienickými požadavky. Obecně platí, že nevhodné osvětlení místnosti může mít vliv na zrak osob pracujících v daném prostředí. Přílišné šero, například při čtení, způsobuje zhoršení zraku a bolesti hlavy. Dlouhodobé oslnění slunečním zářením nebo umělým osvětlením může způsobovat nevolnost, špatné rozpoznání detailů. 98 % mateřských škol má vhodné osvětlení místností, kterého je dosaženo vhodně rozmístěnými zdroji umělého osvětlení, použitím stínění slunečního záření (rolety, žaluzie), správným umístěním oken a jejich velikostí.

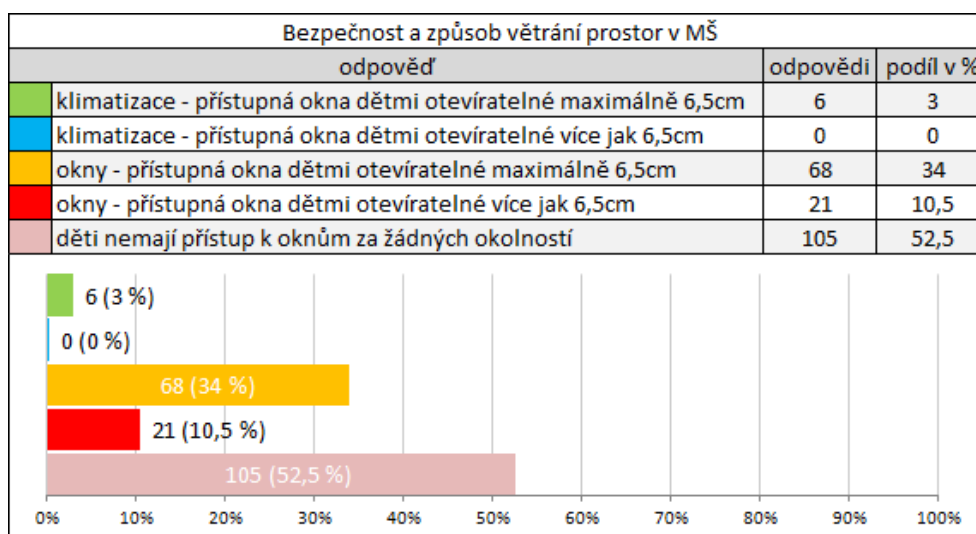
Tabulka 35 Osvětlení v MŠ

6.2.4.5 Bezpečnost a způsob větrání prostor v MŠ

Hygienické požadavky na vnitřní prostory mateřských škol vyžadují výměnu vzduchu v závislosti na velikosti místnosti, prováděné činnosti a počtu osob v místnosti. Větrání lze provádět okny nebo ventilací. Okna musí být umístěna nebo zabezpečena tak, aby nebylo možné vypadnutí dítěte při jeho otevření. Jako nejvhodnější variantu řešení považujeme větrání klimatizací nebo okny, které jsou mimo dosah dětí. Okna, které mají děti v dosahu

a jsou otevíratelné, musí být opatřena bezpečnostní zarážkou nebo předokenními mřížemi, které zabrání otevření okna do takové míry, aby dítě mohlo vypadnout.

Necelých 11 % dotázaných mateřských škol nevyhovuje požadavkům z důvodu možnosti otevření dostupných oken více jak 6,5cm. U těchto mateřských škol je nutné provést vhodná opatření, aby bylo riziko vypadnutí dítěte oknem sníženo na minimum. 52,5 % MŠ neumožňuje přístup dětem k otevíratelným oknům, a větrání provádí okny, která jsou umístěny mimo jejich dosah.

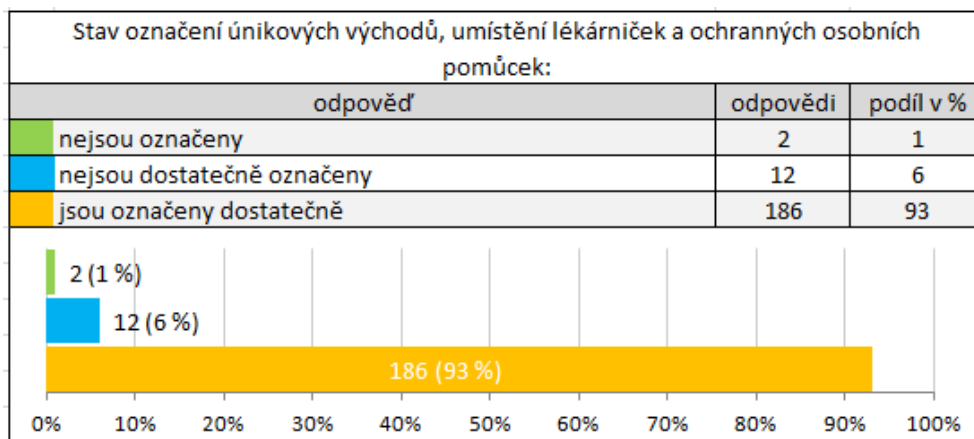

Tabulka 36 Bezpečnost a způsob větrání prostor v MŠ

6.2.4.6 Stav označení únikových východů, umístění lékárníček a OOPP

Zaměstnanci mateřské školy mají znalost umístění lékárníček, OOPP i umístění únikových cest. Označení je tedy především určeno pro osoby, které dané prostředí neznají, vyskytují se v něm pouze dočasně nebo občasně (rodiče, kontroly, návštěvy). Při stresové situaci, například požáru, kdy je osoba dezorientovaná (vlivem kouře v místnosti), je označení únikových východů velmi důležité, aby bylo minimalizováno riziko úmrtí osob v objektu nebo jejich poranění. Při nehodě zaměstnance mateřské školy, kdy ho musí ošetřit osoba neznalá daného prostředí, je označení umístění lékárníček taktéž významné.

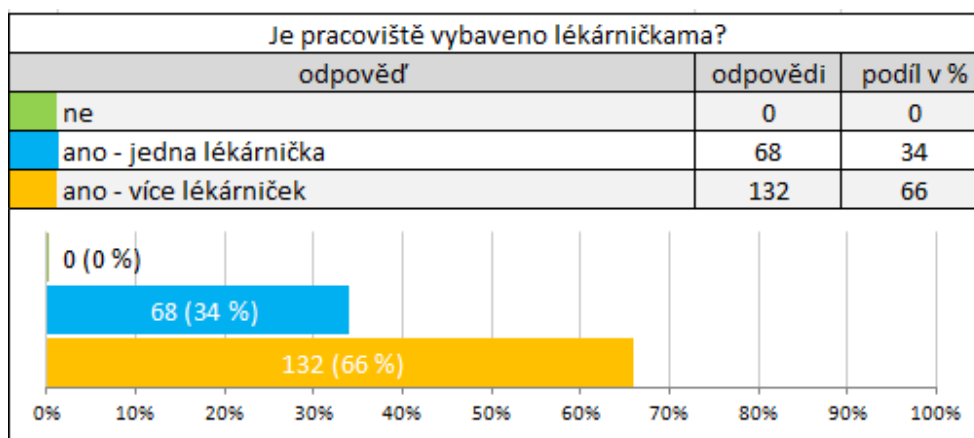
V 93 % dotázaných mateřských školách je označení dostatečné a tedy i vyhovující. Zbylých 7 % mateřských škol nemá dostačující označení nebo některé z označení úplně chybí, což považujeme za vážný nedostatek, který by měl být napraven.

Tabulka 37 Označení únikových východů, umístění lékárníček a OOPP

6.2.4.7 Je pracoviště vybaveno lékárníčkami

Pracoviště mateřské školy by mělo být vybaveno minimálně jednou lékárníčkou se základním vybavením k ošetření drobných poranění, ke kterým může na území MŠ dojít. V závislosti na velikosti areálu MŠ, počtu oddělení a dětí by se měl měnit i počet těchto lékárníček. V 66 % případech se na pracovišti nachází více jak jedna lékárníčka a ani v jednom případě nenastala situace, kdy by lékárníčka nebyla k dispozici.

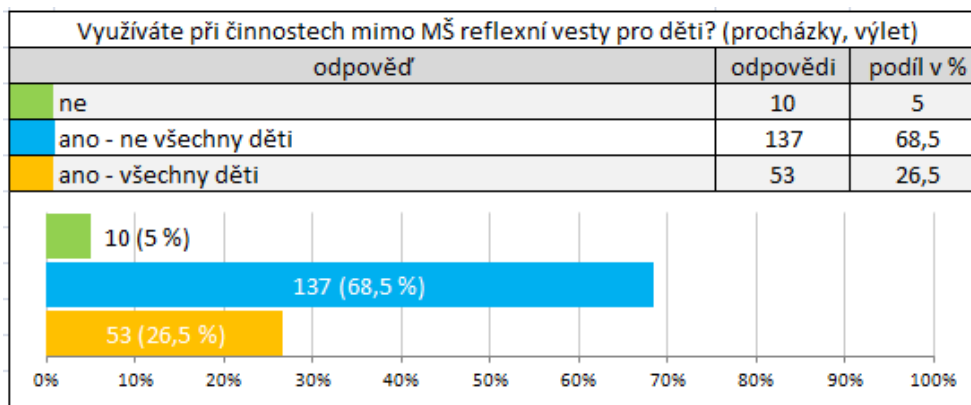

Tabulka 38 Lékařničky na pracovišti

6.2.4.8 Využíváte při činnostech mimo MŠ reflexní vesty pro děti

Legislativa nevyžaduje využívání reflexních vest pro děti jak při činnostech v areálu MŠ, tak ani při činnostech mimo areál MŠ. Platí pouze doporučení k využívání těchto vest dětmi i učiteli, a to ke snížení rizika střetu s dopravním prostředkem při pohybu v blízkosti silniční komunikace. Reflexní vesty je povinná zajistit mateřská škola a to může být finančně náročné v případě, že by měly nosit vestu všechny děti při pohybu mimo areál MŠ.

Z toho důvodu je možné využívat vesty jen pro některé z dětí. Typickým příkladem je využívání reflexních vest první a poslední dvojicí vycházkové dětské skupiny. Tento způsob dle dotazníkového šetření využívá 68,5 % respondentů. V 26,5 % nosí reflexní vestu všechny děti, které se pohybu mimo areál MŠ účastní a v 5 % případů reflexní vestu u dětí dané mateřské školy nevyužívají.

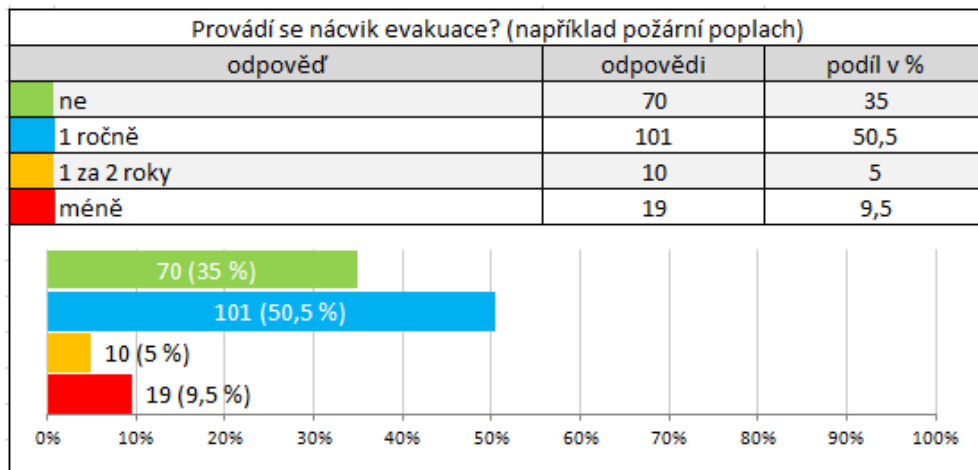

Tabulka 39 Využívání reflexních vest pro děti

6.2.4.9 Provádí se nácvik evakuace

Nácvik evakuace slouží k ověření znalostí způsobu opuštění budovy v případě vzniku mimořádné události (například požár, hrozba umístění výbušniny uvnitř školy). Teoretickou znalost způsobu evakuace získávají zaměstnanci během školení při přijetí do pracovního poměru a dále při opakovaných školeních o BOZP a PO. Teoretickou znalost je nutné aplikovat do praxe v rámci nácviků evakuace, kdy jsou seznámeny i děti se způsobem opuštění budovy i hrozbami, kterými budou vystaveny. V případě, že zaměstnanci (ani děti) nebudou znát způsob evakuace, mohou být následky na životech a zdraví osob fatální.

I přesto, jakému riziku má evakuace zabránit, se její nácvik v 35 % případů neprovádí a v dalších 9,5 % se provádí méně než jednou za dva roky. Doporučujeme teoretické školení zaměstnanců vedoucím pracovníkem i školení dětí pedagogickým pracovníkem jednou ročně. Stejně tak i provádění praktického nácviku evakuace by mělo proběhnout jednou za rok.

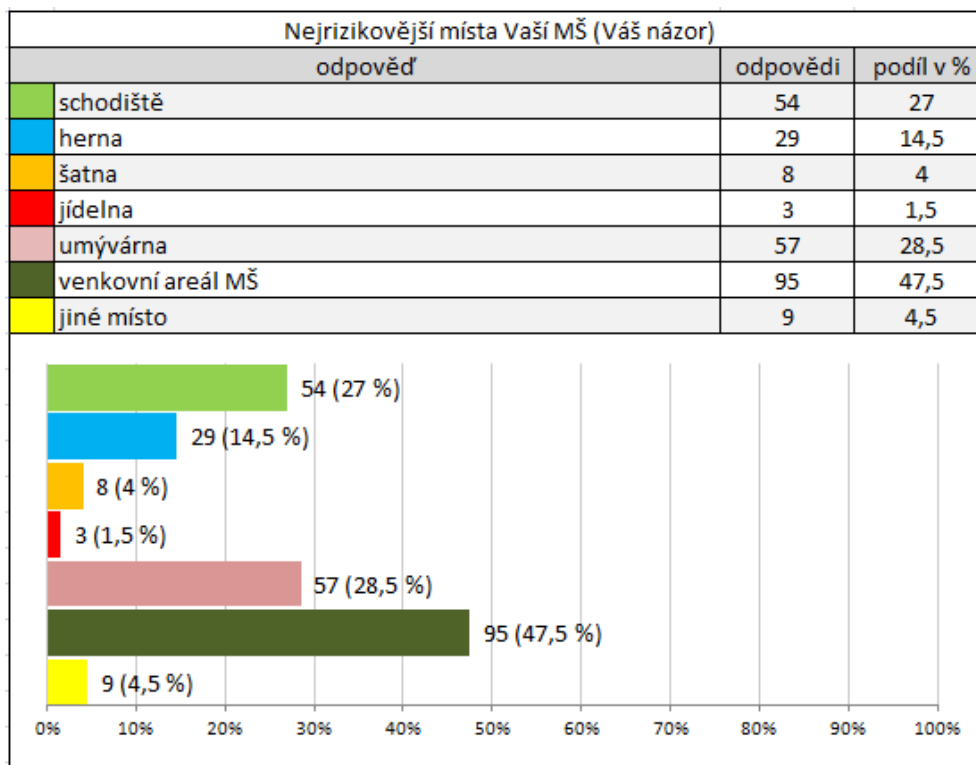

Tabulka 40 Nácvik evakuace

6.2.5 Názor respondentů

6.2.5.1 Nejrizikovější místa vaší MŠ (Váš názor)

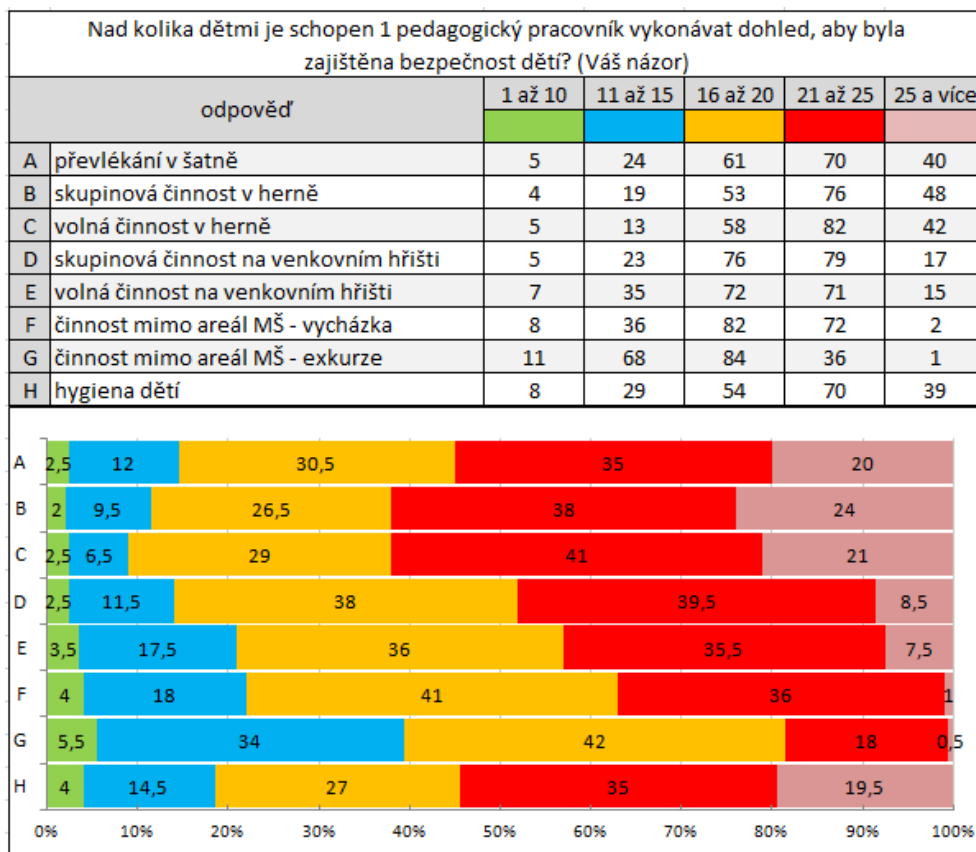
Názor pedagogického pracovníka na rizika je velmi důležitý pro školení dětí. V místě, kde se pedagogický pracovník obává možného rizika, bude při provádění dozoru obezřetnější, a ovlivní to i způsob školení dětí před prováděním činností v daném prostředí. Naopak místo, kde pedagogický pracovník rizika nevidí, nemůže děti školit o jejich nebezpečí a tím může dojít k jejich úrazu. Jako nejrizikovější místo s 95 odpověďmi byl zvolen venkovní areál MŠ, kde k úrazům i nejčastěji dochází. Jako další nejnebezpečnější místa byly zvoleny umývárny a schodiště.

Tabulka 41 Názor pedagogických pracovníků na nejrizikovější místa v MŠ

6.2.5.2 Počet dětí, při dohledu jedním pedagogickým pracovníkem

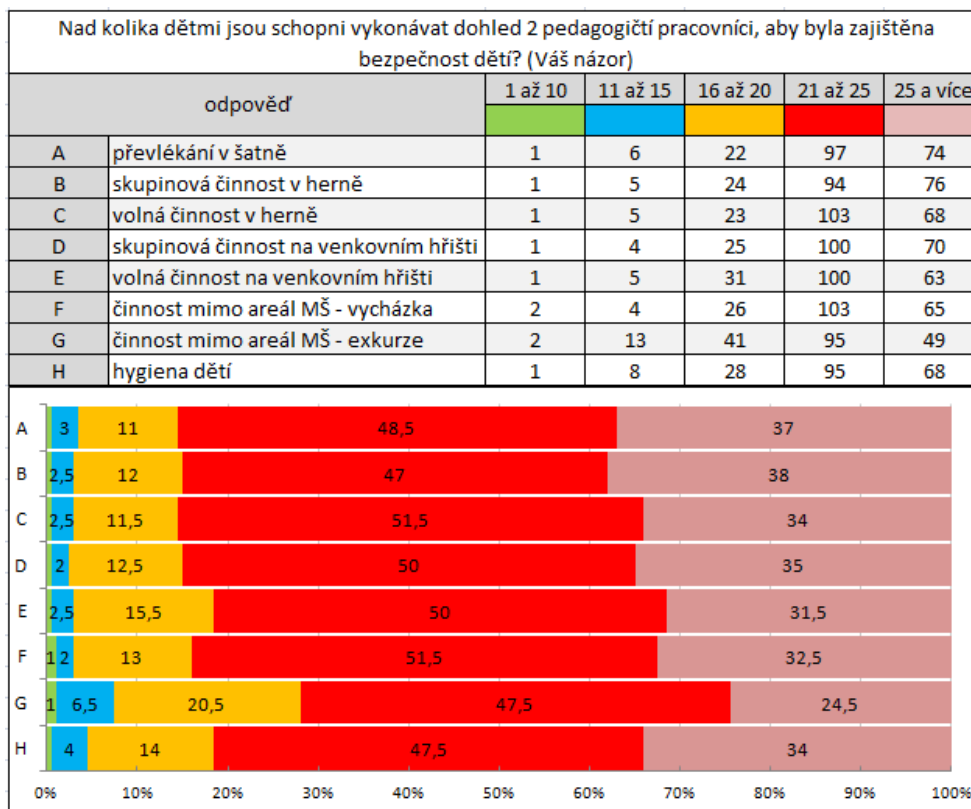
V otázce zjišťujeme názor pedagogických pracovníků na maximální počet dětí, nad kterými lze provádět dohled, aby byla zajištěna jejich maximální bezpečnost. Rozlišili jsme různé činnosti v rozdílných prostředích. V závislosti na odpovědích respondentů lze předpokládat, že činnosti a místa, kde byl zvolen vyšší počet dětí, považují za méně rizikové a naopak. Z tohoto pohledu považujeme za nejrizikovější činnost mimo areál MŠ – exkurze. Při exkurzích dochází k přesunu dětí na větší vzdálenosti, nejčastěji vlakovou, autobusovou dopravní službou na místo exkurze, které je nejčastěji v dětemi neznámém prostředí. Dalšími nejrizikovějšími jsou činnosti spojené s venkovním areálem MŠ, kterými mohou být činnosti na dětském hřišti a pohyb dětí po areálu mateřské školy. Za nejméně rizikové činnosti respondenti považují činnosti uvnitř mateřské školy jako je převlékání v šatnách nebo činnosti v herně.

Tabulka 42 Počet dětí, nad kterým může provádět dohled 1 pedagogický pracovník

6.2.5.3 Počet dětí, při dohledu dvěma pedagogickými pracovníky

Podle vzoru předchozí otázky byla vytvořena i otázka pro provádění dohledu dvou pedagogických pracovníků. Při plně naplněné běžné třídě je počet dětí 28. Pouhých 31 % až 38 % respondentů (dle činnosti a prostředí) si však myslí, že lze takto vysoký počet dětí uhlídat, aby byla zajištěna jejich bezpečnost. Za nejrizikovější činnost byla zvolena činnost mimo areál MŠ – exkurze, kde nejvyšší podíl odpovědí tvoří možnost provádění dozoru nad 21 až 25 dětmi a to v 47,5 % případů.

Tabulka 43 Počet dětí při provádění dohledu dvěma pedagogickými pracovníky

6.2.5.4 Schopnost dětí poradit si a správně reagovat na možné hrozby

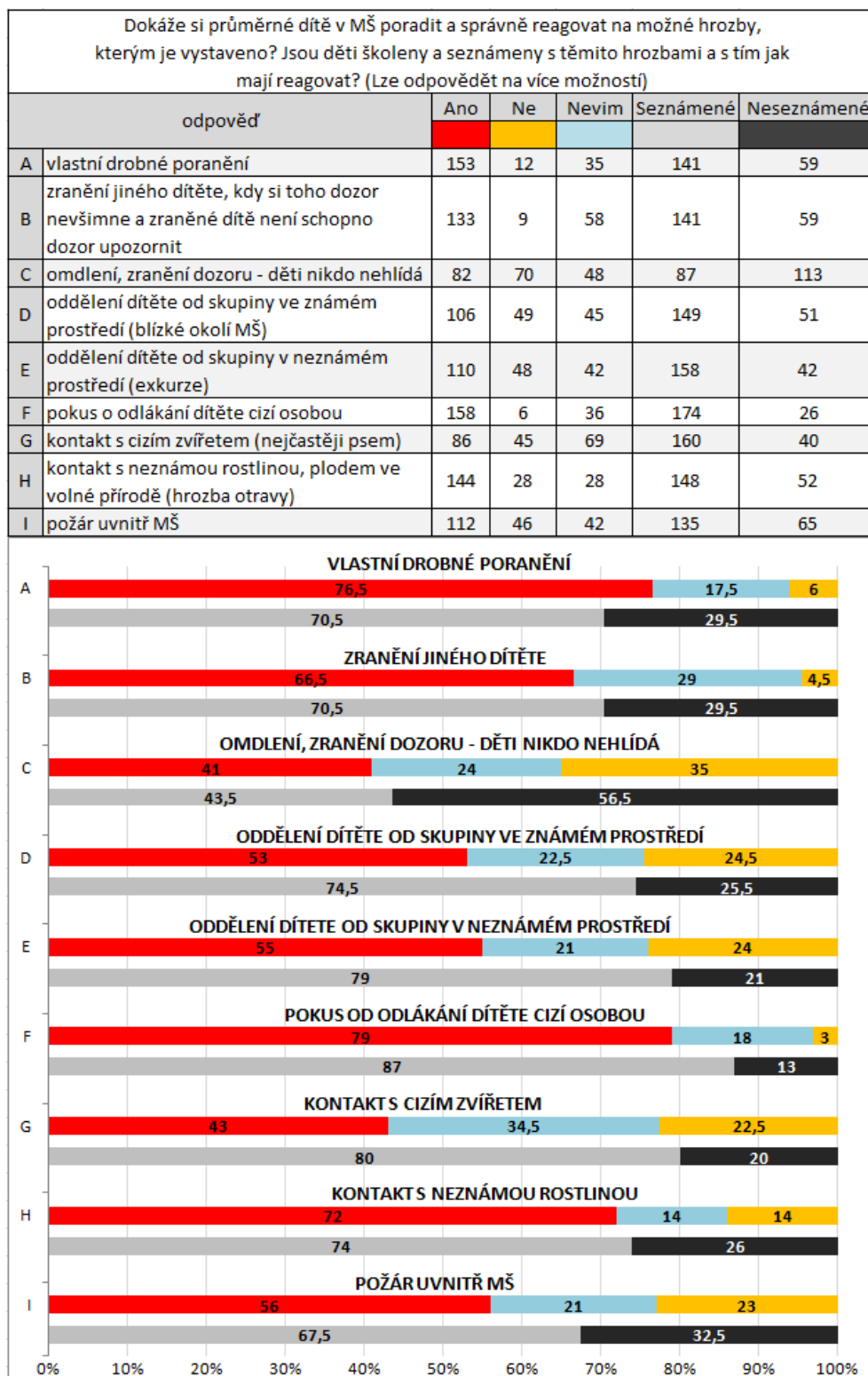
Otázka se zabývá schopnostmi dětí reagovat na možné vybrané hrozby, kterým jsou vystaveny během činností v MŠ. Tyto hrozby jsou různě závažné a je důležité, aby se všemi byly děti seznámeny a dokázaly si v dané situaci poradit. Odpovědi jsou založeny na modelu průměrného dítěte MŠ ve věku 3 až 6 let. I přesto, že by děti měly být před každou prováděnou činností seznámeny o nebezpečích, u všech níže uvedených činností dochází ke stavu, že děti nejsou vůbec seznámeny s daným rizikem.

Například při kontaktu s cizím zvířetem, které by mohlo dítě napadnout, by se dokázalo správně zachovat pouhých 86 dětí, a to i přesto, že by jich bylo školeny 160. Z toho plyne velmi špatná metodika školení dětí, které nejsou schopny daný problém vhodně pochopit.

Při pokusu o odlákání dítěte cizí osobou by se správně zachovalo 158 dětí ze 174 školených a pouhých 6 dětí by cizí osobě podleho a nechalo se ovlivnit.

Jako nejrizikovější z níže uvedených volíme požár uvnitř MŠ a omdlení nebo zranění doзору, kdy děti nikdo nehlídá. O rizicích a způsobu chování dětí při vypuknutí požáru uvnitř MŠ by měli být děti školeny vícekrát než jednou ročně z důvodu možné absence některého z dětí. Nácvik evakuace by měl být proveden minimálně jednou ročně, aby byla teoretická

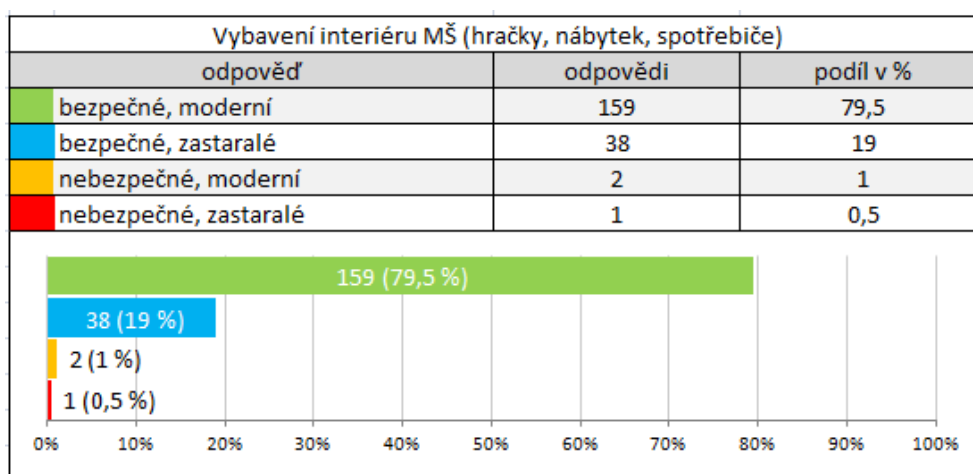
znalost dětmi procvičena. Při vypuknutí požáru a následném stresu a nepřehlednosti situace hrozí velmi vysoké riziko způsobení poranění nebo ztráty na životech dětí. V situacích kdy děti nikdo nehlídá, ke kterým může dojít zejména při vážném poranění pracovníka provádějícího dohled, jsou děti odkázány samy na sebe. Tato situace je obzvláště nebezpečná, pokud nastane mimo areál MŠ v neznámém prostředí nebo prostředí s nízkým pohybem osob, které by mohly zasáhnout. Určit správné chování dětí v dané situaci je velmi obtížné. Děti ve věku v rozmezí tří až šesti let neznají základy první pomoci a pravděpodobnost, že ji budou schopny poskytnout, je minimální. Jedinou možností je přivolání pomoci dětmi, které u sebe ve většině případů nemají komunikační zařízení (mobilní telefon), a v případě snahy o vyhledání jiné dospělé osoby by mohlo dojít k jejich ztracení v neznámém prostředí, proto navrhuje používání tísňového tlačítka, které bude vlastnit vždy jedno nejzodpovědnější pověřené dítě. Po stisknutí tohoto tlačítka bude odeslána formou krátké textové zprávy žádost o pomoc na předem definovaná telefonní čísla. Příjemci této zprávy poté zkontaktují potřebné složky IZS, nebo se na místo vzniku události dostaví.

Tabulka 44 Dokáže si průměrné dítě poradit a správně reagovat na možné hrozby

6.2.5.5 Vybavení interiéru MŠ (hračky, nábytek, spotřebiče)

Vybavení interiéru má významný vliv na počet zranění dětí a zaměstnanců při provádění činností uvnitř mateřské školy. Otázka ověřuje, zda vybavení splňuje požadavky na bezpečnost z pohledu jejich modernosti. Z analýzy vyplývá, že při investicích do nového vybavení je brán ohled na jeho bezpečnost, protože pouze ve dvou případech je mateřská škola vybavena moderním vybavením, které není dostatečně bezpečné. Téměř 80 % dotázaných mateřských škol je vybaveno moderním a bezpečných zařízení a tedy i vyhovujícím.

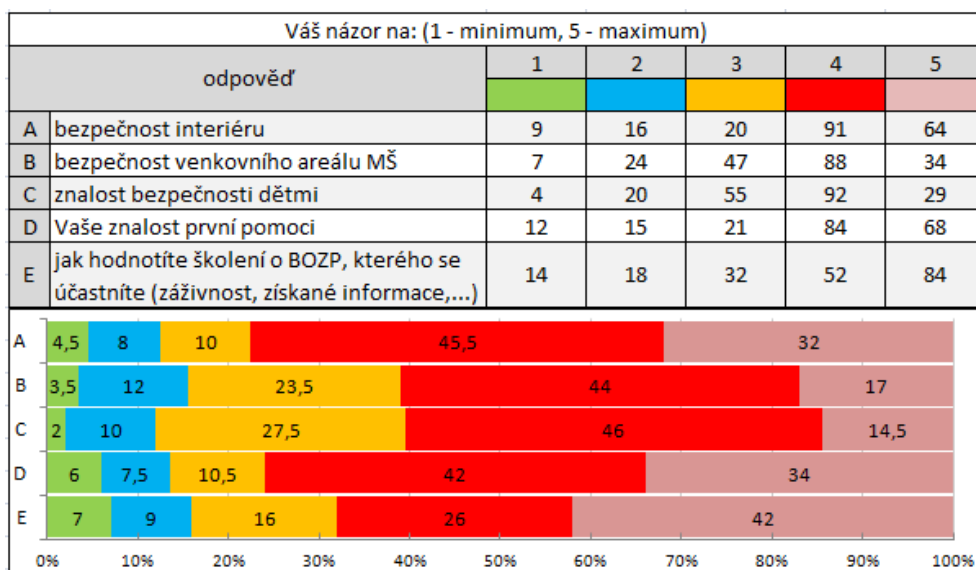

Tabulka 45 Vybavení interiéru MŠ

6.2.5.6 Názor respondenta

Otázka je zaměřena na názor respondentů k problematice vztahující se k BOZP pro oblast mateřských škol. Většina respondentů hodnotí bezpečnost interiéru a exteriéru kladně a méně jak 20 % ji označilo za nedostatečnou, nevyhovující. Znalost rizik a bezpečnosti daných činností dětmi hodnotí respondenti průměrně až velmi dobře. Pedagogičtí pracovníci provádějící dohled nad dětmi, by měli znát první pomoc výborně nebo velmi dobře. Z dotazníku ovšem vyplývá, že až 25 % z nich by první pomoc nedokázalo správně poskytnout. Jedním z důvodů může být špatný způsob školení zaměstnanců vedoucím pracovníkem, kdy zaměstnanci získávají pouze teoretické znalosti, které nejsou dále schopni aplikovat do praxe. Školení o BOZP, které by měli zaměstnanci podstoupit při uzavření smlouvy o pracovní činnosti, a dále jednou ročně opakovat je hodnoceno spíše kladně. 31% respondentů není spokojeno s obsahem a způsobem školení, které podstupuje. Jejich nespokojenost vede k špatnému přijímání informací, nepozornosti a tím i snížení znalostí

týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví při vykonávání činností stanovených pracovní smlouvou.

Tabulka 46 Názor respondenta

6.3 Celkové vyhodnocení dotazníkového šetření

Dotazníkového šetření se zúčastnily převážně státní mateřské školy (městské i vesnické celkově z 94%) a to buď velké se čtyřmi a více odděleními nebo ty nejmenší s jedním oddělením. Z toho vychází i počet pedagogických pracovníků, který je v 50% vyšší jak pět.

Školení zaměstnanců je prováděno v 72,5% jednou ročně a to externí způsobilou firmou formou outsourcingu (65,6%) nebo ředitelkou dané mateřské školy (20,5%). Tato četnost školení je vhodná vzhledem k pracovnímu prostředí a rizikům. Zbýlých téměř 23% mateřských škol školí své zaměstnance méně, čímž může být způsobena nižší znalost jejich povinností a vhodných způsobů dodržování bezpečnostních a hygienických předpisů. Pedagogický pracovník by měl provádět školení dětí opakovaně před každou činností. Správně tedy postupuje 90% respondentů. I přes takto vysoké procento dětí nejsou schopny reagovat na možné hrozby, kterým jsou vystaveny při běžných činnostech. Chybu vidíme ve špatném způsobu školení dětí, který je nutný změnit. Stejně tak školení zaměstnanců se musí více zaměřovat na bezpečnost dětí a zaměstnanci musí být seznámeni s hrozbami, se kterými musí děti obeznámit.

Z vyhodnocení dodržování právních předpisů a doporučení týkajících se BOZP vyplývá, že dotazované mateřské školy se jimi ve většině případů řídí a aplikují je. V průměru všech odpovědí k jejich nedodržování dochází v 11%. Nedodržování bezpečnostních a hygienic-

kých předpisů a doporučení může být způsobeno jejich neznalostí, špatným systémem řízení BOZP nebo nevhodným školením zaměstnanců. Nejvhodnějším opatřením je zaměstnání osoby, která je specializovaná v oblasti BOZP, zná školské legislativy a převést na ni zodpovědnost za správný návrh, aplikaci a dodržování systému BOZP v prostředí mateřské školy. Jako nejrizikovější vidíme neprovádění opakovaného nácviku evakuace. V 35% dotázaných mateřských škol se nácvik neprovádí vůbec, a v 10% méně než jednou za dva roky. Všechny dotázané MŠ jsou vybaveny minimálně jednou lékárníčkou. 34% mateřských škol však mají pouze jednu lékárníčku. I u nejmenších mateřských škol, které mají pouze jediné oddělení, doporučujeme tento počet navýšit. Lékárníčky by měly být dostupné v co nejkratším čase od vzniku úrazu. Proto doporučujeme umístění minimálně jedné lékárníčky ve vnitřních prostorech, jedné ve venkovním areálu MŠ a označit jejich umístění na informačních tabulích.

Z názorů respondentů vyplývá, že i přesto, že je vybavení mateřských škol bezpečné, je především venkovní areál stále rizikový. Dalšími rizikovými místy jsou schodiště a umývárny. Z pohledu činností, které jsou s dětmi prováděny, respondenti považují za nejrizikovější činnosti mimo areál MŠ, jako jsou exkurze, výlety a vycházky. Z činností v areálu MŠ hodnotíme za nejrizikovější činnosti spojené s venkovním dětským hřištěm.

7 ANALÝZA RIZIK V MODELOVÉM PROSTŘEDÍ

V modelovém prostředí mateřské školy Jitřenka jsme provedli analýzu rizik, a to za předpokladu, že zde nebyly aplikovány bezpečnostní opatření. Z toho důvodu jsou pravděpodobnosti výskytu rizik poměrně vysoké. Při identifikaci rizik jsme vycházeli z dotazníkového šetření, kde jsme zjistili, jak respondenti vnímají rizika v mateřských školách. Další rizika uvedené níže jsme určili v závislosti na modelovém prostředí a činnostech, ke kterým dochází ve vztahu s výukou dětí.

7.1 Bodová metoda k vyhodnocení rizik

Vyhodnocení rizik v modelovém prostředí MŠ Jitřenka provádíme bodovou metodou. Jedná se v praxi o často využívaný způsob vyhodnocování rizik, který ke zjištění míry rizika vychází z pravděpodobnosti vzniku (existence) rizika a možných následků.

Pro pravděpodobnost výskytu rizika (PP_v) jsme vytvořili pět kategorií, které vyjadřují četnost výskytů v průběhu jednoho školního roku v MŠ.

Pravděpodobnost výskytu (PP_v)		
číselná hodnota	slovní vyjádření	počet ročních výskytů
1	velmi nízká	0 - 3
2	nízká	4 - 8
3	pravděpodobná	9 - 13
4	vysoká	14 - 18
5	velmi vysoká	19 a více

Tabulka 47 Pravděpodobnost výskytu rizika

Druhou hodnotou, ze které budeme při výpočtu míry rizika vycházet, jsou následky (N). Opět jsme rozlišili pět kategorií podle závažnosti zranění, ke kterému může dojít a dle nutnosti pracovní neschopnosti.

Následky (N)		
číselná hodnota	slovní vyjádření	popis
1	velmi nízké	drobné oděrky, bez nutnosti ošetření
2	nízké	větší oděrky, nutnost ošetření zaměstnancem, bez následků a nutnosti pracovní neschopnosti
3	průměrné	poranění, které ošetří zaměstnanec, bez zdravotních následků, možná pracovní neschopnost
4	vysoké	vážná poranění, ošetření nutné ve zdravotnickém zařízení, bez zdravotních následků, možná pracovní neschopnost
5	velmi vysoké	zranění se zdravotními následky, úmrtí osoby, osob

Tabulka 48 Následky

Míra rizika je dána vztahem:

$$MR = PP_v * N ,$$

kde: MR je míra rizika,

PP_v je pravděpodobnost výskytu rizika a

N jsou následky.

Výsledná hodnota je přiřazena do kategorie s odpovídajícím rozsahem hodnot. Rizika, která spadají do nejnižší kategorie (rozsah hodnot 1 až 4) nepředstavují pro naši činnost žádnou hrozbu a proto nebudeme provádět žádná opatření k minimalizaci těchto rizik. U nejvyšší kategorie (rozsah hodnot 20 až 25) musíme provést opatření a i po jejich provedení musí pracovníci pracovat v daném prostředí, nebo při dané činnosti se zvýšenou obezřetností.

Míra rizika (MR)		
rozsah hodnot	slovní vyjádření	nutnost opatření
1 - 4	žádná	bez provádění opatření
5 - 9	minimální	doporučení provést opatření, bez zvýšené obezřetnosti
10 - 14	významná	nutné provést opatření, bez zvýšené obezřetnosti
15 - 19	vážná	nutné provést opatření, zvýšená obezřetnost
20 - 25	velmi závažná	nutné provést opatření, velmi vysoká obezřetnost

Tabulka 49 Míra rizika

7.2 Aplikace bodové metody v MŠ Jitřenka

Při identifikaci rizik jsme se zaměřili na hrozby, kterým jsou vystaveny děti MŠ Jitřenka. Některé z nich jsou rizikové i pro zaměstnance a osoby, které do areálu mateřské školy

vstupují, ale jejich pravděpodobnost výskytu u nich je mnohem nižší než u dětí. Děti jsou méně zručné, nejsou schopny správně hodnotit situace, chovají se neorganizovaně a při různých činnostech nepředvídají následky a zranění, které si mohou způsobit. Proto je naší snahou rizika identifikovat z pohledu dětí, a to tak, abychom dokázali určit, která z nich je nutno eliminovat nebo minimalizovat.

Rizika jsme identifikovali v závislosti na prostředí, kde se vyskytují.

Rozlišujeme:

1. Vnitřní areál MŠ
2. Venkovní areál MŠ
3. Areál mimo MŠ

Jednotlivá rizika se mohou v dané MŠ vyskytovat ve více místnostech a prostředích. Opatření je pak nutné provést všude, kde se zdroje rizika vyskytují. Například opatření proti opaření horkou vodou aplikujeme do místností, kde mají děti přístup ke zdrojům horké vody, jako jsou umývárna, koupelny, dětská hřiště. Rizika z vnitřního areálu se mohou vyskytovat i v areálu venkovním. V případě, že jsou pravděpodobnosti výskytu i následky v obou prostředích totožné, nejsou v tabulce opakovaně uvedeny, ale ochranu je nutno provést nebo jsou uvedeny, ale opatření budou rozdílná. Naopak, pokud budou následky nebo pravděpodobnosti výskytu rozdílné, jsou uvedená rizika definována opakovaně. U prostředí mimo MŠ jsou děti vystaveny všem hrozbám z vnitřního i venkovního prostředí v závislosti na prováděné činnosti a místě pohybu. Ochrana jejich života a zdraví je pak prováděna školením a zvýšeným dohledem pedagogických pracovníků. Například při pohybu dětí v prostředí mimo mateřskou školu, kde hrozí úraz od elektrických zásuvek, nelze tyto zásuvky vybavit ochranou a je pouze možné děti upozornit na rizika a dohlédnout, aby s nimi žádným způsobem nemohly manipulovat.

Prostředí	Identifikace rizika	PPv	N	MR
Vnitřní areál MŠ	uklouznutí na mokrých podlahách	5	2	10
	zakopnutí o prahy dveří	4	2	8
	pořezání o sklo rozbité skleněné výplně a zrcadel	2	4	8
	pořezání při odklizení skleněných střepeů	2	3	6
	pád při pohybu na schodišti	4	4	16
	náraz do dveřního křídla při otevření druhou osobou	5	2	10
	vdechnutí, spolknutí drobných předmětů (dětské hračky)	3	4	12
	popálení od topení	4	3	12
	poranění o ostré hrany nábytku	5	3	15
	nemoc způsobená nevhodnou teplotou místností	2	3	6
	úraz elektrickým proudem od elektrických zásuvek	2	5	10
	úraz elektrickým proudem od elektrických spotřebičů	1	5	5
	poškození zraku nevhodným osvětlením místností	2	5	10
	infekční onemocnění způsobené v sociálních zařízeních	3	4	12
	pád předmětů, nábytku z výšky	5	4	20
	požár uvnitř MŠ	2	5	10
	násilí mezi dětmi	5	3	15
	kontakt s jedovatými a jinak zdraví škodlivými látkami	5	4	20
	pořezání při rozbití plastového vybavení a zařízení	3	3	9
	odvedení, odlákání cizí osobou	2	5	10
přiražení prstů při zavírání skříněk a zásuvek	5	4	20	
opaření vodou	5	3	15	
Venkovní areál MŠ	pád při pohybu na schodišti	4	4	16
	uklouznutí na chodnicích (především zimní období)	5	3	15
	pád z atrakcí dětského hřiště	4	4	16
	odvedení, odlákání cizí osobou	2	5	10
	infekční onemocnění způsobené na pískovištích	2	4	8
	požření jedovaté rostliny, plodiny	2	5	10
	poranění o oplocení	4	3	12
	pořezání o sklo rozbité skleněné výplně	2	4	8
	dřevěné atrakce - třísky, ostré hrany	5	2	10
	pořezání při rozbití plastového vybavení a zařízení	3	3	9
	pád sněhu a jiných předmětů ze střeš	3	5	15
	lanové atrakce dětského hřiště - škracení	3	5	15
	srážka motorovým vozidlem (parkoviště, vjezd do areálu)	3	5	15
	nerovnost povrchu (pád, zakopnutí)	5	2	10
Areál mimo MŠ	oddělení dítěte od skupiny	3	5	15
	omdlení, zranění dozoru - děti nikdo nehlídá	2	5	10
	odvedení, odlákání cizí osobou	3	5	15
	požření jedovaté rostliny, plodiny	3	5	15
	kontakt s agresivním zvířetem	3	5	15
	pohyb v prostředí s výskytem motorových vozidel	5	5	25
	tonutí ve vodních plochách	2	5	10

Tabulka 50 Identifikace a vyhodnocení rizik v MŠ Jitřenka

Stejně jako v dotazníkovém šetření jsou i v MŠ Jitřenka nejrizikovějšími prostředími venkovní areál MŠ a areál mimo MŠ. Určili jsme jednotlivé zdroje rizik pro tyto prostředí, abychom zjistili, odkud dané rizika pochází a dokázali jsme jim zabránit.

7.3 Analýza rizik nejrizikovějších prostor a činností v MŠ Jitřenka

V každém prostředí jsme určili místnost, činnost nebo lokalitu, které jsou podle respondentů dotazníkového šetření nejrizikovější. Pro vnitřní prostory to jsou dětská sociální zařízení a schodiště, ve venkovním areálu mateřské školy dětská hřiště a při činnostech mimo areál mateřské školy to jsou vycházky. Stanovili jsme jednotlivá rizika, kterým jsou děti vystaveny, určili jsme současnou míru rizika (MR_s) a stanovili jsme opatření, která je nutno zavést, abychom dosáhli minimální výsledné míry rizika (MR_v). Jednotlivá navržená opatření aplikujeme do všech místností a prostor, kde se dané riziko vyskytuje. Výsledná míra rizika je snižena pouze pravděpodobností výskytu hrozby za předpokladu, že následky zůstávají stejné.

7.3.1 Dětská sociální zařízení

Dětská sociální zařízení jsou v areálu MŠ Jitřenka tři. Jedno je umístěno v přízemí objektu a je určeno pro děti při činnostech mimo hernu. Přízemní sociální zařízení je menší se třemi toaletními dětskými mísami, dvěma umyvadly a jednou sprchou. Sociální zařízení v prvním patře jsou součástí každé z tříd. Vybavení jsou totožná, rozdílná jsou pouze uspořádání. Jedno sociální zařízení obsahuje šest toaletních dětských mís, šest umyvadel a jednu sprchu.

identifikace rizika	MR_s	opatření	MR_v
uklouznutí na mokřých podlahách	10	úklid neprovádět v přítomnosti dětí, protiskluzové dlaždice	2
zakopnutí o prahy dveří	8	odstranit prahy	0
pořezání o sklo a skleněné výplně	8	bezpečnostní tvrzené sklo, zrcadla stabilně uchycena mimo dosah dětí	4
popálení od topení	12	izolovat přívody topení, znemožnit přístup dětem k topení	3
nevhodná teplota místnosti	6	používat topení s automatickými termostatickými hlavice, kontrola větrání prostor	3
úraz od elektrických zásuvek	10	používat ochranu el. zásuvek, umístit je mimo dosah dětí	5
infekční onemocnění	12	používat jednorázové utěrky, elektronické osoušeče rukou, přístupná mýdla, celkový úklid umývárny 1 za 2 dny, částečný úklid každý den	4
opaření vodou	15	použít termostatický regulační směšovač	3
kontakt s jedovatými látkami	20	neumisťovat je v těchto prostorech	0
kontakt se zdraví škodlivými látkami	20	neumisťovat je v těchto prostorech	0

Tabulka 51 Analýza rizik – dětská sociální zařízení

7.3.2 Schodiště a chodby

Druhým nejrizikovějším místem mateřských škol jsou podle názoru respondentů schodiště. V areálu MŠ Jitřenka se nachází jedno vnitřní a jedno venkovní schodiště. Hlavními zásadami při pohybu dětí na schodištích je provádění dozoru pedagogickým zaměstnancem nebo jinou pověřenou zodpovědnou osobou a ukázněnost dětí.

identifikace rizika	MR _s	opatření	MR _v
uklouznutí na mokřích podlahách	10	úklid neprovádět v přítomnosti dětí, protiskluzové dlaždice	2
zakopnutí o prahy dveří	8	odstranit prahy	0
pořezání o sklo a skleněné výplně	8	bezpečnostní tvrzené sklo, u dveří prosklené pouze části nepřístupné dětem (maximálně horní 1/3 dveří)	4
popálení od topení	12	izolovat přívody topení, znemožnit přístup dětem k topení	3
nevhodná teplota místnosti	6	používat topení s automatickými termostatickými hlavice, kontrola větrání prostor	3
úraz od elektrických zásuvek	10	používat ochranu el. zásuvek, umístit je mimo dosah dětí	5
náraz do dveřního křídla při otevření druhou osobou	10	zarážky dveří, pohyb středem chodeb, barevné označení prostoru otevření	4
pád předmětů, nábytku z výšky	20	ukotvení nábytku, neumisťovat volné předměty nad úroveň hlavy dětí	4
kontakt s jedovatými látkami	20	neumisťovat je v těchto prostorách	0
kontakt se zdraví škodlivými látkami	20	neumisťovat je v těchto prostorách	0
požár uvnitř MŠ	10	přístupné únikové východy, zaměstnanci i děti seznámené s únikovým plánem, provádět nácvik evakuace, zákaz manipulace s otevřeným ohněm	5
odvedení, odlákání cizí osobou	10	vnitřní prostory MŠ nepřístupné cizím osobám, zamykání vchodu, děti se nepohybují po MŠ bez dozoru zaměstnance nebo zákonného zástupce dítěte	5
pád při pohybu na schodišti	16	zábradlí pro dospělé osoby i děti, dozor stojí v protisměru chůze dětí a kontroluje jejich pohyb, materiál - dřevo s jemnými výstupky proti uklouznutí, protiskluzové dlaždice + reflexní pruh na hraně schodu	4

Tabulka 52 Analýza rizik – schodiště a chodby

7.3.3 Venkovní dětská hřiště

Dětské hřiště je z pohledu respondentů vůbec nejrizikovější částí mateřských škol. Při provádění analýzy rizik dosahovaly hodnoty míry současného rizika vysokých hodnot. Po provedení bezpečnostních opatření je míra rizika nižší, ale oproti ostatním prostředím stále vysoká. Je to způsobeno činnostmi, které jsou zde s dětmi prováděny a typem atrakcí. Atrakce musí mít určitou míru zábavnosti, čímž se zvyšuje míra rizika, kterou se snažíme minimalizovat použitými materiály a druhem dopadové plochy.

Dětská hřiště se v areálu MŠ Jitřenka nacházejí dvě. Jedno pro třídu s mladšími dětmi a druhé pro třídu dětí předškolního věku. Vybavení dětských hřišť je obdobné, pouze u hřiště pro starší děti je i lanová atrakce a jiný typ dětských houpaček.

identifikace rizika	MR _s	opatření	MR _v
pád z atrakcí dětského hřiště	16	dopadová plocha u všech atrakcí z recyklované gumy	8
odvedení, odlákání cizí osobou	10	oplocení hřiště, zamezení přístupu nepovolaným osobám	5
pořezání o sklo a skleněné výplně	8	bezpečnostní tvrzené sklo, předokenní mříže	4
dřevěné atrakce - třísky, ostré hrany	10	vizuální kontrola před každou činností, atrakce se zaoblenými rohy	4
poranění o oplocení	12	kontrola drátového oplocení 1 měsíčně, před betonovým oplocením živý plot	3
poranění při rozbití plastového vybavení	9	pouze kvalitní materiál, kontrola vybavení při jeho předávání dětem	3
infekční onemocnění na pískovištích	8	zakrývání pískoviště po ukončení činnosti, vizuelní kontrola před použitím dětmi, výměna písku jednou ročně	4
opaření vodou	15	použít termostatický regulační směšovač	3
kontakt s jedovatými látkami	20	neumisťovat je v těchto prostorech	0
kontakt se zdraví škodlivými látkami	20	neumisťovat je v těchto prostorech	0
pád sněhu a jiných předmětů ze střech	15	protisněhové deskové zábrany, kontrola střech v průběhu roku 1 měsíčně, v zimních obdobích (sníh, rampouchy) 1 týdně	5
lanové atrakce - škrčení	15	velikost ok atrakce dostatečně velké, aby v nich nedošlo k zachycení části těla dítěte	5
nerovnost povrchu - pád, zakopnutí	10	údržba areálu, především v blízkosti atrakcí a zařízení, kdy hrozí dopad dítěte na jeho hranu	4
požření jedovaté rostliny, plodiny	10	nevysazovat je, kontrola jejich přítomnosti jednou za 4 měsíce	5
kontakt s agresivním zvířetem	15	oplocení dětského hřiště, tak aby zde zvěř nevnikla	5

Tabulka 53 Analýza rizik – venkovní dětská hřiště

7.3.4 Areál mimo MŠ – procházka s dětmi v rámci města

Pohyb s dětmi mimo areál mateřské školy je vzhledem k rizikům velmi nebezpečný. K minimalizaci rizik je nutná především ukázněnost dětí, znalost bezpečnostních pokynů dětmi, které jim sdělí dozor a znalost prostředí pracovníkem provádějícího dozor. Znalost prostředí umožňuje vyhnout se nebezpečným místům, kde očekáváme vyšší pravděpodobnost vzniku úrazu, kontaktu s nebezpečnou zvěří nebo kvůli nepřehlednému terénu oddělení dítěte od skupiny.

MŠ Jitřenka se nachází v okrajové části města Zlína. I přesto zde očekáváme zvýšený pohyb motorových i nemotorových vozidel. Vhodné pro provádění procházek v rámci města považujeme cyklostezky a zalesněné oblasti v blízkosti MŠ. Riziko utonutí dětí ve vodních plochách je velmi nízké z důvodu jejich malého počtu v okolí. I při minimalizování pravděpodobnosti výskytu rizik jsou výsledné míry rizik vysoké. Je to způsobeno vážnými dopady jednotlivých rizik.

identifikace rizika	MR _z	opatření	MR _v
oddělení dítěte od skupiny	15	děti chodit ve dvojicích, jedna osoba dozoru před dětmi druhá za nimi	5
omdlení, zranění dozoru	10	dohled provádí vždy minimálně 2 zaměstnanci	5
odvedení, odlákání cizí osobou	15	dohled musí tomuto kontaktu zabránit	5
požření jedovaté rostliny, plodiny	15	dohled musí zamezit, mít přehled o okolí a rostlinách	5
kontakt s agresivním zvířetem	15	vyhnout se zvířeti, dozor musí mít obranný sprej	5
pohyb v prostředí s výskytem motorových vozidel	25	každé dítě má nasazenou reflexní vestu, vyhýbat se prostředím s vysokým provozem, při přecházení cest zastavit dopravu terčíkem	5
tonutí ve vodních plochách	10	vyhýbat se jim, dodržovat bezpečný odstup od krajů vodních ploch	5

Tabulka 54 Analýza rizik – areál mimo MŠ (procházka v rámci města)

7.4 Analýza rizik dalších prostor v MŠ Jitřenka

Níže uvedené prostory mateřské školy Jitřenka jsou z pohledu respondentů méně rizikové a dochází zde méně často ke vzniku úrazů dětí. Analýzou rizik jsme ovšem zjistili, že rizika se vyskytují i zde, a proto jsme navrhli opatření k minimalizaci jejich vzniku. Jejich nižší rizikovitost přikládáme především ke zvýšené obezřetnosti dozoru při provádění činností v těchto prostorách, a tím i snížení pravděpodobnosti vzniku úrazu.

7.4.1 Dětská herna

Dětské herny jsou místnosti, kde děti tráví převážnou část dne a odehrává se zde nejvíce činností. V MŠ Jitřenka jsou propojeny dětské herny s místnostmi určenými ke spaní. V herně jsme umístili stoly a židle, které odpovídají ergonomickým požadavkům, podlaha je pokryta kobercem a mezi jednotlivými místnostmi jsme odstranili prahy dveří. Součástí MŠ je tělocvična, doporučujeme provádět veškeré pohybově náročné aktivity v ní a ne v herně, kde je značný počet vybavení a nábytku. Úrazy dětí jsou způsobeny především nesprávnou manipulací s vybavením. Na to před použitím upozornit (například při stříhání nůžkami). Stejně tak je rizikové i nevhodné vybavení (nůžky s ostrou špičkou).

identifikace rizika	MR _s	opatření	MR _v
uklouznutí na mokřích podlahách	10	úklid neprovádět v přítomnosti dětí, koberce	2
zakopnutí o prahy dveří	8	odstranit prahy	0
pořezání o sklo a skleněné výplně	8	bezpečnostní tvrzené sklo, u dveří prosklené pouze části nepřístupné dětem (maximálně horní 1/3 dveří)	4
popálení od topení	12	izolovat příklady topení, znemožnit přístup dětem k topení	3
nevhodná teplota místnosti	6	používat topení s automatickými termostatickými hlavice, kontrola větrání prostor	3
úraz od elektrických zásuvek	10	používat ochranu el. zásuvek, umístit je mimo dosah dětí	5
úraz el. proudem od spotřebičů	10	kontrola spotřebičů 1 ročně, pouze certifikované výrobky	5
náraz do dveřního křídla při otevření druhou osobou	10	zarážky dveří, pohyb středem chodeb, barevné označení prostoru otevření	4
pád předmětů, nábytku z výšky	20	ukotvení nábytku, neumísťovat volné předměty nad úroveň hlavy dětí	4
kontakt s jedovatými látkami	20	neumisťovat je v těchto prostorách	0
kontakt se zdraví škodlivými látkami	20	neumisťovat je v těchto prostorách	0
požár uvnitř MŠ	10	přístupné únikové východy, zaměstnanci i děti seznámené s únikovým plánem, provádět nácvik evakuace, zákaz manipulace s otevřeným ohněm	5
vdechnutí, spolknutí drobných předmětů (dětské hračky)	12	pouze certifikované výrobky, hračky odpovídající jejich věku a schopnostem, kontrola dětí jestli s hračkou správně manipulují	4
poranění o ostré hrany nábytku	15	vybavení s oblými hranami (stoly, židle), činnosti pohybově náročné na prostor provádět v tělocvičně	3
nevhodné osvětlení v místnosti (bolest hlavy, nevolnost, trvalé poškození zraku)	10	aplikace stínícího zařízení (okenní žaluzie), vhodně rozmístěná světla s odpovídající intenzitou záření	5
násilí mezi dětmi	15	dohled nad dětmi a jejich školení	6
přiražení prstů při zavírání zásuvek a skříněk	20	přihrádky skříněk sestaveny z výsuvných boxů, bez dvířek nebo uzamykatelné	8

Tabulka 55 Analýza rizik – dětská herna

7.4.2 Venkovní areál MŠ mimo dětská hřiště

Venkovním areálem obecně myslíme vnitřní areál mezi hlavní budovou a venkovním oplocením MŠ. Děti by se v tomto prostředí neměly za žádných okolností pohybovat samotné, ale pouze za přítomnosti a dozoru zaměstnance MŠ nebo zákonného zástupce dítěte. Z důvodu, že je do areálu umožněn vjezd motorových vozidel, a to na parkoviště před hlavní budovou, jsou umístěny mezi chodníky a parkovištěm patníky, které slouží k zamezení vjezdu vozidla na chodník, kde se pohybují osoby. Konce střechy jsou opatřeny protisněhovými deskovými zábrany, které v zimním období brání samovolnému pádu sněhu ze střechy.

identifikace rizika	MR _s	opatření	MR _v
odvedení, odlákání cizí osobou	10	oplocení areálu, zamezení přístupu osob do prostor s pohybem dětí	5
pořezání o sklo a skleněné výplně	8	bezpečnostní tvrzené sklo	4
pád sněhu a jiných předmětů ze střech	15	protisněhové deskové zábrany, kontrola střech v průběhu roku 1 měsíčně, v zimních obdobích (sníh, rampouchy) 1 týdně	5
poranění o oplocení	12	kontrola drátového oplocení 1 měsíčně	3
požření jedovaté rostliny, plodiny	10	nevysazovat je, kontrola jejich přítomnosti jednou za 4 měsíce	5
nerovnost povrchu - pád, zakopnutí	10	údržba areálu, plynulý přechod mezi dlažbou a trávnikem, usazená dlažba v rovině bez výškových skoků	4
kontakt s agresivním zvířetem	15	oplocení celého areálu	5
pád na chodnicích (především v zimním období)	15	protiskluzové dlaždice, zamezit nerovnostem, v zimním období odklizení sněhu dle potřeby, použít technickou sůl proti namrzání	6
srážka motorovým vozidlem	15	zamezit vstupu dětem na parkoviště, zábrany proti vjezdu automobilu na chodníky	5

Tabulka 56 Analýza rizik – venkovní areál MŠ mimo dětská hřiště

7.4.3 Jídelna

Jídelna je z pohledu respondentů nejméně rizikovým prostředím. Ke stejnému zjištění jsme dospěli i při provedení bodové analýzy rizik. Jako nejrizikovější považujeme poranění o hrany nábytku. Jediný nábytek v jídelně jsou stoly, židle a výdejní pult. Nábytek jsme vybrali se zaoblenými hranami a splňujícími ergonomické požadavky.

identifikace rizika	MR _s	opatření	MR _v
uklouznutí na mokřých podlahách	10	úklid neprovádět v přítomnosti dětí, koberce	2
zakopnutí o prahy dveří	8	odstranit prahy	0
pořezání o sklo a skleněné výplně	8	bezpečnostní tvrzené sklo, u dveří prosklené pouze části nepřístupné dětem (maximálně horní 1/3 dveří)	4
popálení od topení	12	izolovat přívody topení, znemožnit přístup dětem k topení	3
nevhodná teplota místnosti	6	používat topení s automatickými termostatickými hlavice, kontrola větrání prostor	3
úraz od elektrických zásuvek	10	používat ochranu el. zásuvek, umístit je mimo dosah dětí	5
požár uvnitř MŠ	10	přístupné únikové východy, zaměstnanci i děti seznámené s únikovým plánem, provádět nácvik evakuace, zákaz manipulace s otevřeným ohněm	5
nevhodné osvětlení v místnosti (bolest hlavy, nevolnost, trvalé poškození zraku)	10	aplikace stínícího zařízení (okenní žaluzie), vhodně rozmístěná světla s odpovídající intenzitou záření	5
poranění o ostré hrany nábytku	15	vybavení s oblými hranami (stoly, židle)	3

Tabulka 57 Analýza rizik – jídelna

7.4.4 Tělocvična

Tělocvična slouží k provádění pohybových aktivit náročných na prostor (například běh, míčové hry). Jediné stálé vybavení tělocvičny jsou dřevěné žebřiny. Při činnosti na nich je nutné vytvořit dopadovou plochu žíněnkami, které jsou umístěny ve skladu. Počet dětí pracujících na žebřinách musí odpovídat počtu pracovníků provádějících dozor. Při míčových hrách hrozí riziko rozbití skleněné výplně oken. Z toho důvodu jsou před nimi umístěny

sítě, ukotvené ve zdivu, které zpomalují náraz na okenní tabuli a tím i riziko jejího vysklepní. Nepoužívané nářadí a vybavení je umístěno ve skladu, aby nedošlo k nárazu dítěte do něj a tím i následnému poranění. Veškeré vybavení musí procházet pravidelnou revizí, která bude prováděna jednou ročně.

identifikace rizika	MR _s	opatření	MR _v
uklouznutí na mokřích podlahách	10	úklid neprovádět v přítomnosti dětí	2
zakopnutí o prahy dveří	8	odstranit prahy	0
pořezání o sklo a skleněné výplně	8	bezpečnostní tvrzené sklo, u dveří prosklené pouze části nepřístupné dětem (maximálně horní 1/3 dveří), mříže (sítě) před okny	4
popálení od topení	12	izolovat přívody topení, znemožnit přístup dětem k topení	3
nevhodná teplota místnosti	6	používat topení s automatickými termostatickými hlavicemi, kontrola větrání prostor	3
úraz od elektrických zásuvek	10	používat ochranu el. zásuvek, umístit je mimo dosah dětí	5
požár uvnitř MŠ	10	přístupné únikové východy, zaměstnanci i děti seznámené s únikovým plánem, provádět nácvik evakuace, zákaz manipulace s otevřeným ohněm	5
nevhodné osvětlení v místnosti (bolest hlavy, nevolnost, trvalé poškození zraku)	10	aplikace stínícího zařízení (okenní žaluzie), vhodné rozmístění světla s odpovídající intenzitou záření	5
poranění o ostré hrany vybavení	15	vybavení s oblými hranami, nepoužívané vybavení umístit ve skladu	3
násilí mezi dětmi	15	dohled nad dětmi a jejich školení	6
poranění při rozbití plastového vybavení	9	pouze kvalitní materiál, kontrola vybavení při jeho předávání dětem	3
dřevěné vybavení - třísky, ostré hrany	10	vizuální kontrola před každou činností, atrakce se zaoblenými hranami	4
pád z atrakcí (žebřiny)	16	dopadová plocha tvořená žíněnkami, počet dětí na atrakci přiměřený počtu osob provádějících dozor	8

Tabulka 58 Analýza rizik – tělocvična

7.4.5 Dětské šatny

Dětské šatny jsou rizikové především z důvodu vysokého počtu dětí v malém prostoru. Proto doporučujeme minimální počet kusů nábytku a vybavení. Po stranách místností jsme umístili jednotlivé dětské dřevěné skříňky. Skříňky mají zaoblené hrany a jsou ukotveny svou zadní částí ke zdivu (zamezení převržení skříňky). Jednotlivé skříňky nemají uzavírací ani zamykatelné části, čímž nehrozí přivření prstů. Skříňky jsou oddělené a označené a nemělo by tedy dojít k používání jednoho oblečení více dětmi (hygienické požadavky). Podlaha v šatnách je tvořena dlažbou s hrubou texturou, která zamezuje uklouznutí dětí.

identifikace rizika	MR _s	opatření	MR _v
uklouznutí na mokřých podlahách	10	úklid neprovádět v přítomnosti dětí	2
zakopnutí o prahy dveří	8	odstranit prahy	0
pořezání o sklo a skleněné výplně	8	bezpečnostní tvrzené sklo, u dveří prosklené pouze části nepřístupné dětem (maximálně horní 1/3 dveří)	4
popálení od topení	12	izolovat přívody topení, znemožnit přístup dětem k topení	3
nevhodná teplota místnosti	6	používat topení s automatickými termostatickými hlavicemi, kontrola větrání prostor	3
úraz od elektrických zásuvek	10	používat ochranu el. zásuvek, umístit je mimo dosah dětí	5
požár uvnitř MŠ	10	přístupné únikové východy, zaměstnanci i děti seznámené s únikovým plánem, provádět nácvik evakuace, zákaz manipulace s otevřeným ohněm	5
poranění o vybavení	15	věšáky s tupou špičkou	3
násilí mezi dětmi	15	dohled nad dětmi a jejich školení	6
infekční onemocnění	12	označené, oddělené skříňky s větráním (otevřené)	4
přiražení prstů při zavírání skříněk	20	otevřené skříňky, bez zavírání	4
pád předmětů, nábytku z výšky	20	neumísťovat těžké předměty nad úroveň hlavy dětí, ukotvené skříňky	4

Tabulka 59 Analýza rizik – dětské šatny

8 NÁVRH TECHNICKÝCH A REŽIMOVÝCH OPATŘENÍ V MŠ JITŘENKA K MINIMALIZACI DOPADŮ RIZIK

V softwaru sketch up jsme vymodelovali jednotlivé místnosti a prostory MŠ Jitřenka. Do těchto prostor jsme zasadili technická opatření, kterými minimalizujeme míru rizika jednotlivých rizikových událostí, které v daném prostředí hrozí. Důležité je stanovit i režimová opatření, aby byla zajištěna maximální bezpečnost dětí pohybujících se v daném prostředí.

8.1 Dětská sociální zařízení

Dětská sociální zařízení jsou v objektu MŠ Jitřenka 3. Jejich vybavení je sestaveno ze stejných komponentů, liší se jejich rozmístěním a počtem. Provedení opatření, které jsme stanovili po zhotovení analýzy rizik, předvedeme na sociálním zařízení prvního oddělení. Malá místnost uvnitř sociálního zařízení slouží jako skříň, je uzamykatelná a jsou v ní vloženy zásoby toaletního papíru, jednorázových utěrek, mýdla a látkových ručníků. Látkové ručníky se používají k osušení dítěte, které bylo nutno osprchovat. Látkový ručník je možno použít pouze jednou a to na jedno dítě. Ručník je nutné po každém použití vyprat.

Obrázek 7 Sociální zařízení 1. oddělení

8.1.1 Technická opatření

Riziko pádu

Přechod mezi hernou a sociálním zařízením je bez dveřního prahu, koberec herny plynule navazuje na podlahu sociálního zařízení, která je tvořena dlažbou. Zvolili jsme protiskluzovou dlažbu, která má zvýšené nároky na čištění, aby byla zachována její funkčnost.

Dlaždice jsou protiskluzné i za mokra. Vypadnutí z okna je znemožněno vhodným umístěním oken, ke kterým děti nemají přístup. I při větrání, které je prováděno okny, nevzniká mezera větší než 6,5 cm, kterou by děti mohly propadnout.

Poranění o sklo a skleněné výplně

Zasklení oken je tvořeno bezpečnostním tvrzeným sklem, které je odolné proti rozbití. V případě jeho rozbití dojde k roztržení na malé neostré úlomky, u kterých nehrozí pořezání dětmi. Nad umyvadly jsou umístěna zrcadla. Zrcadla jsou dostatečně vysoko, aby k nim děti neměly přístup. Z toho důvodu musí být nakloněna a pevně ukotvena ve zdivu, na kterém leží po celé své ploše.

Popálení od topení

Topení jsou umístěna skrytě ve zdivu. Před topením je dřevěná mříž, která zabraňuje dotyku na topení a jeho součásti. Mříž je opatřena zámkem, který znemožňuje její otevření dětmi. Přístupná je pouze termostatická hlavice, která nevyčnívá a nehrozí náraz dítěte do ní.

Nemoc způsobená nevhodnou teplotou v místnosti

Teplota v místnosti je regulována větráním okny a topeními, které jsou osazeny termostatickými hlavicemi.

Úraz od elektrických zásuvek

Elektrické zásuvky jsou umístěny ve výšce 2m od podlahy. U této výšky nepředpokládáme, že by s nimi děti mohli jakýmkoliv způsobem manipulovat. I přesto jsou opatřeny ochranou proti zastrčení předmětů, kterou je nutno odstranit, pokud ji budeme chtít využívat.

Infekční onemocnění

Abychom minimalizovali riziko přenosu infekčního onemocnění mezi dětmi, nahradili jsme látkové ručníky elektronickým osoušečem rukou a jednorázovými papírovými utěrkami. U každého umyvadla je umístěn dávkovač mýdla. U podavače jednorázových utěrek je odpadkový koš na použité utěrky. Tekoucí voda v celém prostoru je hygienicky nezávadná a pitná. Na zdivu místnosti jsou do výšky 150cm od podlahy umístěny keramické obklady, které umožňují snadnou desinfekci.

Opaření horkou vodou

Vodovodní baterie jednotlivých umyvadel fungují bezdotykově. Teplota vody je stabilní a neměnná, díky využití termostatického směšovače, který reguluje množství přívodní teplé a studené vody. Vodovodní baterie ve sprchovém koutě umožňuje manuální regulaci teploty vody, ale je umístěna dostatečně vysoko od podlahy, aby zde vodu mohla pustit pouze dospělá osoba.

8.1.2 Režimová opatření

Úklid

Úklid místnosti budeme rozlišovat na částečný a kompletní. Za oba typy úklidu je zodpovědná uklízečka MŠ. Částečný úklid bude prováděn každý den po skončení výuky v MŠ. Částečný úklid zahrnuje doplnění dávkovače mýdla, podavače papírových jednorázových utěrek, vyčištění záchodových mís, umyvadel a sprchového koutu, vysypání odpadkového koše, vytření podlahy desinfekčním prostředkem použitým dle návodu. Kompletní úklid bude prováděn vždy na konci pracovního týdne. Zahrnuje částečný úklid společně s očištěním keramických obkladů v místnosti, oken a osvětlení.

Revize vybavení

Revize bude prováděna jednou měsíčně zaměstnancem údržby MŠ. Součástí revize bude kontrola funkce topení, těsnosti a jeho odzdušnění, kontrola vodovodních baterií umyvadel a sprchového koutu (těsnící účinky), funkce termostatického směšovače (správné míchání přívodních vod) a záchodových mís, kontrola dřevěných mříží umístěných před topeními, jestli nejsou poškozeny, stability a pevnosti uchycení zrcadel a kontrola oken, zdali nejsou poškozená. Opravy zařízení a vybavení provede zaměstnanec údržby samostatně nebo po konzultaci s ředitelkou MŠ, zajistí příslušnou certifikovanou společnost, která opravu provede.

Školení a seznámení dětí s riziky

Děti jsou skupinově na začátku školního roku seznámeny s funkcí jednotlivých zařízení v místnosti. Nově příchozí děti v průběhu roku jsou seznámeny pedagogickým pracovníkem individuálně. Je jim popsána činnost podavače jednorázových papírových utěrek, elektronického osoušeče rukou, dávkovače mýdla. Jsou stanoveny zákazy manipulace s termostatickými hlavicemi, okny, elektrickými zásuvkami a jakékoliv činnosti spojené se sprchovým koutem. Sprchový kout smí ovládat pouze dozor. Správné dodržování stanovených pravidel a správné činnosti s vybavením dětmi kontroluje namátkově pedagogický

pracovník. V případě, že zjistí určitou nedokonalost, provede opětovné školení (dle závažnosti s celou skupinou dětí nebo individuálně). V průběhu roku jsou děti formou hry seznámeny s nutnými hygienickými návyky, které je nutno dodržovat. Stejně tak i s riziky, kterým jsou děti v umývárkách a sociálních zařízeních vystaveny.

Přístup do místnosti

Do jednotlivých sociálních zařízení, která jsou součástí herny, mají děti neomezený přístup v průběhu vykonávání činností v herně. Děti zde smějí vstupovat i bez dozoru pedagogického pracovníka a bez svolení (osoba provádějící dozor by však měla mít přehled o odchodu dítěte do sociálního zařízení). Dětská umývárna v přízemí objektu (přístupná z hlavní chodby) se nezamyká. Děti zde mají přístup pouze po dotázání osoby provádějící dozor a následném jejím svolení.

8.2 Schodiště a chodby

Schodiště jsou v areálu MŠ Jitřenka dvě. Jedno venkovní u vstupu do objektu a druhé uvnitř budovy pro přechod mezi jednotlivými patry. V této části se budeme zabývat pouze vnitřní částí objektu a tedy vnitřním schodištěm a chodbami.

Obrázek 8 Chodba a schodiště uvnitř MŠ Jitřenka

8.2.1 Technická opatření

Riziko pádu

K pádu může dojít při pohybu na chodbách, ale především při pohybu na schodišti. Podlaha chodeb je vybavena protiskluzovými dlaždicemi, které jsou funkční i za mokra. Odstranili jsme prahy dveří, o které mohly děti zakopnout. Schodiště je dřevěné, jednotlivé nášlapky jsou tvořeny dřevem s jemnými výstupky, které zabraňují uklouznutí. Hrany schodů

jsou zaoblené a potažené světle hnědou dýhou, namísto reflexního proužku. U schodiště z obou stran vede dřevěné zábradlí. Zábradlí je umístěno ve dvou výškách, aby ho mohly používat jak děti, tak dospělé osoby. Riziko vypadnutí dítěte z okna je nepravděpodobné, protože děti nemají k oknům přístup.

Požezání o sklo a skleněné výplně

Veškeré dveře umístěné na chodbách jsou celodřevěné. Okna na chodbách jsou nepřístupná dětem a jsou vybavena bezpečnostním tvrzeným sklem.

Popálení od topení

Topení jsou vsazena do zdiva. Před topením je umístěna dřevěná uzamykatelná mříž, díky které není možné na topení ani jeho horké součásti dosáhnout. Jediná přístupná část topení je termostatická hlavice.

Úraz elektrickým proudem

Elektrické zásuvky jsou umístěny mimo dosah dětí ve výšce 2metry od podlahy a jsou opatřeny ochranou.

Náraz do dveřního křídla při otevření dveří jinou osobou

Na podlaze je reflexní žlutou barvou vyznačena plocha, která je potřebná k otevření dveřního křídla. Díky značení jsou osoby pohybující se po chodbách upozorněny, že jim v daném místě hrozí dané riziko. Děti mají zakázáno se v takto vyznačených místech pohybovat.

Pád předmětů z výšky

Riziko pádu předmětů hrozilo především v prvním patře nad schodištěm. Z toho důvodu jsme umístili nad schodiště prosklenou zeď tvořenou skleněnými tvárnici (tzv. luxfery). Luxfery vyplnily volnou plochu a nyní je chůze po schodišti bezpečná.

Kontakt s jedovatými a dalšími zdraví škodlivými látkami

Veškeré tyto látky musí být umístěny v úklidových místnostech. Úklidové místnosti jsou přístupné přes chodbu a proto je nutné je zamykat. Přístup k těmto látkám mají pouze zaměstnanci MŠ Jitřenka a jejich použití musí konzultovat s ředitelkou MŠ.

Požár uvnitř MŠ

Na chodbách jsou umístěny tabulky označující směr únikového východu. Tabule jsou umístěny na viditelných místech. Na chodbách jsou dva hasicí přístroje, v každém patře

jeden. Únikové východy se v objektu nacházejí dva. První je pod schodištěm a druhý je hlavním vstupem do objektu.

8.2.2 Režimová opatření

Úklid

Částečný úklid bude prováděn po příchodu dětí do MŠ a uzamčení objektu a na konci každého pracovního dne po odchodu dětí. Částečný úklid zahrnuje úklid podlah, schodiště. Celkový úklid se bude provádět jednou za dva týdny a bude zahrnovat kromě částečného úklidu i čištění oken.

Revize vybavení

Revize bude prováděna jednou měsíčně zaměstnancem údržby MŠ. Součástí revize bude kontrola funkce topení, těsnosti a jeho odvodu. Kontrola dřevěných mříží umístěných před topeními a kontrola oken, zdali nejsou poškozená. Opravy zařízení a vybavení provede zaměstnanec údržby samostatně nebo po konzultaci s ředitelkou MŠ zajistí příslušnou certifikovanou společnost, která opravu provede. Revizi hasicích přístrojů a bezpečnostních únikových protipožárních dveří provede pověřená osoba hasičského sboru.

Školení a seznámení dětí s riziky

Pedagogický pracovník seznámí na začátku školního roku skupinově děti s riziky, kterým jsou vystaveny. Nacvičí s nimi pohyb na schodištích a přesně stanoví pravidla pohybu dětí po chodbách a schodištích. Pravidly rozumíme to, že se zde děti nesmějí pohybovat bez dozoru, vyhýbají se žlutým reflexním polím u dveří, při chůzi po schodišti se musí držet zábradlí a chodit organizovaně. Dále mají děti zákaz manipulovat s termostatickými hlavicemi topení, hasicími přístroji a elektrickými zásuvkami. Stanoví se zákaz vstupu do kanceláří, sociálních zařízení pro veřejnost (stejně tak nesmí děti používat umývárnu v prvním patře bez souhlasu dozoru), kuchyně a úklidových místností.

Přístup do prostor

Vstup do budovy MŠ Jitřenka je umožněn veřejnosti pouze 30 minut od začátku pracovní doby. V tuto dobu přivádí zákonní zástupci dítě, zajistí jeho převlečení v šatně a odvedou jej do herny. Mimo tuto dobu je hlavní i vedlejší vchod do objektu uzamknut. Před hlavním vstupem do objektu je umístěn zvonek, který je vyveden do každé herny, ředitelny a kuchyně. Hlavní vstupní dveře jsou pak odemknuty vzdáleným elektronickým zámekem.

8.3 Venkovní dětská hřiště

V areálu MŠ Jitřenka se nacházejí dvě samostatná, oplocená dětská hřiště. Přístup na hřiště je umožněn pouze osobám a dětem navštěvujícím MŠ a nejsou určeny pro veřejnost. Dětská hřiště se využívají při vhodném počasí a vždy za dozoru minimálně dvou zaměstnanců MŠ Jitřenka. Na obrázku níže je uveden pohled na obě hřiště a detailní pohled na dětské hřiště pro starší děti.

Obrázek 9 Venkovní dětská hřiště v MŠ Jitřenka

8.3.1 Technická opatření

Riziko pádu

Riziko pádu minimalizujeme odstraněním překážek a nerovností povrchu. Dopadavé plochy atrakcí jsou tvořeny recyklovanou gumou. Tloušťka dlaždic z recyklované gumy je 50 mm (pod hlavní atrakcí, kde je maximální výška volného pádu 1900 mm) a 30 mm pod houpačkami, kde je maximální výška volného pádu 1200 mm. Dopadavé plochy vytvořené z umělé gumy jsou vodorovné, bez výškových přechodů a plní funkci tlumení nárazu při dopadu. Přechod mezi trávníkem a dopadovou plochou je plynulý bez převýšení.

Požezání o sklo a skleněné výplně

Okna jsou osazena předokenní mříží. Zasklení je z tvrzeného bezpečnostního skla. Atrakce dětského hřiště se skluzavkou má zábradlí z průhledného tvrzeného plastu, který nelze při běžné činnosti roztříštit.

Odvedení, odlákání cizí osobou

Přístup na hřiště je umožněn pouze vstupní zamykatelnou brankou. Branka je při pohybu dětí zavřena (zamyká se po skončení provádění činností na hřišti a odchodu dětí z hřiště).

Poranění o oplocení

Oplocení hřišť z venkovní strany areálu je plotem s betonovým základem do výšky 1m na němž je umístěna ocelová konstrukce kombinovaná se dřevem. Celková výška oplocení je 2metry. Před tímto oplocením ze strany hřiště je vysazen živý plot (rostlina bez trnů, květů, stálezelená), který je zastříhován do výšky betonového základu (1m od úrovně trávníku. Díky živému plotu minimalizujeme riziko poranění o ostrý betonový plot. Oplocení mezi dětskými hřišti a ostatním venkovním areál MŠ je sestaveno z ocelových sloupů (tvar v řezu je kruh). Aby bylo oplocení stabilní, jsou jednotlivé sloupy uloženy v betonovém základu, který je skrytý pod trávníkem. Mezi sloupy je nataženo pogumované drátěné pletivo s oky o velikosti 40x40 mm. Velikost ok minimalizuje riziko zachycení části těla. Mimo zamezení vstupu osob a odchodu dítěte ze hřiště slouží oplocení jako zábrana proti pohybu zvěři.

Poranění o plastové, dřevěné a lanové vybavení a atrakce

Atrakce i používané vybavení dětmi je certifikované a vyrobené z odolných, kvalitních materiálů. Používané plasty jsou tvrzené a při běžné činnosti nehrozí jejich rozbití s následným poraněním dítěte. Dřevěné atrakce a vybavení mají hrany vybaveny dýhovou lištou, která zabraňuje vzniku třísek odštípnutím kusu materiálu. Lanová atrakce se nachází pouze na hřišti pro starší děti. Lana jsou pevně ukotvena do dopadové plochy a na horní části k dřevěné konstrukci. Váhový limit je stanoven na 100kg. Velikost ok lanové atrakce je 90x90 mm, čímž není umožněno pevné zachycení částí těla dítěte při pádu a tím vzniku zranění.

Infekční onemocnění

K infekčnímu onemocnění může dojít především při pohybu na pískovišti. Proto je nutné měnit písek v pískovišti jednou ročně před začátkem školního roku. Pískoviště je zakrývá-

no nepromokavou plachtou vždy po ukončení činnosti. Na plachtě jsou háčky, kterými se zachytává k pískovišti. Na venkovních stranách pískoviště jsou vytvořené držáky na háčky plachty. Držáky jsou zapuštěny dovnitř dřevěného materiálu a nevyčnívají do prostoru, kde by mohly způsobit zranění.

Opaření vodou

Na obou dětských hřištích jsou umístěna umyvadla s pitnou vodou. Teplota vody je manuálně regulovatelná do teploty maximálně 40°C. Maximální teplotu vody nelze překročit z důvodu použití směšovače, který je umístěn před vodovodní baterií.

Kontakt s jedovatými a zdraví škodlivými látkami

Veškeré zdraví škodlivé látky musí být umístovány ve skladu nářadí, který se zamyká.

Pád sněhu a jiných předmětů ze střech

K zamezení pádu sněhu ze střechy jsme na okraje střech umístili ocelové deskové zábrany, které jsou pevně uchyceny do střešní konstrukce. Desková zábrana znemožňuje sklouznutí sněhu ze střech.

8.3.2 Režimová opatření

Úklid

Za úklid na hřištích je zodpovědná zaměstnankyně úklid MŠ Jitřenka a pedagogický pracovník, který pracuje na daném hřišti. Zaměstnankyně úklidu v altánech vysype koše, očistí lavičky a stoly, dále vyčistí umyvadlo. Úklid provádí na konci pracovního dne a to za předpokladu, že na hřišti probíhala činnost s dětmi. Pedagogický pracovník je povinen provést kontrolu funkčnosti vybavení a očištění atrakcí před jejich použitím dětmi. (skluzavka, houpačky, altán, pískoviště). Úklid zahrnuje i odstranění nežádoucích předmětů na hřištích stejně tak i za odmetení různých nánosů (nejčastěji písku) na dopadových plochách atrakcí. Odstranění sněhu, rampouchů a jiných nežádoucích předmětů na střechách provádí pracovník údržby, dle potřeby.

Revize vybavení

Revize atrakcí bude prováděna zaměstnancem údržby jednou měsíčně. Součástí revize bude obhlídka atrakcí, jejich otestování a případná oprava, odstavení z činnosti. Vybavení a hračky budou kontrolovány pedagogickým pracovníkem, vždy při jejich poskytování dětem a v případě jakékoliv nedokonalosti budou vyřazena nebo opravena zaměstnancem

údržby. Kontrolu pískoviště provádí pedagogický pracovník, vždy před jeho použitím dětmi. Kontrola zahrnuje kontrolu písku, zdali se v něm nenacházejí nečistoty nebo známky pohybu zvěře. Výměna písku se provádí jednou ročně před začátkem školního roku, v případě vážného znečištění i v průběhu školního roku. Oplocení tvořené živým plotem zaměstnanec údržby zastřihuje dle nutnosti, tak aby nebránilo pohybu dětem v jeho blízkosti a nepřesahovalo výrazně betonový základ venkovního oplocení. Dále pracovník údržby provádí kontrolu a následné opravy veškerého oplocení jednou měsíčně. (kontrola vyčnívajících drátů oplocení, poškození dřevěného oplocení, stability oplocení). Kontrola střech a deskových zábran proti pádu sněhu ze střechy bude prováděna minimálně jednou měsíčně a v zimním období jednou týdně v závislosti na klimatických podmínkách.

Školení a seznámení dětí s riziky

Děti jsou školeny pedagogickým pracovníkem na začátku školního roku před prvním vstupem na hřiště o všech rizicích. Děti jsou skupinově seznámeny s jednotlivými atrakcemi, které jsou jim k dispozici, s jejich principem a s bezpečným způsobem jejich používání. Mimo první školení bude prováděno i opakované školení před každým vstupem na dětské hřiště. Opakované školení bude koncipováno formou dotazů na děti, jestli znají pravidla využívání jednotlivých atrakcí. V případě jejich neznalostí jim budou zásady připomenuty. Stanoví se zákazy samovolného odchodu dítěte ze hřiště, vstupu do skladu nářadí, používání umyvadla. Dozor nad dětmi provádějí vždy minimálně dva zaměstnanci MŠ Jitřenka, kteří sledují správné chování a zacházení dětí s vybavením a atrakcemi dětského hřiště. Při pohybu na lanové atrakci nebo skluzavce musí alespoň jedna osoba dozoru dohlížet na prováděnou činnost a to z bezprostřední blízkosti (pokud bude dítě šplhat po lanové atrakci, nesmí obě osoby provádějící dozor sedět v altánku).

Přístup na dětská hřiště

Dětská hřišti slouží pouze dětem navštěvujícím MŠ Jitřenka. Neslouží k využívání veřejností. Vstupní branky na hřiště jsou zamykány vždy po ukončení činnosti na hřišti a odchodu všech dětí z něj. Mimo dobu provádění činnosti na hřišti jsou branky uzamknuty. Klíče mají kromě zaměstnanců kuchyně všichni zaměstnanci MŠ Jitřenka.

8.4 Venkovní areál MŠ Jitřenka mimo dětská hřiště

Venkovním areálem rozumíme část areálu MŠ Jitřenka mezi oplocením hranice pozemku a hlavní budou, mimo dětských hřišť, kterým je věnovaná samostatná kapitola. Součástí are-

álu je parkoviště pro tři motorová vozidla, hlavní vstup do objektu, který je tvořen zastřešenou terasou s bezbariérovým přístupem i schodištěm a sklad nářadí. Na obrázku níže je zobrazen čelní pohled na budovu MŠ Jitřenka a detailní pohled na parkoviště a terasu u hlavního vstupu do objektu.

Obrázek 10 Venkovní areál MŠ Jitřenka mimo dětská hřiště

8.4.1 Technická opatření

Riziko pádu

Riziko pádu jsme minimalizovali použitím protiskluzových venkovních dlaždic, které jsou funkční i za mokra. Dlaždice jsou betonové s povrchem tvořeným drobnými kameny. Jejich údržba je náročnější než u klasických hladkých povrchů. K pohybu po areálu jsou určeny chodníky, které propojují veškeré přístupné části (hlavní i vedlejší vchod, dětská hřiště, sklad nářadí.) Dlaždice jsou uloženy v rovině bez výškových skoků. Riziko pádu ze schodiště je minimalizováno použitím protiskluzových dlaždic, umístěním reflexních žlutých pruhů na hrany jednotlivých schodů. U schodiště vedou po obou stranách kovové zábradlí pro děti i dospělé osoby. Kovové sloupky zábradlí jsou označeny žlutou reflexní barvou, aby nedocházelo k naražení do nich.

Poranění o oplocení

Oplocení v daném prostoru je trojího typu. Drátové s ocelovými sloupky, betonové s ocelovo-dřevěnou konstrukcí a oplocení tvořené živým plotem. Všechny typy jsou popsány v kapitole venkovní dětská hřiště.

Požezání o sklo a skleněné výplně

Zasklení oken je tvořeno bezpečnostním tvrzeným sklem, přičemž okna přízemních místností jsou ve výšce 1,5 metru od země a tedy nepřístupná dětmi. Vstupní dveře do objektu jsou dřevěné se skleněnou výplní, která je pouze v horní 1/3 dveří a je opět s tvrzeného bezpečnostního skla.

Pád sněhu a jiných předmětů ze střech

K zamezení pádu sněhu ze střechy jsme na okraje střech umístili ocelové deskové zábrany, které jsou pevně uchyceny do střešní konstrukce. Desková zábrana znemožňuje sklouznutí sněhu ze střech.

Srážka motorovým vozidlem

Jelikož je parkoviště pro motorová vozidla v bezprostřední blízkosti s chodníkem pro osoby, umístili jsme betonové zábrany mezi parkoviště a chodník, které zamezují vjezd motorových vozidel mimo parkoviště. Betonové zábrany mají celkovou výšku 600mm, přičemž 300mm je viditelných umístěných nad povrchem parkoviště. Zbylá část betonového patníku je ukotvena v zemi, čímž jsme zabránili jeho posunu.

Odvedení, odlákání cizí osobou

Umístili jsme zamykatelnou branku mezi částí vstupu a částí s dětskými hřišti. Děti se samostatně bez dozoru nesmějí pohybovat u vstupní části, kde má přístup veřejnost. Celý areál je oplocen. Vstupy do objektu areálu jsou uzamykatelné.

8.4.2 Režimová opatření

Úklid

Úklid areálu se bude provádět jednou na konci pracovního týdne po skončení pracovního dne. Za úklid je zodpovědná pracovnice úklidu v MŠ. Odklizení sněhu v zimním období (i namrzlých ploch) provádí pracovník údržby. Odklizení sněhu se v zimních měsících provede v závislosti na klimatických podmínkách a to minimálně jednou ráno před otevřením MŠ pro veřejnost, dále podle potřeby. Po odklizení sněhové pokrývky pracovník provede

posyp parkoviště, chodníků, schodiště i bezbariérového přístupu technickou posypovou solí, která bude skladována spolu s ostatním náradím ve skladu náradí. Odklizení sněhu ze střechy bude prováděno v závislosti na klimatických podmínkách pracovníkem údržby, který bude provádět kontrolu střechy minimálně 1 týdně.

Revize vybavení

Kontrolu oplocení provádí pracovník údržby jednou měsíčně. Opravu betonového i drátěného oplocení provádí dle potřeby. Stříhání živého plotu provede dle potřeby a to tak, aby živý plot nezasahoval do prostoru a jeho výška výrazně nepřesahovala výšku betonového základu oplocení areálu. Pracovník údržby kontroluje, zda hlavní i vedlejší vstupní dveře plní funkci únikového východu.

Školení a seznámení dětí s riziky

Děti se nesmějí po venkovním areálu pohybovat bez dozoru zákonného zástupce nebo zodpovědného zaměstnance MŠ. Děti jsou o rizicích informovány první den pobytu v MŠ. Dále jsou děti seznámeny s riziky a vhodným chováním před vstupem do hlavní budovy i do venkovního areálu MŠ. Děti mají zakázáno vstupovat na parkoviště a do skladu náradí. Děti se musí při pohybu na schodišti držet zábradlí a smějí chodit pouze po chodnicích.

Přístup do areálu MŠ Jitřenka

Areál MŠ je přístupný veřejnosti během pracovní doby. Mimo tuto dobu jsou veškeré vstupy do areálu uzamknuty. Branka v areálu oddělující přední část a část se hřišti (v nákrese venkovního areálu MŠ Jitřenka označena D.1) je odemknuta pouze v případě, že probíhá na některém ze hřišť výchova dětí. Mimo tuto dobu je branka uzamknuta a veřejnost nemá do této části areálu přístup. Všichni zaměstnanci mají klíče od všech vstupů do areálu.

8.5 Dětská herna

V MŠ Jitřenka jsou v prvním patře umístěny dvě dětské herny, které jsou přístupné z hlavní chodby. Jednotlivé herny mají své vlastní sociální zařízení a sklad spacích potřeb. Vybavení je totožné, rozdílné je jen jeho rozmístění z důvodu jiných rozměrů místností a umístění oken. Pro ukázkou analýzy rizik jsme vybrali 1. oddělení MŠ Jitřenka pro mladší děti. Oddělení je rozděleno na dva sektory rozlišené různými podlahovými krytinami. První sektor je určen pro činnosti, které děti provádí vsedě u stolů (například výtvarné činnosti). Především kvůli výtvarným činnostem je zde podlaha tvořená linoleem, které je lehce

udržovatelné a čistitelné. Druhý sektor (hrací) slouží pro hry dětí a zároveň i jako spací část. Povrch je tvořen kobercem. Před spaním jsou dětem připraveny spací potřeby, které jsou mimo dobu odpočinku uloženy ve skladu spacích potřeb.

Obrázek 11 Dětská herna

8.5.1 Technická opatření

Riziko pádu

V místnosti byly odstraněny prahy dveří a přechod mezi kobercem a linoleem je plynulý, bez výškových schodů, o které by děti mohly zakopnout. Okna jsou otevíratelná maximálně 6,5cm, čímž jsme zamezili vypadnutí dítěte.

Poranění o sklo a skleněné výplně

Jedinými skleněnými výplněmi v místnosti je zasklení oken, které je z bezpečnostního tvrzeného skla. Televize je umístěná v dosahu dětí, ale je umístěná ve skříni, která má zahrnovací dvířka. Těmito dvířky je televize chráněna proti jejímu rozbití a to v době, kdy není používána.

Popálení od topení

Topení jsou umístěna skrytě ve zdivu. Před topením je dřevěná mříž, která zabraňuje dotyku na topení a jeho součásti. Mříž je opatřena zámkem, který znemožňuje její otevření dětmi. Přístupná je pouze termostatická hlavice, která nevyčnívá a nehrozí náraz dítěte do ní.

Nemoc způsobená nevhodnou teplotou v místnosti

Teplota v místnosti je regulována větráním okny a topeními které jsou osazeny termostatickými hlavicemi.

Úraz od elektrických zásuvek a elektrických spotřebičů

Elektrické zásuvky jsme opatřili ochranou a umístili je mimo dosah dětí. Elektrické spotřebiče jsou přístupné dětem, ale mají zákaz je samostatně používat. Spotřebiče jsou certifikované a jednou ročně jsou kontrolovány, jestli splňují požadavky na bezpečnost elektrických zařízení.

Náraz do dveřního křídla při otevření dveří jinou osobou

Dveře mezi sociálním zařízením a hernou mají otevíratelné dveřní křídlo směrem do herny. Z toho důvodu je na podlaze vyznačena výseč, ve které se dveřní křídlo při otevírání může pohybovat. Výseč je tvořena žlutou reflexní páskou.

Pád nábytku a předmětů z výšky, poranění o ostré hrany nábytku

Veškerý nábytek je ukotven k obvodovým zdem. Vysoké skříně nebo závěsné skříňky musí být stabilně uchyceny. Předměty umístěné nad úroveň hlavy dětí je nesmí ohrožovat. Musí být zavřené ve skříních nebo jejich váha nesmí ohrozit jejich zdraví v případě, že na ně spadnou. Nábytek přístupný dětem je bez ostrých hran.

Přiražení prstů při zavírání zásuvek a skříněk

V místnosti se nachází tři různé typy skříní. Skříně bez zavírání, skříně nepřístupné dětem nebo zamykatelné, které mají zavírací dvířka z pevných materiálů a posledním typem jsou skříňky s výsuvnými šuplíky z tkaného materiálu. U těchto šuplíků nehrozí zranění dětí způsobené přiražením prstů při zavírání. (Skříňka s šuplíky je uvedena na obrázku výše).

Ergonomické požadavky na stoly a židle

Ze statistiky vyplývá, že průměrná výška dětí předškolního věku je v rozmezí mezi 108 až 121 cm. Vzhledem k této výšce dětí jsme místnost vybavili židlemi se sedákem ve výšce

31cm od podlahy, deska stolu je ve výšce 53cm od podlahy. Veškerý nábytek je certifikovaný, bezpečný a z kvalitních materiálů.

8.5.2 Režimová opatření

Úklid

Částečný úklid je prováděn na konci každého pracovního dne a provádí ho jak pedagogický pracovník ve své třídě, tak i zaměstnanec úklidu. Pedagogický pracovník provede úklid ve smyslu urovnání použitých hraček, materiálů a spacích potřeb. Zaměstnanec úklidu provede vytření podlahy s linoleem, vysypání odpadkového koše, vysátí koberců a odstranění prachu. Celkový úklid ve třídách provádí zaměstnanec úklidu. Celkový úklid se provádí jednou za dva týdny a zahrnuje výměnu ložního prádla. Umývání oken provede zaměstnanec úklidu jednou měsíčně.

Revize vybavení

Především u elektronických zařízení je nutno provádět revizi jednou ročně. Revizi televize, stolního počítače a ostatní používané elektroniky provede certifikovaný revizní technik formou outsourcingu. Ostatní používané vybavení bude kontrolováno především pedagogickými pracovníky, kteří upozorní zaměstnance údržby o zjištěných nedostatcích. Zaměstnanec údržby zařízení následně opraví, zajistí jejich opravu specializovanou firmou (osobou), anebo je vyřadí z činnosti.

Školení a seznámení dětí s riziky

V dětských hernách se odehrává převážná část veškerých činností a proto je nutné děti před každou z nich upozorňovat na možná rizika. Hlavní školení o bezpečnosti provede pedagogický pracovník první školní den (nepřítomné děti jsou školeny samostatně po jejich příchodu). Hlavní školení stanoví pravidla používání zařízení a oprávnění dětí v jejich používání. Například zákaz samostatné manipulace s elektrickými zařízeními, odchodu mimo hernu bez svolení pedagogického pracovníka, zákaz vstupu do skladu spacích potřeb, otevírání oken, manipulace s topeními.

Přístup do místnosti

Dětské herny jsou přístupné pouze v průběhu pracovního dne. Z důvodu cenného vybavení jsou dětské herny zamykány po skončení pracovního dne i během provádění činností mimo dětskou hernu (odchod do tělocvičny, venkovní hřiště, odchod mimo areál MŠ). Klíče od místností mají všichni zaměstnanci MŠ kromě kuchařů.

Další opatření

Spací potřeby jsou ukládány ve speciálních skříních ve skladu spacích potřeb, do kterého děti nemají samostatně přístup. Spací potřeby se skládají z pěnové matrace, polštáře a peřiny. Veškeré části jsou potaženy odnímatelným látkovým potahem, který bude pracovník úklidu měnit jednou za dva týdny. Speciální skříně zajišťují oddělenost matrace, polštáře i peřiny, tak aby nedocházelo k tvorbě plísní a udržování vlhkosti. Každé dítě má označenou část skříně, do které je jeho ložní prádlo ukládáno.

8.6 Jídelna

Jídelna je v celém objektu MŠ Jitřenka jedna, je umístěna v přízemí objektu a je společná jak pro zaměstnance, tak i pro děti navštěvující MŠ. V MŠ Jitřenka nefunguje kuchyně s jídelnou pro veřejnost. Jídelna má kapacitu pro 32 dětí a 8 dospělých osob. V jídelně probíhá vydávání snídaní, obědů a dvou svačtin během dne.

Obrázek 12 Jídelna v MŠ Jitřenka

8.6.1 Technická opatření

Riziko pádu

Podlaha v místnosti je tvořena linoleem, které je lehce udržovatelné a v případě, že není mokré, nehrozí riziko pádu osob. Vstupní dveře do místnosti jsou bez prahu.

Popálení od topení

Topení jsou zasazeny do zdiva. Jejich horké součásti, o které se mohou osoby popálit, jsou skryty za dřevěnou zamykatelnou mříž. Přístupná je pouze termostatická hlavice, kterou lze regulovat teplotu v místnosti.

Požezání o sklo a skleněné výplně

Vstupní dveře jsou dřevěné se skleněnou výplní. Skleněná výplň je pouze v horní 1/3 dveří, která je nepřístupná dětem a nehrozí propadnutí dítěte skrz ni. Zasklení oken je tvořeno bezpečnostním tvrzeným sklem.

Úraz od elektrických zásuvek

Jediné dvě elektrické zásuvky jsou umístěny v prostoru dveří vedle skříně. Jsou opatřeny ochranou.

Poranění o ostré hrany nábytku

Stoly v místnosti (jak dětské, tak pro dospělé osoby) mají zaoblené hrany potažené dýhou. Výdejní pult je také bez ostrých hran, do kterých by děti mohly narazit. Skřín umístěná v zádveří mimo pohyb dětí a je ukotvena k obvodovému zdivu, jako ochrana proti jejímu převržení.

Ergonomické požadavky na stoly a židle

Ze statistiky vyplývá, že průměrná výška dětí předškolního věku je v rozmezí mezi 108 až 121 cm. Vzhledem k této výšce dětí jsme místnost vybavili židlemi se sedákem ve výšce 31cm od podlahy, deska stolu je ve výšce 53cm od podlahy. Veškerý nábytek je certifikovaný, bezpečný a z kvalitních materiálů.

8.6.2 Režimová opatření

Úklid

Úklid místnosti provádí pracovník úklid vždy na konci pracovního dne. Úklid zahrnuje vytření podlahy, očištění stolů a židlí, výdejního pultu. Především vytření podlahy se musí provádět po skončení pracovního dne, aby nebylo linoleum kluzké a nehrozil pád dětí. Jednou měsíčně zaměstnanec úklidu očistí okna.

Revize vybavení a zařízení

Zaměstnanec údržby provádí údržbu především otopné soustavy a to jednou týdně. Zkontroluje těsnost spojů topení a provede odvzdušnění. Opravy provede nebo zajistí na vyžádání některého z pedagogických pracovníků, který jej upozorní na závadu.

Školení a seznámení dětí s riziky

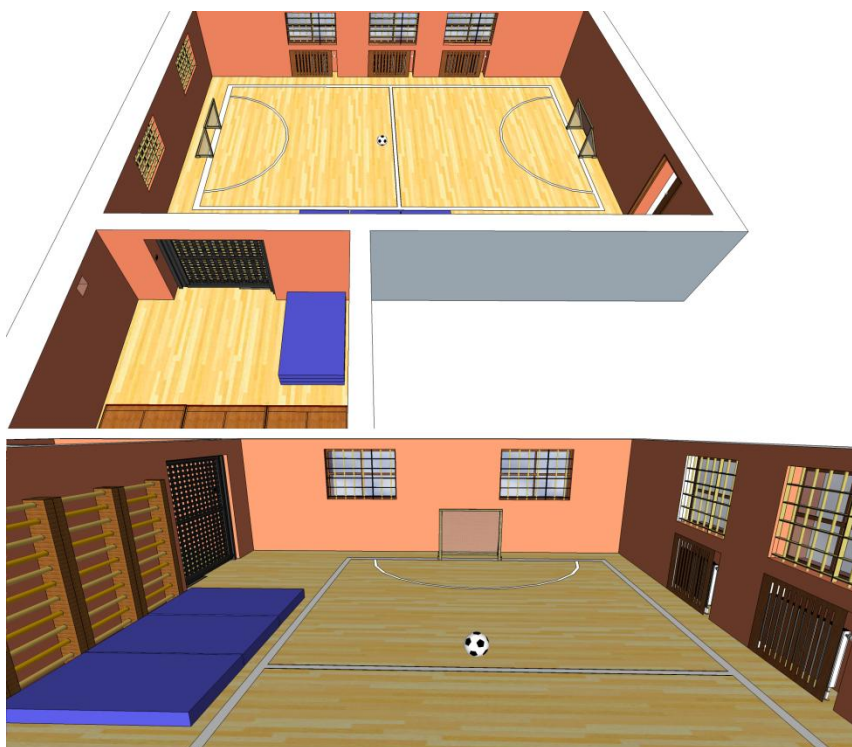
Děti jsou pedagogickým pracovníkem školeny o režimu a způsobu chování v jídelně na začátku školního roku. Děti jsou dále seznámeny se způsobem pohybu po místnosti bez jídla i s jídlem, se správným držením příboru a chováním při stolování.

Přístup do místnosti

Děti mají zákaz samostatného vstupu do místnosti bez předchozího pověření pracovníkem provádějícím dozor. Jídelna je po celý den odemknuta.

8.7 Tělocvična

Tělocvična v MŠ Jitřenka je umístěna v přízemí a slouží pouze k činnostem spojeným s výchovou dětí (není přístupná veřejnosti). Jediným stabilním vybavením tělocvičny jsou dřevěné žebřiny umístěné po straně místnosti. Další vybavení je umístěno ve skladu v případě, že není využíváno. Sklad je oddělen od tělocvičny kovovou mříží, která je při otevření zasouvána do zdiva.

Obrázek 13 Tělocvična

8.7.1 Technická opatření

Riziko pádu

K minimalizování rizika pádu dětí je veškeré vybavení umístěno ve skladu (nehrozí zakopnutí, pád na hranu). Úklid podlahy je prováděn po každém použití místnosti na konci dne, kdy už se nepočítá s pohybem dětí. Pád ze žebřin minimalizujeme počtem dětí, který bude žebřiny v danou chvíli využívat. Tento počet je dán schopnostmi dětí a počtem pedagogických pracovníků, kdy na jednoho pracovníka dozoru mohou připadat maximálně dvě děti šplhající po žebřinách. Při provádění činností na žebřinách je nutno pod ně umisťovat matrace, které jsou umístěny ve skladu nářadí.

Popálení od topení

Topení je umístěno ve zdivu. Součásti, které při kontaktu mohou způsobit popálení, jsou umístěny za dřevěnou uzamykatelnou mříží. Přístupné jsou pouze termostatické hlavice.

Poranění o vybavení

Veškeré používané vybavení a atrakce jsou certifikované a vyrobené z odolných materiálů. Dřevěné vybavení je bez ostrých hran. Branky jsou plastové (lehké) a neukotvují se k podlaze. Díky tomu v případě nárazu do nich, dojde k jejich odsunutí bez poranění dětí.

Požezání o sklo a skleněné výplně

Okna jsou chráněna sítěmi, které jsou ukotveny ve zdivu na háčcích před každým oknem. Síť slouží jako ochrana především při míčových hrách. Okna jsou zasklena tvrzeným bezpečnostním sklem.

8.7.2 Režimová opatření

Úklid

Za úklid vybavení tělocvičny je zodpovědný pracovník provádějící dozor při činnostech s dětmi v tělocvičně. Vybavení musí být umístěno po skončení činnosti na své místo tak, aby byla plocha tělocvičny prázdná a byl umožněn úklid podlahy zaměstnancem úklidu. Úklid tělocvičny provede zaměstnanec úklidu po použití místnosti na konci pracovního dne.

Revize vybavení

V tělocvičně se nepoužívá žádné elektronické vybavení. Vybavení je pouze dřevěné a plastové. Vybavení kontroluje zaměstnanec MŠ provádějící dozor nad dětmi při jeho předávání dětem nebo jeho používání. Případné nedostatky hlásí zaměstnanci údržby, který jej opra-

ví, zajistí opravu nebo ho vyřadí. Zaměstnanec údržby jednou týdně kontroluje topení v tělocvičně. Jeho těsnost a stav dřevěných mříží, které jsou před topením.

Školení a seznámení dětí s riziky

Děti jsou školeny na začátku školního roku o rizicích činností, které se budou v tělocvičně vykonávat, jsou stanoveny zákazy samostatného vstupování do tělocvičny, manipulace s topeními, vstup do skladu náradí a šplhání po žebřinách bez dozoru pověřené osoby. Pedagogický dozor provádí školení dětí před každým vstupem do tělocvičny nebo před vykonávanou činností.

Přístup do místnosti

Tělocvična je po celý den odemknuta. Jsou stanovena pravidla přístupu, kdy se zde nesmějí pohybovat děti bez dozoru pedagogického pracovníka. Veřejnost zde nemá přístup.

8.8 Dětské šatny

Dětské šatny jsou umístěny v přízemí objektu. Každé oddělení má svou vlastní šatnu přístupnou z hlavní chodby. Vybavení je stejné, liší se pouze rozmístěním nábytku. Šatny mají kapacitu pro 28 dětí, přičemž každé dítě má vlastní označenou skříňku. Na obrázku níže je model jedné z dětských šaten.

Obrázek 14 Dětská šatna

8.8.1 Technická opatření

Riziko pádu

V šatnách se děti převlékají a přezouvají po příchodu z venku. V závislosti na tom zde může být podlaha mokrá i během dne, a to především v zimním období, z toho důvodu jsme použili protiskluzovou dlažbu, která je funkční i za mokra. Dále jsme také odstranili práh dveří. Okna jsou otevíratelná maximálně 6,5cm a jsou umístěna mimo dosah dětí.

Požezání o sklo a skleněné výplně

Vstupní dveře do místnosti jsme použili celodřevěné. Zasklení oken je z bezpečnostního tvrzeného skla. Okna jsou umístěna mimo dosah dětí a neprovádí se zde žádné aktivity, při kterých by k jeho rozbití mohlo dojít.

Popálení od topení

Šatny jsou poměrně malé místnosti, a proto se zde nachází vždy pouze jeden radiátor, který je skrytý ve zdivu a chráněný uzamykatelnou dřevěnou mříží.

Úraz od elektrických zásuvek

Elektrické zásuvky jsme umístili mimo dosah dětí a to ve výšce 2m od podlahy. I přesto je zásuvka vybavena ochranou.

Poranění o vybavení

Jediným vybavením šaten jsou šatní skříňky. Skříňky jsou ukotvené ke zdivu (nehrozí jejich pád) a nemají uzavíratelné části (nehrozí přivření prstů). Skříňky jsou odděleny tak, aby nevznikaly ostré hrany. Místo kovových ostrých věšáků jsme použili dřevěné zaoblené, o které se děti nemohou pořezat ani jakkoli jinak poranit.

Infekční onemocnění

Každé dítě má vlastní skříňku označenou na pravém horním rohu značkou. Skříňky jsou odděleny a skládají se z několika částí. Hlavní část na bundu, deštník a jiné, pod kterou je kovová vanička na zachycení vody v případě mokrého oblečení. Kovová vanička je obložena dřevem a lze ji ze skříňky vytáhnout (vylítí vody z ní). Po pravé straně skříňky jsou umístěny dvě poličky. Ve spodní části skříňky je část pro venkovní obuv.

Pád předmětů a nábytku z výšky

Je zakázáno umísťovat jakékoliv předměty nad úroveň hlavy dětí. (horní části skříněk, okenní parapety). Skříňky jsou ukotveny ve zdivu a nehrozí jejich pád.

8.8.2 Režimová opatření

Úklid

Částečný úklid v místnosti provádí zaměstnanec úklidu vždy na konci pracovního dne. Částečný úklid zahrnuje úklid podlahy, prachu a kovových vaniček skříněk (jestli se v nich nachází voda). Celkový úklid zahrnuje částečný úklid a mytí oken. Celkový úklid provádí zaměstnanec úklidu podle potřeby.

Revize vybavení

Zaměstnanec údržby provádí kontrolu topení jednou týdně. Sleduje jeho těsnost, zavzdušnění a stav dřevěné mříže před topením. Opravy skříněk provádí vždy po upozornění pedagogického pracovníka. Sám kontrolu skříněk neprovádí.

Školení a seznámení dětí s riziky

Pedagogický pracovník provede školení dětí na začátku školního roku. Během školení jsou dětem přiřazeny skříňky a jejich značení, které je shodné i se značením ložního prádla. Samostatnost dětí při převlékání je individuální a je nutné, aby tuto dovednost trénovali

s dětmi i rodiče mimo MŠ. S oblékáním dětí pomáhá dozor. Dětem je stanoven zákaz ukládání cenných věcí v šatnách, používání cizích skříněk, manipulace s topeními a okny.

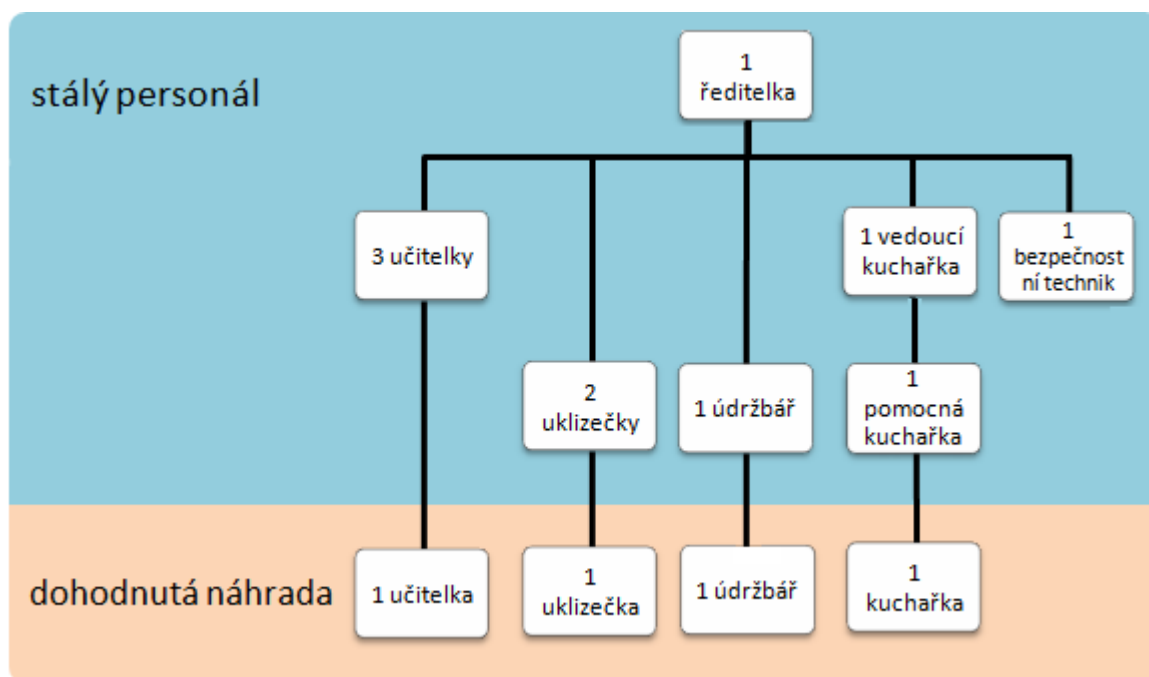
Přístup do místnosti

Děti nesmí vstupovat do šaten samostatně bez dozoru zaměstnance MŠ nebo zákonného zástupce. Na začátku a konci pracovního dne mají do šaten přístup děti společně se zákonným zástupcem, který zajistí převléknutí dítěte. Šatny se po celý den nezamykají, a proto se zde nesmí ukládat cenné předměty.

9 NÁVRH SYSTÉMU ŘÍZENÍ BOZP V MŠ JITŘENKA

9.1 Organizační členění

Před zavedením systému řízení BOZP mateřská škola zaměstnávala celkem 8 osob (ředitelka, 3 učitelky, 2 kuchařky, 1 uklízečka a 1 údržbář). Nebyla stanovena žádná struktura a pravomoci mezi jednotlivými zaměstnanci. Navrhujeme následující strukturu a počty zaměstnanců.

Obrázek 15 Organizační struktura v MŠ Jitřenka

Navrhujeme navýšení počtu stálých zaměstnanců o dva, a to o jednu uklízečku a jednoho bezpečnostního technika. Jedna uklízečka není schopná zvládnout veškeré požadované činnosti. Bezpečnostní technik je zodpovědný za veškeré činnosti spojené s BOZP a PO v MŠ. Oproti původnímu stavu jsme smluvně zajistili náhradu za stálé zaměstnance v případě jejich nemoci, úrazu s pracovní neschopností nebo jiných důvodů. Náhradní zaměstnanci jsou kvalifikováni na danou činnost. Všichni zaměstnanci mají písemně stanoveny své kompetence. V oblasti svých kompetencí mají právo rozhodovat bez svolení ředitelky MŠ. Mají ovšem povinnost ředitelku o svých rozhodnutích informovat. Za své rozhodnutí mají plnou zodpovědnost. Ředitelka vykonává činnost učitele.

9.2 Vnitřní řád MŠ Jitřenka

Školní řád mateřské školy je zpracován v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), vyhláškou MŠMT ČR č.43/2006, kterou mění vyhláška č.14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání. [17]

Školní řád MŠ Jitřenka stanovuje:

1. organizaci provozu a denní režim jednotlivých tříd
2. úplatu za vzdělávání a stravné
3. způsob přijímacího řízení a ukončení docházky dítěte
4. práva a povinnosti zákonných zástupců dítěte, dětí a zaměstnanců MŠ
5. podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí

9.2.1 Provoz MŠ Jitřenka

Provoz bude v MŠ Jitřenka probíhat od 1.8 do 30.6 mimo státem uznávané svátky. Provoz v měsíci červenci bude probíhat v závislosti na počtu přihlášených dětí. Pokud tento počet bude nižší než 15 dětí, provoz nebude z ekonomických důvodů probíhat.

V MŠ Jitřenka probíhá provoz v pracovních dnech od pondělí do pátku a to vždy od 6:00 do 16:00 hodin. Mimo tuto dobu je areál mateřské školy uzavřen. Nástup zaměstnanců je dán písemně v jejich pracovních smlouvách. Pracovní doba jednotlivých zaměstnanců:

Pedagogický pracovník: dle pracovní smlouvy

Vedoucí kuchyně: 6:00 až 15:00

Pomocná kuchařka: 7:00 až 15:00

Uklizečka: 6:00 až 12:00
12:00 až 18:00

Údržbář: 8:00 až 16:00

Bezpečnostní technik: navštěvuje MŠ jednou týdně z důvodu kontroly a dále v časech školení zaměstnanců po předchozí dohodě s ředitelkou

Uklizečky pracují po směnách a to především kvůli nutnosti provádět úklid jak v průběhu dne, tak i po skončení provozu na konci pracovního dne.

Venkovní areál MŠ Jitřenka je přístupný od 6:00 do 16:00. Do vnitřních prostor je možný přístup bez omezení od 6:00 do 6:30. Mimo tuto dobu je objekt MŠ uzamčen a vstup je možný pouze po odemknutí hlavního vchodu některým ze zaměstnanců.

Denní režim jednotlivých tříd

Denní režim je stanoven rozdílně pro každé oddělení a to z důvodu omezené kapacity jídelny. V jídelně se může stravovat vždy pouze jedna třída, a to i v případě nižšího celkového počtu dětí. Denní režim není pevný a může dojít k jeho změně. Změna lze očekávat především u dopoledního pobytu venku, který je závislý na počasí a je možné jej zaměnit s odpolední samostatnou činností dětí.

činnosti	1. oddělení	2. oddělení
příchod dětí do MŠ	6:00 - 6:30	6:00 - 6:30
skupinová činnost	6:30 - 9:00	6:30 - 9:15
pobyt venku	9:15 - 11:30	9:30 - 12:00
odpolední spánek	12:00 - 14:00	12:30 - 14:30
samostatná činnost	14:15 - 16:00	14:45 - 16:00
stravování		
svačina	9:00 - 9:15	9:15 - 9:30
oběd	11:30 - 12:00	12:00 - 12:30
svačina	14:00 - 14:15	14:30 - 14:45

Tabulka 60 Denní režim v MŠ Jitřenka

9.3 Školení zaměstnanců

Školení zaměstnanců o BOZP a PO provádí bezpečnostní technik jednou ročně. Školení zahrnuje i seznámení zaměstnanců s riziky, kterým jsou děti v MŠ vystaveny, technickým a režimovým opatřením, které je nutno dodržovat. Pedagogičtí pracovníci jsou dále poučeni o způsobu a četnosti školení dětí a následné kontrole dodržování stanovených pravidel k zajištění jejich bezpečnosti.

9.4 Školení dětí

Děti jsou školeny o bezpečnosti a ochraně zdraví při pohybu a provádění činností v MŠ pedagogickými pracovníky. Školení je prováděno na začátku školního roku a následně opakovaně před prováděním činností, u kterých je ohrožen život a zdraví dětí. Způsob školení dětí se může lišit v závislosti na schopnostech dětí udržet pozornost, pamatovat si získané informace a pochopit daný problém. Pedagogický pracovník školí děti formou hry, diskuze nebo přednášky. Ověřování znalostí a dodržování stanoveného bezpečného chová-

ní provádí pedagogický pracovník při veškerých činnostech. Při zjištění nedostatků provede proškolení celé skupiny dětí, nebo dítěte individuálně v závislosti na závažnosti vzniklého problému. V případě absence dítěte během prvního školení na začátku školního roku je dané dítě školeny pedagogickým pracovníkem individuálně při nejbližší možné příležitosti.

Osnova školení dětí na začátku školního roku:

1. Školní řád
2. Bezpečné chování ve třídě, na chodbě, schodištích, šatnách
3. Bezpečné chování při příchodu/odchodu z MŠ a na veřejnosti, komunikacích
4. Zákazem přinášení cenných předmětů a předmětů, které nesouvisí s vyučováním
5. Postup při úrazech
6. Nebezpečí vzniku požáru
7. Postup v případě požáru

O školení na začátku školního roku je proveden záznam v třídní knize. Záznam obsahuje seznam dětí, které byly školeny, důvod školení a identifikaci osoby, která školení provedla. Individuální školení dětí, která se nezúčastnili skupinového školení je také zaznamenáno v třídní knize.

Školení před prvním prováděním činností v prostředí:

1. Tělocvičny
2. Dětského hřiště
3. Mimo areál MŠ Jitřenka (výlet, exkurze, procházka)

O prvním školení je proveden záznam v třídní knize. Záznam obsahuje seznam dětí, které byly školeny, důvod školení a identifikaci osoby, která školení provedla.

Opakované školení před prováděním činností, u kterých může dojít k ohrožení života a zdraví dětí není zaznamenáváno v třídní knize.

9.5 Evidence úrazů

Při úrazu dítěte je nutné dát ho ihned ošetřit lékařem a provést zápis do knihy úrazů, také okamžitě uvědomit ředitelku MŠ a zákonného zástupce dítěte. Kniha úrazů bude vedena elektronicky i tištěnou formou. Záznam úrazu provede pedagogický pracovník elektronicky, následně jej vytiskne a vloží do tištěné Knihy úrazů, která bude k nahlédnutí zákonnému zástupci dítěte, o kterém bude vedený záznam. Rozbory úrazů provádí bezpečnostní

technik. Ze získaných informací z Knihy úrazů, stanoví riziková prostředí a nejčastější způsoby poranění osob, zavede nutná opatření, která dané rizika minimalizují. Po zavedení technických opatření kontroluje spolu se zaměstnancem údržby jejich funkčnost. Dodržování režimových opatření kontroluje samostatně.

9.6 Zavádění a kontrola technických a režimových opatření

Technická a režimová opatření vycházejí z analýzy rizik, kterou provádí bezpečnostní technik. Analýza rizik v MŠ Jitřenka, kterým jsou vystaveny děti, je uvedena v kapitole 7 – Analýza rizik v modelovém prostředí. Uvedeným způsobem bude postupovat bezpečnostní technik. Stanoví nutná opatření a následně bude provádět jejich kontrolu jednou měsíčně. V závislosti na získaných informacích z provedené kontroly určí efektivitu daného opatření a případně navrhne jeho úpravu. Jakákoliv opatření, která chce bezpečnostní technik uvést do provozu, konzultuje s ředitelkou MŠ Jitřenka. Po získání souhlasu jsou technická opatření zavedena za pomoci pracovníka údržby. S režimovými opatřeními seznámí bezpečnostní technik veškeré zaměstnance, kterých se dané opatření týká.

9.7 Údržba areálu a zařízení v MŠ Jitřenka

Za údržbu a úklid venkovního areálu MŠ Jitřenka i vnitřních prostor zodpovídají zaměstnanci úklidu a údržby. Seznam činností a četnost jejich provádění je stanovena v pracovní smlouvě. Činnosti prováděné zaměstnanci údržby i úklidu jsou popsány v kapitole 8 – Návrh technických a režimových opatření v MŠ Jitřenka k minimalizaci dopadů rizik. V této kapitole jsou uvedeny prostory, kde se mohou pohybovat děti a v režimových opatřeních jsme definovali činnosti a jejich četnost provádění.

9.8 Stanovení zodpovědností

Jednoznačné povinnosti zaměstnavatelů i zaměstnanců určují paragrafy Zákoníku práce. Ředitel MŠ nese hlavní zodpovědnost. I když pověří zaměstnance nebo firmu (fyzickou neb právnickou osobu), aby na základě smlouvy pro MŠ určitou oblast zabezpečovala (úklid, kuchyně, údržba, ...), nesnímá to z něj odpovědnost. Ve smlouvě mohou být uvedeny určité sankce, pokud firma nebo zaměstnanec neprovádí smluvní činnost vhodně.

Ředitelka MŠ Jitřenka stanoví smluvně zodpovědnosti zaměstnancům následovně:

Bezpečnostní technik

- analýza rizik venkovního i vnitřního prostředí MŠ a prováděných činností

- zavádění opatření k minimalizaci rizik
- kontrola funkčnosti a efektivity opatření
- školení zaměstnanců MŠ o BOZP a PO
- kontrola dodržování systému BOZP a PO zaměstnanci

Učitelky (i ředitelka vykonávající činnost učitele)

- odpovědnost za bezpečnost dětí od doby jejich převzetí od zákonného zástupce až do doby jejich předání zpět zákonnému zástupci nebo jiné pověřené osobě
- hlavní i opakované školení dětí a seznámení s riziky
- provádění dozoru nad dětmi
- záznam úrazů do knihy úrazů
- účastnit se školení BOZP a PO

Vedoucí kuchařka

- správa kuchyně
- objednávky a komunikace s dodavateli
- tvorba jídelníčku dle požadovaných celkových nutričních hodnot potravin
- příprava jídel
- účastnit se školení BOZP a PO

Pomocná kuchařka

- příprava jídel
- umývání a úklid nádobí
- účastnit se školení BOZP a PO

Uklizečka

- úklid všech vnitřních i venkovních prostor MŠ, dle stanoveného harmonogramu
- komunikace a spolupráce s městskou prádelnou
- účastnit se školení BOZP a PO

Údržbář

- kontrola venkovního areálu i vnitřních prostor a jejich vybavení
- pravidelná údržba (otopná soustava, trávník, živé ploty,...)
- odklizení sněhu, údržba chodníků
- samostatné provádění oprav a komunikace s firmou, která opravy provádí
- účastnit se školení BOZP a PO

Ředitelka MŠ průběžně sleduje, zda zaměstnanci plní jim přidělené činnosti. V případě pochybení ze strany zaměstnanců ředitelka zajistí nápravu a stanoví sankce.

9.9 Poskytování první pomoci a ošetření při poranění

Poskytnout první pomoc musí být schopni všichni zaměstnanci MŠ Jitřenka. Za organizování první pomoci, přivolání složek IZS, evakuaci zaměstnanců a dětí jsou zodpovědní pedagogičtí pracovníci nebo vedoucí kuchařka. Drobná poranění dětí ošetří pedagogický pracovník provádějící dozor. K ošetření využije materiál z lékárničky, která je nejbližší ke vzniklému incidentu. Lékárničky jsou v celém areálu MŠ Jitřenka čtyři. Jejich umístění je následovné: v každé třídě jedna, jedna v šatně kuchařek a poslední ve venkovním skladu nářadí. Lékárničky jsou vybaveny takovým zdravotnickým materiálem, který odpovídá rizikům, kterým jsou děti i zaměstnanci MŠ vystaveni a platným předpisům.

9.10 Poskytování OOPP a čisticích prostředků

Nařízení vlády č.495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování OOPP, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků, nařizuje zaměstnavateli poskytovat takové OOPP, kterými minimalizuje dopad možných rizik, kterým jsou zaměstnanci vystaveni. Čisticí, mycí a desinfekční prostředky jsou uchovávány mimo dosah dětí v zamykatelných místnostech, kde mají děti zakázaný přístup. Mezi používané OOPP v MŠ Jitřenka patří ochranné rukavice, ochranné brýle, chrániče sluchu a boty s pevnou patou.

9.11 Kategorizace prací a lékařské prohlídky zaměstnanců

Ředitelka MŠ Jitřenka je povinna zařadit veškeré zaměstnance do náležité kategorie z hlediska BOZP podle vyhlášky ministerstva zdravotnictví č. 432/2003 Sb. V závislosti na kategorii se liší i četnost lékařských prohlídek. Zaměstnanec musí být seznámený s tím, ve které kategorii je zařazen, s četností lékařských prohlídek i s tím, u kterého lékaře k prohlídce dojde.

Periodické prohlídky musí být u všech zaměstnanců školy prováděny u poskytovatele pracovně lékařských služeb. Výjimkou jsou zaměstnanci, kteří jsou zařazeni do I. kategorie a není součástí jejich práce činnost, pro jejíž výkon jsou podmínky stanoveny jinými právními předpisy. Pedagogický pracovník a pracovníci zařazení v kategorii II. a výše musí periodické prohlídky absolvovat u poskytovatele pracovně lékařských služeb (smluvní lékař). [18]

Zařazení zaměstnanců doporučujeme následující:

zaměstnanec	kategorie	četnost lékařských prohlídek
pedagogický pracovník	II	jednou za 4 roky nebo jednou za 2 roky nad 50 let
vedoucí kuchyně	II	jednou za 4 roky nebo jednou za 2 roky nad 50 let
pomocná kuchařka	II	jednou za 4 roky nebo jednou za 2 roky nad 50 let
uklízečka	II	jednou za 5 let nebo jednou za 3 roky nad 50 let
údržbář	II	jednou za 5 let nebo jednou za 3 roky nad 50 let
bezpečnostní technik	I	jednou za 6 let nebo jednou za 4 roky nad 50 let

Tabulka 61 Zařazení zaměstnanců MŠ Jitřenka dle kategorizace prací

ZÁVĚR

Diplomová práce s názvem „Návrh systému řízení BOZP v zařízeních zabývajících se výchovou předškolní mládeže“ je rozdělena do dvou hlavních částí - teoretickou a praktickou.

Teoretická část se skládá ze čtyř kapitol. První kapitola seznamuje čtenáře s nejpoužívanějšími všeobecnými pojmy z oboru BOZP a termíny, se kterými se setkáváme v oblasti předškolní výchovy. Seznámení s terminologií slouží ke správnému pochopení následující kapitoly, kterou jsou normativní a legislativní požadavky BOZP, a stejně tak i pro další části diplomové práce. Ze statistiky nejčastějších úrazů dětí v mateřských školách vycházíme při navrhování bezpečného prostředí a systému řízení BOZP v modelovém prostředí. Veškeré body teoretické části slouží jako podklad pro dosažení požadovaného cíle v praktické části práce.

V praktické části jsme prostřednictvím 30ti otázek dotazníkového šetření určili nedostatky v systémech řízení BOZP v mateřských školách a identifikovali zdroje rizik. Zásadními nedostatky a pochybeními je nesprávný způsob školení dětí pedagogickými pracovníky, nevhodné školení zaměstnanců MŠ a jeho malá četnost, neprovádění nácviku evakuace, nízký počet lékárníček, neznalost první pomoci pedagogickými pracovníky a v nízkém počtu zaměstnanců MŠ, kteří současně provádějí dozor nad dětmi. Mezi nejrizikovější prostory v mateřských školách pedagogičtí pracovníci zařadili venkovní dětská hřiště, schodiště a umývárny. Nejrizikovější jsou činnosti spojené s pohybem mimo areál MŠ (exkurze, vycházky, výlety), činnosti na venkovním dětském hřišti a volná činnost dětí v herně.

Další kapitolou praktické části práce bylo vytvoření modelového prostředí mateřské školy. Z výsledků dotazníkového šetření jsme sestavili analýzu rizik, navrhli technická a režimová opatření, které jsme do modelového prostředí aplikovali. Analýza rizik se zabývá pouze prostory, kde se očekává pohyb dětí. Opatření jsme graficky implementovali do modelu a režimová opatření slovně popsali. V poslední kapitole praktické části práce jsme sestavili návrh systému řízení BOZP pro modelové prostředí mateřské školy.

Cílem diplomové práce je seznámit čtenáře s bezpečností a ochranou zdraví při práci v prostředí předškolní výchovy, stanovit povinnosti a doporučení, které jsou popsány v platných zákonech, normách a vyhláškách. Dalším cílem bylo navrhnout systém řízení BOZP, technické a režimové opatření, které je možné aplikovat do kterékoliv mateřské školy, a to tak, aby splňovala požadavky na bezpečnost dětí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] JANÁKOVÁ, Anna. Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Olomouc: ANAG, 1999-, sv. ISBN 978-80-7263-685-3.
- [2] SMEJKAL, Vladimír. Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha, 2010, 354 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3051-6.
- [3] NEUGEBAUER, Tomáš. Vyhledání a vyhodnocení rizik v praxi. Vyd. 1. Praha: Aspi, 2008, 88 s. ISBN 978-80-7357-356-0.
- [4] Česká republika. Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků. In: 495/2001 Sb. 2001. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=51992&nr=495~2F2001&rpp=15#local-content>
- [5] KOSINA, Miroslav. BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI: učební text č. 17 [online]. Praha, 2010 [cit. 2014-02-20]. Dostupné z: <http://www.ospkop.cz/dokumenty/category/8-bozp?download=44%3Abezpecnost-a-ochrana-zdravi-pri-praci>
- [6] BĚLINA, Miroslav. Zákoník práce: komentář. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012, xviii, 1616 s. Velké komentáře. ISBN 978-807-1792-512
- [7] Nejskolky.cz: Najděte si svou nej pro Vaše dítě [online]. 2014 [cit. 2014-02-20]. Dostupné z: <http://www.nejskolky.cz/typy-skolek/>
- [8] Česká republika. Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů. In: Předpis č. 563/2004 Sb. 2004. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-563>
- [9] VOKÁČ, Petr. Vyhláška o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů. Školský management [online]. 2010, 4.2 [cit. 2014-05-01]. Dostupné z: http://clanky.rvp.cz/wp-content/uploads/prilohy/12903/vyhlaska_o_evidenci_urazu_deti_zaku_a_studentu.pdf
- [10] Česká republika. O hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých. In: č. 410/2005 Sb. 2005. Dostupné z: <http://www.tzb-info.cz/pravni-predpisy/vyhlaska-c-410-2005-sb-o-hygienickych-pozadavcich-na-prostory-a-provoz-zarizeni-a-provozoven-pro-vychovu-a-vzdelavani-deti-a-mladistvych>

- [11] ČSN EN 1176. Zařízení a povrch dětského hřiště. Brno: VELNOR spol. s r.o., 2009.
- [12] ČSN EN 1177. Povrch dětského hřiště tlumící náraz. Brno: VELNOR spol. s r.o., 2009.
- [13] Požadavky na provoz dětských hřišť, sportovišť a tělocvičen. RevizeKontroly.cz [online]. 2012 [cit. 2014-05-01]. Dostupné z:
<http://www.revizekontroly.cz/ostatni/item/pozadavky-na-provoz-detskych-hrist-sportovist-a-telocvicen>
- [14] BENEŠOVÁ, Veronika, Milada ŠROMOTOVÁ, Zdeněk OPIČKA a Pavel ŠULC. Bezpečná mateřská škola: Prevence úrazů a násilí dětí předškolního věku [online]. 2012 [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://nkcpu.cz/data/2013-03-12-08-38-23-2013-03-07-11-31-29-Methodika-MS-nahled.pdf>
- [15] MŠ Mezi Domy [online]. 2013 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z:
<http://www.msmezidomy.cz/aktuality.php>
- [16] Česká republika. Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání. In: 2005. 2005. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-c-14-2005-sb-o-predskolnim-vzdelavani-1>
- [17] Školní řád. MŠ Vejvanovského [online]. 2013 [cit. 2014-05-01]. Dostupné z: <http://www.msvejvanovskeho.cz/pro-rodice/skolni-rad/>
- [18] Instrukce odboru školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Plzeňského kraje. In: Instrukce odboru školství, mládeže a sportu č. 10/2013 [online]. 2013 [cit. 2014-05-01]. Dostupné z: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/instrukce-odboru-skolstvi-mladeze-a-sportu-c-102013>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
ČNR	Česká národní rada
ČR	Česká republika
ČSN	Česká technická norma
ČÚBZ	Český úřad bezpečnosti práce
EN	Evropská norma
IZS	Integrovaný záchranný systém
MR	Míra rizika
MR _S	Míra rizika – současná
MR _V	Míra rizika – výsledná
MŠ	Mateřská škola
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
N	Následky
N.V.	Nařízení vlády
OOPP	Osobní ochranné pracovní pomůcky
PP _V	Pravděpodobnost výskytu rizika
rh	Relativní vlhkost v místnosti
Sb.	Sbírka
T _{gmax}	Maximální teplota místnosti naměřená na kulovém teploměru
T _{gmin}	Minimální teplota místnosti naměřená na kulovém teploměru
T _{gopt}	Optimální teplota místnosti naměřená na kulovém teploměru
va	Rychlost proudění vzduchu v místnosti
VŠ	Vysoká škola

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Nákres venkovního areálu MŠ Jitřenka	45
Obrázek 2 Nákres přízemí MŠ Jitřenka	47
Obrázek 3 Nákres prvního podlaží MŠ Jitřenka	49
Obrázek 4 Úvodní strana internetového dotazníku.....	51
Obrázek 5 Příklad první grafické metody znázornění výsledku.....	53
Obrázek 6 Příklad druhé grafické metody znázornění výsledku	53
Obrázek 7 Sociální zařízení 1. oddělení	93
Obrázek 8 Chodba a schodiště uvnitř MŠ Jitřenka.....	96
Obrázek 9 Venkovní dětská hřiště v MŠ Jitřenka.....	99
Obrázek 10 Venkovní areál MŠ Jitřenka mimo dětská hřiště	103
Obrázek 11 Dětská herna.....	106
Obrázek 12 Jídelna v MŠ Jitřenka	109
Obrázek 13 Tělocvična	111
Obrázek 14 Dětská šatna.....	114
Obrázek 15 Organizační struktura v MŠ Jitřenka.....	117

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Příklady OOPP dle části lidského těla [4]	17
Tabulka 2 Kategorizace prací dle zákona 432/2003 Sb. [5]	17
Tabulka 3 Dělení mateřských škol v ČR	21
Tabulka 4 Vybrané zákony oboru BOZP	24
Tabulka 5 Vybrané nařízení vlády oboru BOZP	25
Tabulka 6 Vybrané vyhlášky oboru BOZP	25
Tabulka 7 Vybrané zákony prostředí předškolní výchovy	26
Tabulka 8 Vybrané vyhlášky prostředí předškolní výchovy	26
Tabulka 9 Požadavky na výměnu vzduchu dle typu prostor [10].....	28
Tabulka 10 Mikroklimatické podmínky dle druhu místnosti [10].....	29
Tabulka 11 Materiály dopadových ploch dle ČSN EN 1177 [12].....	32
Tabulka 12 Rozměry - venkovní areál.....	44
Tabulka 13 Označení místností dle jejich typu.....	46
Tabulka 14 Označení místností v přízemí a jejich rozměry	48
Tabulka 15 Označení místností prvního patra a jejich rozměry	49
Tabulka 16 Typ mateřské školy - umístění.....	54
Tabulka 17 Počet oddělení (tříd) v MŠ.....	54
Tabulka 18 Celkový počet pedagogických pracovníků	55
Tabulka 19 Osoba provádějící dohled nad dětmi	56
Tabulka 20 Kontrola a dodržování BOZP v MŠ	56
Tabulka 21 Kontrola zaměstnanců, zdali nejsou pod vlivem alkoholu	57
Tabulka 22 Dopadová plocha atrakcí dětského hřiště	58
Tabulka 23 Provádění dohledu nad dětmi v MŠ.....	59
Tabulka 24 Zabezpečení proti přístupu osob do MŠ v průběhu dne	60
Tabulka 25 Četnost školení pedagogických pracovníků	61
Tabulka 26 Školení pedagogických pracovníků provádí.....	61
Tabulka 27 školení dětí o hrozbách a reakcích na ně	62
Tabulka 28 Průměrný počet úrazů dětí navštěvujících MŠ (ročně):	63
Tabulka 29 Místo, kde nejčastěji dochází k úrazům.....	64
Tabulka 30 Nebezpečí úrazu elektrickým proudem od zásuvek	64
Tabulka 31 Četnost výskytu sociálně-patologických jevů u dětí v MŠ.....	65
Tabulka 32 Je vedena kniha úrazů	66

Tabulka 33 Hygiena v umývárkách	67
Tabulka 34 Pískoviště v areálu MŠ	68
Tabulka 35 Osvětlení v MŠ	68
Tabulka 36 Bezpečnost a způsob větrání prostor v MŠ.....	69
Tabulka 37 Označení únikových východů, umístění lékárniček a OOPP	70
Tabulka 38 Lékařničky na pracovišti.....	70
Tabulka 39 Využívání reflexních vest pro děti.....	71
Tabulka 40 Nácvik evakuace	72
Tabulka 41 Názor pedagogických pracovníků na nejrizikovější místa v MŠ	73
Tabulka 42 Počet dětí, nad kterým může provádět dohled 1 pedagogický pracovník	74
Tabulka 43 Počet dětí při provádění dohledu dvěma pedagogickými pracovníky.....	75
Tabulka 44 Dokáže si průměrné dítě poradit a správně reagovat na možné hrozby	77
Tabulka 45 Vybavení interiéru MŠ	78
Tabulka 46 Názor respondenta	79
Tabulka 47 Pravděpodobnost výskytu rizika.....	81
Tabulka 48 Následky	82
Tabulka 49 Míra rizika	82
Tabulka 50 Identifikace a vyhodnocení rizik v MŠ Jitřenka	84
Tabulka 51 Analýza rizik – dětská sociální zařízení	85
Tabulka 52 Analýza rizik – schodiště a chodby	86
Tabulka 53 Analýza rizik – venkovní dětská hřiště.....	87
Tabulka 54 Analýza rizik – areál mimo MŠ (procházka v rámci města)	88
Tabulka 55 Analýza rizik – dětská herna.....	89
Tabulka 56 Analýza rizik – venkovní areál MŠ mimo dětská hřiště.....	90
Tabulka 57 Analýza rizik – jídelna.....	90
Tabulka 58 Analýza rizik – tělocvična	91
Tabulka 59 Analýza rizik – dětské šatny	92
Tabulka 60 Denní režim v MŠ Jitřenka	119
Tabulka 61 Zařazení zaměstnanců MŠ Jitřenka dle kategorizace prací	124